

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2020

GOVERN
ILLES
BALEARs

soib formació
i ocupació

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2020

Direcció:

Llorenç Pou Garcías
Director general de Model Econòmic i Ocupació

Coordinació:

Maria del Mar Ribas Mas

Autors:

Laura Alomar Llorente
Catalina Martorell Company
Maria del Mar Ribas Mas

Maquetació:

Catalina Martorell Company

RESUM EXECUTIU	3
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL.....	5
1.1. Evolució econòmica internacional.....	5
1.2. Evolució econòmica espanyola.....	7
PART II. CONTEXT ECONÒMIC A LES ILLES BALEARS	9
2.1. Evolució econòmica.....	9
2.2. Evolució del teixit empresarial.....	11
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS.....	25
3.1. Evolució de l'estructura demogràfica.....	25
3.2. La població activa.....	29
3.2.1. Evolució de la població activa i la població inactiva	29
3.2.2. Població activa per nivell d'estudis.....	32
3.2.3. Evolució de la taxa d'activitat.....	39
3.3. La població ocupada.....	41
3.3.1. Evolució de la població ocupada i l'afiliació a la Seguretat Social.....	41
3.3.2. Les hores treballades.....	47
3.3.3. Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional.....	49
3.3.4. Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat.....	57
3.3.5. Perfil dels ocupats per nivell d'estudis i nivell qualificatiu	59
3.3.6. Ocupats per tipus de contracte i jornada.....	67
3.4. La població en EERTO.....	69
3.4.1. Evolució de la població en EERTO	69
3.4.2. Població en EERTO per illa i sector.....	72
3.4.3. Perfil de la població en EERTO	75
3.5 La població en atur.....	77
3.5.1. Evolució de la població en atur.....	77
3.5.2. Atur per activitat econòmica.....	83
3.5.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis.....	85
3.5.4. Evolució de la taxa d'atur	88
3.5.5. Anàlisi familiar de l'atur	91
3.5.6. Durada de la demanda.....	92
3.5.7. Població aturada i cobertura de les prestacions.....	95
3.6. Condicions de treball i relacions laborals.....	97
3.6.1. Els convenis col·lectius.....	97
3.6.2. Els costos laborals i les hores treballades.....	97
3.6.3. La sinistralitat laboral.....	101
4. ANNEX: TAULES PER ILLES	105
5. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS	117
6. LLISTA DE FONTS I INDICADORS	123

RESUM EXECUTIU

- L'any 2020 serà recordat per la transmissió mundial del coronavirus. La irrupció de la malaltia ha provocat una crisi, que en els seus inicis ha estat sanitària, però que s'ha vist traslladada a altres àmbits com l'econòmic o el social. Durant el primer semestre de l'any, les decisions per combatre la COVID-19, com el confinament, han afectat amb intensitat l'economia. Així, la decisió de permetre només la continuïtat de les activitats considerades essencials durant la primavera, va disminuir el creixement de les economies. A mesura que avança l'any, es redueixen les activitats sotmeses a tancament o restriccions, només a les que impliquen més interacció social. Això permet una certa reactivació econòmica, tot i que de manera desigual als diferents països.
- El creixement del PIB de les Illes Balears mostra l'efecte de les restriccions econòmiques amb un descens històric del -20,7%, segons les dades de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació. A Espanya, la variació interanual del PIB també es redueix en termes interanuals i assoleix un valor del -10,8%. Tots els sectors experimenten caigudes del VAB en termes interanuals. El sector dels serveis presenta el major descens de les Balears, seguit per la indústria i la construcció.
- Segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE, el nombre d'empreses de les Balears del 2020 creix respecte de l'any anterior per sisè any consecutiu (+1,3%). Aquestes dades són a 1 de gener del 2020 i no estan contaminades pels efectes de la COVID-19. En canvi, els comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) registren un descens del -7,7%, perquè incorporen les conseqüències de les restriccions. En lideren la caiguda els comptes del règim de la mar, seguits dels del règim general i de la llar. Alhora augmenten els dels règim especial agrari.
- La població activa de les Balears experimenta un descens en termes interanuals el 2020 (-2,7%). Al mateix temps, la població inactiva creix (+9,7%), empenya principalment per les poques probabilitats de trobar un lloc de feina en les circumstàncies viscudes aquest any tan atípic. Amb tot, la taxa d'activitat de les Balears és la segona més alta de l'Estat.
- La població ocupada, segons les dues fonts analitzades, reflecteix la caiguda de l'activitat, i mostra un descens del nombre de treballadors en termes interanuals. Per una banda, segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), la caiguda respecte del 2019 és d'un -7,5%, de manera que el nombre d'ocupats se situa en 528.225 persones. Per l'altra, els registres de la TGSS mostren també un decrement interanual (-8,7%), amb un total de 462.612 persones afiliades. Per illa, el 2020 totes presenten reduccions interanuals de l'afiliació.

- El nivell educatiu dels treballadors de les Balears és més baix que la mitjana estatal, fet que repercuteix en l'ocupació. Així, les Illes són la quarta autonomia amb el menor percentatge de població ocupada amb estudis superiors finalitzats d'Espanya. A més, la caiguda de l'ocupació a causa del coronavirus, s'ha produït amb més intensitat entre els treballadors menys formats, la qual cosa ressalta la importància de la formació com a escut per fer front al risc de quedar-se a l'atur.
- L'excepcional situació del mercat de treball del 2020 mostra caigudes tant de la contractació indefinida com la temporal. Malgrat això, la segona ho fa amb més intensitat, ja que la figura dels ERTO ha funcionat com protecció dels contractes indefinits al llarg de l'any.
- Les Illes Balears han estat la comunitat autònoma amb el major percentatge de treballadors en ERTO sobre el total d'afiliats durant el 2020, per la dependència dels serveis i, especialment, de l'activitat turística. El mes amb major pes de treballadors en expedient temporal és maig (30,9%), a partir del qual comença a baixar, tot seguint la reactivació de l'activitat.
- La taxa d'atur de les Illes Balears continua la tendència a l'alça iniciada el 2019 i experimenta un fort repunt, i se situa en el 16,2% de la població activa. Amb aquest resultat es col·loca per sobre de la mitjana espanyola (15,5%) per primera vegada en vuit anys. Així, l'any es tanca a les Balears amb 73.042 persones en situació d'atur inscrites en el SOIB, un 50% més que ara fa un any. Quant al perfil, tots els grups sociodemogràfics incrementen el seu nombre respecte de l'any 2019.
- El perfil de l'atur a les Balears el 2020 és el següent: el 54,1% de les persones en atur són dones, el 67,7% tenen entre 25 i 54 anys, i més d'un 77% dels aturats tenen com a màxim els estudis obligatoris. Els desocupats de llarga durada representen el 23,1% del total dels aturats inscrits en el SOIB, i un 56,6% dels aturats no cobra cap tipus de prestació.
- Les dades del Ministeri de Treball i Economia Social mostren que a les Balears s'han signat 36 convenis col·lectius, que afecten 236.525 treballadors. Respecte als costos laborals, el 2020 es redueixen a gairebé totes les comunitats autònomes. Les Illes Balears assoleixen el segon descens més alt, només per darrere de les Canàries.
- La sinistralitat laboral cau en el 2020, per tercer any consecutiu. L'índex d'incidència se situa en 2.814,5 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes, el tercer més alt de l'Estat. Amb tot, tant els accidents com l'índex d'incidència cauen en termes interanuals com a conseqüència del descens de l'ocupació que ha experimentat el mercat de treball de les Balears durant el 2020.

PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1. Evolució econòmica internacional

El volum d'activitat en el 2020 reflecteix la caiguda experimentada a conseqüència de la pandèmia de Coronavirus, si bé les perspectives econòmiques milloren a partir del 2021.

L'any 2020 serà recordat per la transmissió mundial del Coronavirus. La irrupció de la malaltia ha provocat una crisi, que en els inicis ha estat sanitària, però que s'ha vist traslladada a altres àmbits com l'econòmic o el social. A més, s'ha de destacar la seva durada, ja que tot i que els pitjors efectes s'han donat el 2020, al llarg del 2021 encara es pateixen restriccions seguint els ritmes que marca la pandèmia.

Durant el primer semestre del 2020, les decisions per combatre la COVID-19, com el confinament, han afectat amb intensitat l'economia. Així, la decisió de permetre només la continuïtat de les activitats considerades essencials durant la primavera, va disminuir el creixement de les economies. A mesura que avança l'any es redueixen les activitats sotmeses a tancament o restriccions, només les que impliquen més interacció social. Això permet una certa reactivació econòmica, tot i que de manera desigual als diferents països.

El creixement mundial passa d'un 2,9% el 2019 a un -3,3% el 2020 i mostra com els efectes de la pandèmia han contribuït a reduir les taxes de creixement. La pèrdua de dinamisme té lloc tant a les economies avançades (que conjuntament passen d'una variació del PIB d'un +1,7% a una d'un -4,7%

al 2020), com a les economies emergents i en desenvolupament, les quals passen d'un +3,7% a un -2,2%. Gairebé tots els països pateixen aquest procés de frenada, amb l'excepció de la Xina, que amb la vacunació primerenca i les mesures estrictes de confinament als inicis de l'any ha pogut acabar l'any amb un creixement positiu. La manca de simetria es fa palesa a la zona de l'euro, amb pitjors resultats a França, Itàlia i Espanya.

Al llarg de l'any, mentre que l'evolució del comerç internacional és favorable, els fluxos turístics reflecteixen les restriccions a la mobilitat de la major part dels països. Aquestes restriccions han afectat de manera molt important Espanya, i especialment les Illes Balears, per la forta dependència del sector dels serveis i, més concretament, del turisme.

Tots els països desenvolupats presenten en el 2020 unes taxes de creixement del PIB inferiors a les de l'any anterior a causa de la COVID-19. Tal com es pot veure a la taula 1, el creixement als Estats Units, cau del +2,3% el 2019 al -3,5% el 2020. La zona de l'euro no és aliena a aquesta situació i també cedeix terreny. Així, del creixement estimat de l'1,3 per cent el 2019 es passa al -6,6 per cent el 2020. Ara bé, les diferències per estats són evidents. A Espanya, França i Itàlia es donen els majors descensos del PIB. A Alemanya, la contracció del PIB és més reduïda i se situa el 2020 en un -4,9%.

Amb tot, les previsions de creixement per Espanya, una vegada s'assoleixi el control sanitari del virus i l'economia torni a una activitat més habitual, mostren un creixement

molt elevat, fins i tot per sobre de la mitjana de la zona euro. Aquesta bona evolució es dona a la resta d'economies i especialment a les emergents.

Taula 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2020	Perspectives 2021	Perspectives 2022
	Taxa de variació interanual del PIB		
Índia	-8,0	7,5	7,7
Xina	2,3	8,4	5,6
Brasil	-4,1	3,7	2,6
Estats Units	-3,5	6,4	3,5
Japó	-4,8	3,3	2,5
Regne Unit	-9,9	5,3	5,1
Zona euro	-6,6	4,4	3,8
Alemanya	-4,9	3,6	3,4
França	-8,2	5,8	4,2
Itàlia	-8,9	4,2	3,6
Espanya	-11,0	6,4	4,7

Font: FMI. Perspectives de l'economia mundial, abril de 2021.

Taula 2. Evolució de les taxes d'ocupació i d'atur per països (2020)

Àrea	Taxa d'ocupació 2020				Taxa d'atur 2020			
	I T	II T	III T	IV T	I T	II T	III T	IV T
Estats Units	60,7	52,9	56,1	57,4	3,8	13,1	8,8	6,8
Japó	60,4	60,0	60,2	60,4	2,4	2,8	3,0	2,9
Regne Unit	75,3	74,7	74,2	-	3,9	3,8	4,9	-
UE-28	68,0	66,9	67,7	67,9	6,8	6,8	7,6	7,3
Alemanya	-	-	-	-	-	-	-	-
França	65,7	64,6	65,3	65,6	8,1	6,8	8,9	8,3
Itàlia	58,4	57,5	58,0	58,4	9,4	7,7	10,0	9,5
Espanya	62,6	59,1	60,8	61,3	14,5	15,3	16,3	16,1

Font: Eurostat (dades desestacionalitzades).

1.2. Evolució econòmica espanyola

Si bé el 2020 l'economia espanyola presenta un descens més intens que la resta d'economies avançades, s'espera que el creixement dels anys vinents sigui també de major intensitat.

L'economia espanyola reflecteix l'evolució desfavorable experimentada al llarg de l'any i xifra el ritme de creixement del PIB en el -10,8% el 2020. En la desagregació trimestral, la variació anual es mou entre el -5,4% del primer trimestre i el +0,0% del quart trimestre. El primer semestre reflecteix la reducció, i fins i tot l'aturada total, de certes activitats per intentar controlar la pandèmia. El tercer trimestre mostra un fort repunt (+17,1%) coincidint amb la reactivació econòmica durant l'estiu, que s'allarga fins al quart trimestre que tanca amb un creixement neutre.

Quant a les previsions per al 2021, l'augment de producció que es preveu a Espanya, juntament amb la de França, és una de les més fortes de la zona euro. Per una banda, l'FMI pronostica que una vegada controlada la crisi sanitària es tornarà ràpidament a les activitats habituals i es donarà un increment d'un +6,4% a l'economia espanyola, si bé perdrà força en el 2022 (+4,7%). La Comissió Europea planteja a l'informe de primavera un escenari més favorable per a Espanya, tenint en compte a més de la reactivació, els ajuts europeus que s'espera rebre. Així, segons l'ens europeu, al 2021 l'economia espanyola creix un +5,9% i el rebot en el 2022 arriba a un +6,8%. Aquestes xifres estan en consonància amb les que estima el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital. A l'Escenari Macroeconòmic publicat a final d'abril del 2021, la previsió de tancament pel 2021 se situa en el +6,5% i la pujada per al 2022 arriba al +7,0%.

En el 2020, el descens del creixement registrat és especialment intens durant els primers sis mesos de l'any, quan Espanya es troba pràcticament paralitzada per evitar la transmissió del Coronavirus. A partir d'aquí, el creixement en positiu mostra la vinculació amb el sector terciari, amb un creixement molt destacat en el tercer trimestre, que es redueix durant el quart, també influenciat per la reactivació del virus d'ençà la tardor. La intensitat dels efectes de la pandèmia és superior a Espanya probablement per les característiques de l'estructura productiva, molt dependent del turisme i la resta dels serveis i amb una preponderància d'empreses petites.

Pel que fa als indicadors macroeconòmics, el 2020 s'ha desplomat la demanda nacional, més influïda pel fort descens de les exportacions, el qual gairebé duplica la caiguda de les importacions. La crisi provocada per la pandèmia també ha provocat una reducció especialment intensa en la caiguda de la formació bruta de capital i la despesa en consum final.

El mercat de treball presenta a Espanya una evolució similar a la del PIB. Al llarg del 2020 té lloc un descens del nombre d'ocupats d'un -7,5%, xifra que reflecteix l'anòmala situació del mercat laboral de les Balears per la pandèmia. Paral·lelament, el nombre d'afiliats també baixa en percentatges semblants, els quals són més destacats, amb diferència, en el sector dels serveis, seguit de l'agricultura i la indústria i deixa la taxa de la construcció amb un descens per sota dels dos punts percentuals. L'atur registrat creix al llarg de l'any, fet que situa la taxa d'atur en el 15,5% de mitjana. Les previsions per a l'any 2021 són optimistes i presenten increments de l'afiliació i caigudes de l'atur una vegada s'estabilitzi la crisi sanitària i es reactivi l'economia.

Taula 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2020)

Taxes de variació interanual	2020TI	2020TII	2020TIII	2020TIV
Despesa en consum final	-3,6	-17,4	-5,9	-5,8
Despesa en consum final de les llars	-6,1	-24,7	-9,3	-9,4
Despesa en consum final de les AP	3,5	3,3	4,0	4,5
Formació bruta de capital	-5,8	-24,9	-10,4	-8,8
Formació bruta de capital fix (FBCF)	-5,1	-24,3	-9,0	-7,2
FBCF. Béns d'equipament	-7,6	-31,8	-6,2	-3,6
FBCF. Construcció	-6,3	-25,4	-12,5	-11,5
Demanda nacional (aportació al creixement del PIB)	-4,0	-18,4	-6,7	-6,2
Exportacions de béns i serveis	-5,8	-38,7	-19,8	-16,3
Importacions de béns i serveis	-5,3	-32,6	-15,7	-9,4
PIB pm taxa intertrimestral	-5,4	-17,8	17,1	0,0
PIB pm taxa interanual	-4,3	-21,6	-8,6	-8,9
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	1,0	7,6	4,6	8,2
VAB pb Indústria i Energia	-5,4	-24,3	-5,0	-3,6
VAB pb Construcció	-6,8	-28,3	-10,2	-12,7
VAB pb Serveis	-3,4	-21,5	-9,6	-10,0
Ocupació total (ocupats equivalents a temps complet)	-0,6	-18,5	-5,6	-5,2
Taxa d'atur (EPA) en % de la població activa	14,4	15,3	16,3	16,1
ESI (indicador de clima econòmic)	101,2	77,1	89,5	89,3

Fonts: OTIB, a partir de dades de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya, del PIB a preus de mercat, base 2010 (INE), de l'Enquesta de població activa (INE) i de la Comissió Europea. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Variació interanual.

PART II. CONTEXT ECONÒMIC A LES ILLES BALEARS

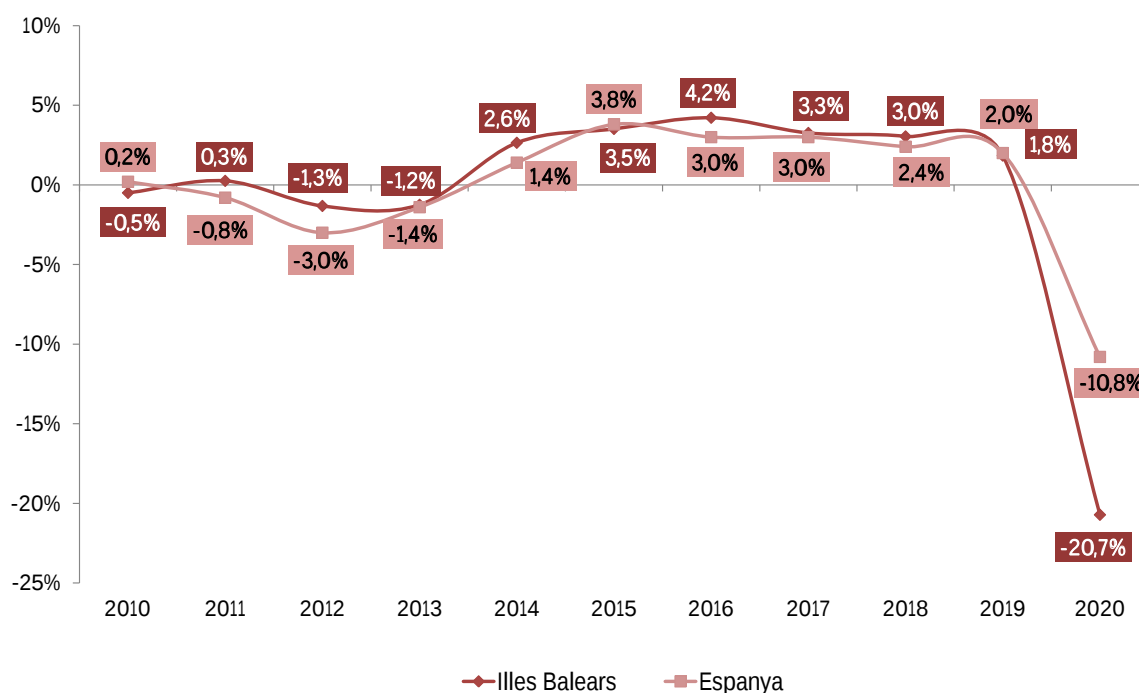
2.1. Evolució econòmica

A conseqüència de la pandèmia, el 2020 tanca amb una taxa del valor afegit del -20,7%, molt per sobre del conjunt nacional.

Els efectes del coronavirus sobre l'economia balear són molt importants. La dependència del sector dels serveis, i sobretot del turisme, en què algunes de les activitats són les més afectades per les restriccions han produït la major caiguda del VAB experimentat a les Balears. Així, el 2020 la taxa de creixement

interanual del PIB assoleix un valor del -20,7% a les Illes. Per la seva banda, Espanya assoleix el -10,8%. Les previsions per a l'any 2021 són d'augments del valor afegit del +7,8% a les Balears, per sobre del creixement previst a Espanya (+6,5%). Atesa la situació conjuntural de la pandèmia, s'espera que una vegada controlada la crisi sanitària amb la vacunació generalitzada, el retorn del turisme i els ajuts europeus, el creixement assoleixi valors destacats a partir del 2021.

Gràfic 1. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i les Balears (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació del Govern de les Illes Balears.

L'evolució trimestral del VAB per sector reflecteix l'empitjorament d'aquest indicador en el 2020. Com es pot observar, tots els sectors mostren valors negatius al llarg de l'any. Ara bé, es palesa que el pitjor trimestre és el segon, el qual coincideix amb el confinament. A partir del segon, les caigudes perden força, però es mantenen en negatiu per les restriccions encara existents.

D'acord amb la taula 4, els serveis i també la indústria són els sectors que lideren el descens del creixement de les Balears tant en mitjana anual com a cada un dels trimestres. Així, els serveis tanquen el 2020 amb una caiguda del -22,0% i la indústria amb un -17,8%. Pel que fa a la construcció el descens anual és del -10,0%.

Taula 4. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2014-2020)

Any	Trimestre	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2014	I	1,6%	-1,7%	1,3%	1,6%
	II	4,8%	-0,4%	1,7%	2,5%
	III	6,2%	0,8%	2,3%	3,1%
	IV	5,4%	3,4%	3,0%	3,4%
2016	I	1,6%	8,1%	3,6%	3,9%
	II	6,6%	6,7%	3,8%	4,3%
	III	7,7%	6,6%	3,9%	4,5%
	IV	5,3%	6,6%	3,8%	4,2%
2018	I	0,8%	0,4%	3,9%	3,5%
	II	-0,4%	0,6%	3,6%	3,3%
	III	-2,6%	0,8%	3,3%	2,9%
	IV	-4,4%	1,4%	3,5%	2,5%
2019	I	-4,8%	2,8%	3,1%	2,2%
	II	-3,1%	4,7%	2,2%	1,9%
	III	0,2%	7,1%	1,3%	1,7%
	IV	3,2%	8,9%	0,5%	1,5%
2020	I	-2,4%	-7,7%	-2,5%	-3,0%
	II	-35,6%	-11,6%	-36,4%	-34,1%
	III	-27,5%	-6,4%	-32,2%	-29,7%
	IV	-5,8%	-14,2%	-17,0%	-16,1%

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació del Govern de les Illes Balears.

Per illes, totes experimenten un descens interanual del valor afegit per sobre del -20%. Les Pitiüses, registren el major decreixement de tot l'arxipèlag, fins i tot superen la reducció mitjana de les Illes Balears, com a conseqüència de la major dependència de les activitats turístiques. Les illes menors han

experimentat un fort descens de l'activitat l'any 2020 que situa el descens del VAB en el -24,6% en termes interanuals. A la resta d'illes, el VAB experimenta variacions negatives similars i assoleix el -20,1% a Mallorca i el -20,5% a Menorca.

Taula 5. Creixement del VAB per illes (2010-2020)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2010	-0,5	-0,8	-1,5	0,9
2012	-1,3	-1,3	-0,7	0,5
2014	2,6	2,1	0,7	2,6
2016	4,2	4,2	3,5	4,4
2018	3,0	2,9	2,0	3,6
2019	1,8	1,8	1,5	2,1
2020	-20,7	-20,1	-20,5	-24,6

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació del Govern de les Illes Balears.

2.2. Evolució del teixit empresarial

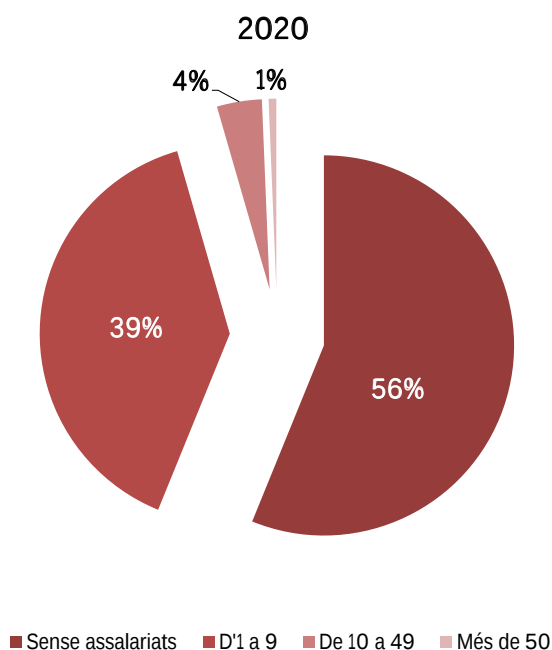
Augmenta el nombre d'empreses en termes interanuals a les Balears el 2020: 1.310 empreses més (+1,3%), i també en el conjunt d'Espanya (41.231 empreses, un 1,2% més), segons el DIRCE.

A les Illes Balears es troben registrades 100.022 empreses a 1 de gener del 2020, que representen 85,4 per cada 1.000 habitants, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. Continua l'augment del nombre d'empreses en termes interanuals (+1,3%), que sumen 1.310 més que ara fa un any. Alhora, el conjunt d'Espanya tanca el 2020 amb un 1,2% més d'empreses. S'ha de tenir en compte que les dades del 2020, com són a 1 de gener, no es veuen alterades per la pandèmia.

Les micropimes¹, és a dir, les empreses més petites, són les que caracteritzen el sector empresarial balear. De fet, el pes de les empreses amb un nombre inferior o igual a nou treballadors representa a les Illes al 95,5% de les empreses. Concretament, la distribució de les empreses amb menys de deu treballadors és la següent: més de la meitat (56,2%) no compten amb cap assalariat; les d'un a dos treballadors sumen el 26,0%; les que tenen de tres a cinc són el 9,4%, i les de sis a nou assalariats són el 3,9%. Aquest també és el perfil empresarial en el conjunt d'Espanya, on també el 95,5% de les empreses compten amb menys de deu treballadors.

¹ Micropimes. Es consideren així les empreses que tenen menys de deu treballadors i que compleixen com a mínim un dels dos requisits següents: una facturació anual menor o igual a 2 M€ i un volum d'actius menor o igual a 2 M€.

Gràfic 2. Distribució de les empreses de les Illes Balears segons estrat d'assalariats (2020)

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

A les Balears, el creixement d'empreses s'ha concentrat en les empreses de més de 6 treballadors. Hi destaca el de les 100 a 199 (+6,0%) i les de 5 a 9 (+4,9%). Les empreses

de menys de 5 treballadors també creixen però més suaument, sobre tot les que no tenen assalariats (+1,3%). Aquest fet també té lloc en el conjunt d'Espanya.

Taula 6. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i Espanya (2019 i 2020)

	Nombre d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/total d'em-preses (%)	
	Illes Balears		Espanya		Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
	2019	2020	2019	2020	2020/19	2020/19	2020	2020
Sense assalariats	55.441	56.170	1.882.745	1.912.010	1,3%	1,6%	56,2	56,2
1 a 2	25.797	26.031	905.013	907.192	0,9%	0,2%	26,0	26,6
3 a 5	9.334	9.402	302.375	305.986	0,7%	1,2%	9,4	9,0
6 a 9	3.763	3.946	123.424	125.472	4,9%	1,7%	3,9	3,7
10 a 19	2.450	2.494	79.393	81.298	1,8%	2,4%	2,5	2,4
20 a 49	1.298	1.328	45.082	46.101	2,3%	2,3%	1,3	1,4
50 a 99	305	314	12.625	13.275	3,0%	5,1%	0,3	0,4
100 a 199	183	194	6.658	6.906	6,0%	3,7%	0,2	0,2
200 a 499	-	41	-	1.362	-	-	0,0	0,0
500 a 999	-	84	-	3.774	-	-	0,1	0,1
1000 o més	19	18	1.010	1.052	-5,3%	4,2%	0,0	0,0
Total	98.712	100.022	3.363.197	3.404.428	1,3%	1,2%	100,0	100,0

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

Continuant amb l'anàlisi, les activitats amb major nombre d'empreses són les mateixes any rere any i responen a la distribució habitual de l'economia il·lenca. Les sis activitats que concentren la major part del teixit empresarial de les Balears sumen gairebé el 50% de les empreses (el 47,2%). D'aquestes, dues pertanyen a la construcció: construcció d'immobles (10,7%) i activitats especialitzades de la construcció (6,3%). Les altres quatre s'integren dins el sector dels serveis: comerç al detall (10,1%), serveis de menjars i begudes (8,4%), activitats immobiliàries (7,3%) i activitats sanitàries (4,4%).

En termes interanuals, 29 activitats registren descensos d'empreses, 15 a la indústria, dos a la construcció, i la resta als serveis. Ara bé,

encara que la major part es corresponen amb activitats que inclouen un nombre d'empreses residual amb un pes que no supera el punt percentual; hi ha dues activitats dels serveis amb un pes elevat que registren un descens: la construcció d'immobles (-0,9%) i el comerç al detall (-2,5%). D'altra banda, la resta d'activitats creix respecte d'ara fa un any. D'entre les que creixen i que representen un major pes dins de l'economia balear destaquen: les activitats sanitàries (+5,6%), les activitats immobiliàries (+3,2%), les activitats especialitzades de la construcció (+1,2%) i els serveis de menjars i begudes (+0,4%). Aquestes quatre activitats econòmiques sumen el 26,4% del teixit empresarial de les Balears.

Taula 7. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2020-2019)

CNAE-2009	Total 2020	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2020/19	Pesos segons núm. assalariats l'any 2020							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE-2009	100.022	100,0	1,3	56,2	26,0	9,4	3,9	2,5	1,3	0,3	0,3
05 a 09 Indústries extractives	52	0,1	-5,5	25,00	21,2	5,8	13,5	25,0	7,7	1,9	0,0
10 a 11 Indústria de productes alimentaris i begudes	619	0,6	2,1	22,46	29,9	16,2	12,1	8,9	8,9	1,1	0,5
13 Indústries tèxtils	156	0,2	-0,6	48,08	30,8	10,9	4,5	4,5	0,6	0,6	0,0
14 Confecció de peces de vestir	120	0,1	10,1	63,33	28,3	6,7	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0
15 Indústria del cuir i del calçat	114	0,1	-12,3	35,09	26,3	9,6	7,0	7,9	10,5	1,8	1,8
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	364	0,4	-6,4	38,46	36,3	10,7	8,2	4,4	1,9	0,0	0,0
17 Indústries del paper	11	0,0	-15,4	9,09	27,3	27,3	0,0	9,1	18,2	9,1	0,0
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	323	0,3	-0,9	43,65	30,7	12,4	6,2	4,3	2,5	0,3	0,0
20 Indústries químiques	0	0,0	-100,0	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Fabricació de productes farmacèutics	45	0,0	800,0	42,22	28,9	8,9	4,4	8,9	4,4	0,0	2,2
22 Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	5	0,0	-75,0	40,00	20,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	199	0,2	-3,4	26,63	25,1	14,1	15,6	11,1	5,5	2,0	0,0
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	14	0,0	27,3	35,71	35,7	7,1	14,3	7,1	0,0	0,0	0,0
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	740	0,7	-0,4	34,46	32,4	17,3	7,0	5,8	2,8	0,1	0,0
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	21	0,0	-4,5	52,38	28,6	9,5	4,8	0,0	4,8	0,0	0,0
27 Fabricació de materials i equips elèctrics	10	0,0	11,1	20,00	60,0	0,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0
28 Fabricació de maquinària i equips n.c.a.	28	0,0	16,7	25,00	25,0	25,0	10,7	10,7	3,6	0,0	0,0
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	8	0,0	14,3	12,50	0,0	25,0	25,0	37,5	0,0	0,0	0,0
30 Fabricació d'altres materials de transport	80	0,1	31,1	25,00	35,0	16,3	13,8	8,8	0,0	1,3	0,0
31 Fabricació de mobles	303	0,3	-5,9	42,57	31,4	13,9	6,3	4,6	1,3	0,0	0,0

CNAE-2009	Total 2020	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2020/19	Pesos segons núm. assalariats l'any 2020							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
32 Indústries manufactureres diverses	253	0,3	-6,3	60,87	22,1	10,7	2,8	1,6	1,2	0,0	0,8
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equips	1.020	1,0	-2,2	50,98	27,5	10,8	4,5	3,9	1,8	0,4	0,2
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	119	0,1	2,6	80,67	12,6	1,7	1,7	1,7	0,8	0,0	0,8
36 Captació, potabilització i distribució d'aigua	115	0,1	-1,7	46,09	28,7	11,3	6,1	3,5	2,6	0,9	0,9
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	13	0,0	8,3	15,38	15,4	15,4	7,7	23,1	23,1	0,0	0,0
38 Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	76	0,1	7,0	34,21	18,4	10,5	9,2	14,5	5,3	6,6	1,3
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	8	0,0	14,3	87,50	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
41 Construcció d'immobles	10.717	10,7	-0,9	63,99	18,8	8,1	4,0	3,0	1,7	0,3	0,1
42 Construcció d'obres d'enginyeria civil	231	0,2	-6,9	71,86	10,0	5,6	2,2	1,3	5,2	2,6	1,3
43 Activitats especialitzades de la construcció	6.343	6,3	1,2	54,31	25,5	10,1	4,9	3,3	1,6	0,2	0,1
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.658	1,7	-3,4	40,47	34,8	14,2	4,6	4,2	1,1	0,3	0,4
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	4.128	4,1	-4,3	51,31	24,2	9,6	7,0	4,4	2,4	0,7	0,3
47 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	10.098	10,1	-2,5	44,06	36,0	13,7	3,9	1,5	0,7	0,1	0,1
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.695	3,7	3,8	42,79	46,4	5,2	2,6	1,5	1,0	0,2	0,2
50 Transport marítim i per vies de navegació interiors	125	0,1	10,6	19,20	50,4	14,4	9,6	3,2	2,4	0,8	0,0
51 Transport aeri	18	0,0	28,6	22,22	16,7	0,0	0,0	0,0	16,7	5,6	38,9
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	404	0,4	3,6	42,08	26,0	14,1	5,9	6,4	2,7	1,2	1,5
53 Activitats postals i de correus	367	0,4	31,1	86,38	9,3	1,4	1,4	0,5	0,8	0,3	0,0
55 Serveis d'allotjament	2.325	2,3	0,3	35,18	29,8	14,2	7,0	4,6	3,9	1,5	3,9
56 Serveis de menjars i begudes	8.354	8,4	0,4	28,54	36,0	21,3	7,2	4,3	2,3	0,2	0,2
58 Edició	209	0,2	-6,7	70,81	16,3	6,2	3,3	1,9	1,0	0,0	0,5

CNAE-2009	Total 2020	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2020/19	Pesos segons núm. assalariats l'any 2020							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
59 Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	171	0,2	1,8	59,06	24,6	5,8	1,2	4,7	2,9	1,2	0,6
60 Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	37	0,0	-2,6	40,54	21,6	27,0	0,0	2,7	5,4	0,0	2,7
61 Telecomunicacions	127	0,1	-2,3	46,46	32,3	9,4	2,4	4,7	1,6	0,8	2,4
62 Serveis de tecnologies de la informació	840	0,8	-1,8	66,43	18,6	6,1	3,7	2,5	1,4	0,8	0,5
63 Serveis d'informació	131	0,1	3,1	61,83	22,1	4,6	6,9	0,8	0,8	2,3	0,8
64 Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	37	0,0	23,3	16,22	59,5	13,5	5,4	0,0	0,0	0,0	5,4
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	16	0,0	-15,8	31,25	6,3	12,5	31,3	6,3	6,3	0,0	6,3
66 Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	1.712	1,7	1,4	75,99	20,0	2,4	0,9	0,5	0,1	0,1	0,0
68 Activitats immobiliàries	7335	7,3	3,2	73,16	20,6	4,2	1,1	0,7	0,2	0,0	0,0
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	4.123	4,1	-1,2	57,48	27,6	8,5	4,0	2,1	0,3	0,1	0,0
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	740	0,7	2,1	54,32	27,6	9,9	4,3	2,3	0,5	0,3	0,8
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	3.057	3,1	0,6	76,35	17,0	4,2	1,3	0,9	0,2	0,0	0,0
72 Recerca i desenvolupament	151	0,2	11,9	80,13	12,6	2,0	0,7	2,6	1,3	0,0	0,7
73 Publicitat i estudis de mercat	1.217	1,2	3,4	77,40	15,5	3,5	1,6	1,4	0,3	0,2	0,0
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	1.936	1,9	11,0	85,43	10,8	1,7	1,0	0,6	0,3	0,1	0,2
75 Activitats veterinàries	286	0,3	0,0	52,80	26,9	13,3	4,2	1,7	0,7	0,3	0,0
77 Activitats de lloguer	1.688	1,7	1,8	56,52	29,2	8,5	3,6	1,3	0,4	0,1	0,3
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	170	0,2	16,4	74,71	16,5	1,8	1,8	1,2	1,8	1,2	1,2
79 Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	533	0,5	-2,2	42,96	33,4	9,9	5,4	2,8	2,6	0,6	2,3
80 Activitats de seguretat i investigació	98	0,1	14,0	56,12	9,2	12,2	2,0	8,2	5,1	1,0	6,1
81 Serveis a edificis i activitats de jardineria	2.743	2,7	6,1	60,48	22,9	8,3	3,6	3,0	0,8	0,3	0,5

CNAE-2009	Total 2020	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2020/19	Pesos segons núm. assalariats l'any 2020							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	3.342	3,3	4,2	75,55	17,3	4,2	1,3	1,1	0,3	0,2	0,1
85 Educació	2.462	2,5	5,9	64,95	15,6	6,7	4,5	2,5	3,1	1,6	1,0
86 Activitats sanitàries	4.382	4,4	5,6	74,08	17,7	5,0	1,5	1,2	0,3	0,1	0,2
87 Assistència de serveis socials amb allotjament	60	0,1	-4,8	20,00	6,7	11,7	5,0	15,0	18,3	15,0	8,3
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	134	0,1	-2,2	19,40	26,9	17,9	11,9	9,7	6,7	3,0	4,5
90 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	1.497	1,5	11,7	81,76	9,9	4,1	1,6	1,3	0,4	0,3	0,7
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	144	0,1	4,3	51,39	22,9	7,6	10,4	3,5	2,8	0,7	0,7
92 Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	236	0,2	2,2	33,90	44,5	10,2	5,1	1,3	3,4	0,4	1,3
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.588	1,6	1,6	43,58	28,7	12,8	5,9	4,8	2,5	0,3	1,4
94 Activitats associatives	907	0,9	3,0	34,73	38,9	12,8	7,2	3,2	2,3	0,2	0,7
95 Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	846	0,8	4,1	71,16	21,7	4,1	2,5	0,4	0,1	0,0	0,0
96 Altres activitats de serveis personals	3.770	3,8	5,4	56,76	32,1	7,9	2,3	0,7	0,2	0,1	0,0

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

A partir d'aquí es fan servir les dades proporcionades per la TGSS. A diferència dels paràgrafs anteriors, els comentaris que fan referència al 2020 sí que incorporen els efectes derivats de la pandèmia en l'afiliació, ja que es tenen en compte les dades de cada mes del 2020. Aquestes dades ens permeten analitzar l'evolució de les empreses a les Illes Balears amb les dades dels centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquesta font, les empreses d'alta a la Seguretat Social a les Balears són 53.549 el 2020. D'aquestes, 40.933 són del règim general, i representen el 76,4%, 11.336 s'engloben dins el règim especial de la llar, el 21,2% i la resta es reparteixen entre el règim especial agrari i del mar (un 2,4%). Respecte al 2019, cau el total de comptes de cotització en 4.488, un -7,7%. Aquest descens s'atribueix a tots els règims, amb l'excepció del règim especial agrari que creix lleugerament, un +0,3%. Baixen especialment les comptes de cotització del règim especial del mar (-12,6%), seguits del règim general, que suposen 3.810 empreses menys que ara fa un any (un -8,5% menys) i de la llar (-5,1%).

Les sis activitats econòmiques amb major nombre de centres de treball del règim general pertanyen a la construcció i als serveis, i representen el 49,9% d'empreses el 2020. Les activitats que es corresponen amb el sector de la construcció són: construcció d'immobles (3.210 empreses, que representen un 7,8% del total) i activitats especialitzades de la construcció (2.722 comptes, un 6,7% de les empreses). Respecte del sector dels serveis, les activitats són les següents: serveis de menjars i begudes (5.611 empreses, amb un pes del 13,7%); comerç al detall (5.367 comptes, el 13,1% del total); comerç a l'engròs (1.797 comptes, amb un pes del 4,4%) i serveis d'allotjament (1.729 empreses, el 4,2%).

En termes interanuals, els efectes de les restriccions a l'activitat pel coronavirus es posen clarament de manifest en el nombre de centres de treball. Així, de les 82 activitats recollides a la taula 8, 73 activitats mostren una caiguda del nombre d'empreses i de les 9 que creixen, totes són gairebé residuals. De les activitats que agrupen més empreses, les que presenten els majors descensos es troben a: serveis de menjars i begudes (són 699 comptes menys, un -11,1%), comerç al detall (753 empreses menys, un -12,3%) i serveis d'allotjament (281 comptes de cotització menys, un -14,0%). D'altra banda, hi ha 9 activitats en què augmenta el nombre de centres de treball, repartides a quasi tots els sectors: l'agricultura, la indústria i els serveis. D'entre aquestes, les dues activitats amb més empreses que experimenten els majors increments són: serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria (556 comptes, el 0,7% més), i activitats veterinàries (127 més, el 4,8%).

Quant a la distribució dels centres de treball per illa decreixen pertot en termes interanuals, i de forma més accentuada a les Pitiüses, amb descensos superiors al -10%. En detall, Formentera perd un -12,4% d'empreses, seguida d'Eivissa (-10,9%), Menorca (-8,1%) i Mallorca (-7,2%). Per activitats, el pes de Menorca en les activitats industrials, supera la resta d'illes, concretament un 8,0% del seu teixit productiu s'engloba dins la indústria, front al 5,2% de Mallorca i el 6,7% de les Pitiüses. Formentera mostra una major concentració d'empreses de comerç, transport i l'hostaleria. Finalment, Mallorca, com a principal centre administratiu de l'arxipèlag recull en comparació, un pes superior de les empreses dedicades a activitats professionals, sanitàries i d'educació.

Taula 8. Taxes de creixement dels centres de treball balears del règim general amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2020)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2020	2019	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	154	161	-7	-4,4
02	Silvicultura i explotació forestal	19	19	0	2,2
03	Pesca i aquicultura	5	4	1	19,1
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	43	49	-7	-14,0
10	Indústries de productes alimentaris	405	449	-44	-9,9
11	Fabricació de begudes	97	113	-17	-14,6
13	Indústries tèxtils	52	57	-5	-8,0
14	Confecció de peces de vestir	53	54	-2	-3,2
15	Indústria del cuir i el calçat	64	83	-19	-22,8
16	Indústria de la fusta i el suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	189	200	-10	-5,1
17	Indústries del paper	8	10	-2	-20,8
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	152	164	-12	-7,3
20	Indústries químiques	34	40	-6	-15,1
21	Fabricació de productes farmacèutics	26	30	-3	-11,3
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	11	13	-2	-15,2
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	155	172	-17	-10,0
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	15	16	-1	-8,2
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	422	432	-11	-2,5
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	10	12	-2	-13,9
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	11	12	-1	-5,6
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	32	35	-4	-11,1
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	2	0	0,0
30	Fabricació d'altres materials de transport	106	119	-13	-10,6
31	Fabricació de mobles	146	163	-17	-10,5
32	Indústries manufactureres diverses	69	82	-13	-15,8
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	476	495	-19	-3,8
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	30	32	-2	-5,0
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	72	78	-6	-7,9
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	19	21	-2	-10,4
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	69	71	-2	-3,3
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	2	1	1	100,0
41	Construcció d'immobles	3.210	3.340	-130	-3,9
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	80	86	-6	-6,4
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.722	2.874	-152	-5,3
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.064	1.114	-50	-4,5
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	1.797	1.956	-160	-8,2
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	5.367	6.119	-753	-12,3
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.554	1.907	-354	-18,5
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	21	25	-4	-17,6
51	Transport aeri	28	32	-4	-11,6

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2020	2019	Var. Abs.	Var. (%)
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	229	238	-10	-4,0
53	Activitats postals i de correus	39	39	-1	-1,7
55	Serveis d'allotjament	1.729	2.010	-281	-14,0
56	Serveis de menjars i begudes	5.611	6.310	-699	-11,1
58	Edició	59	68	-8	-12,4
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	50	67	-17	-25,6
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	28	30	-2	-6,4
61	Telecomunicacions	86	88	-2	-2,5
62	Serveis de tecnologies de la informació	245	258	-13	-4,9
63	Serveis d'informació	97	109	-12	-11,2
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	100	102	-2	-1,5
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	74	72	3	3,6
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	315	322	-8	-2,4
68	Activitats immobiliàries	1.446	1.519	-73	-4,8
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.416	1.447	-32	-2,2
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	262	277	-15	-5,5
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	556	552	4	0,7
72	Recerca i desenvolupament	35	37	-2	-4,9
73	Publicitat i estudis de mercat	172	196	-24	-12,2
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	172	188	-15	-8,2
75	Activitats veterinàries	127	121	6	4,8
77	Activitats de lloguer	597	719	-122	-16,9
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	40	43	-3	-7,7
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	275	335	-60	-17,9
80	Activitats de seguretat i investigació	67	71	-5	-6,4
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	1.178	1.216	-37	-3,1
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	360	392	-31	-8,0
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	672	688	-16	-2,4
85	Educació	977	1.047	-70	-6,7
86	Activitats sanitàries	978	1.032	-54	-5,3
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	72	75	-4	-5,2
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	162	171	-9	-5,2
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	107	152	-45	-29,6
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	52	58	-6	-10,6
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	125	132	-7	-5,5
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	699	774	-75	-9,7
94	Activitats associatives	778	805	-26	-3,3
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	160	164	-4	-2,3
96	Altres activitats de serveis personals	1.328	1.495	-168	-11,2
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	659	669	-10	-1,5
99	Organismes extraterritorials	12	12	0	0,0
	No tipificades	1	1	0	0,0
	TOTAL	40.933	44.743	-3810	-8,5

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Taula 9. Centres de treball en alta al règim general de la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2020)

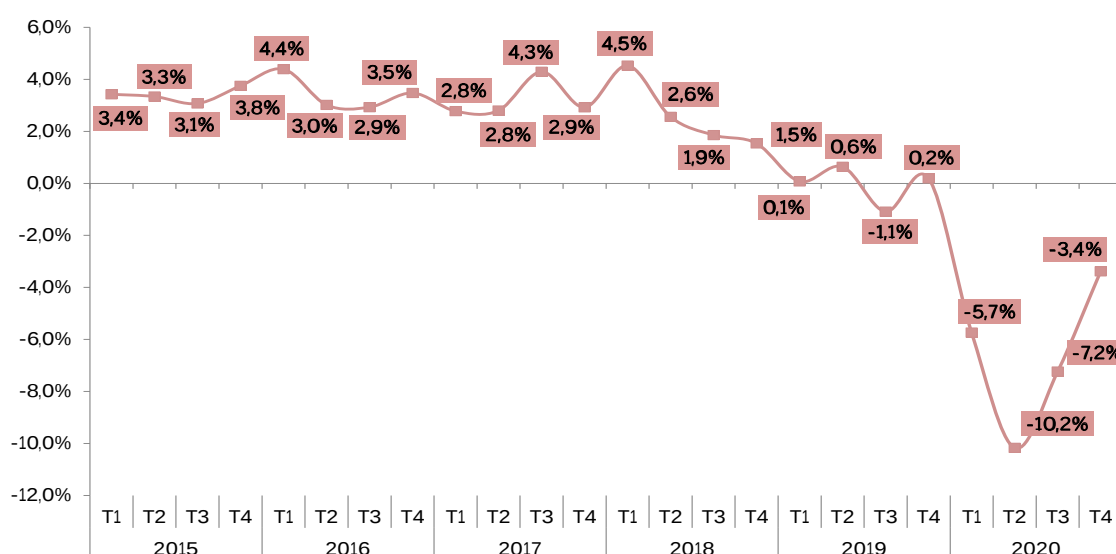
Secció econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	786	168	105	13	1,9	3,9	1,4	2,3
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES	32	4	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
(C) INDÚSTRIA MANUFACTURERA	1.935	322	262	16	4,7	7,4	3,4	2,7
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	26	3	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
(E) SUBMINISTRAMENT AIGUA, ACTIV SANJAMENT, GESTIÓ RESIDUS	123	17	20	1	0,3	0,4	0,3	0,2
(F) CONSTRUCCIÓ	4.508	480	981	60	11,0	11,1	12,8	10,2
(G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR	6.130	766	1.213	117	15,0	17,7	15,8	20,0
(H) TRANSPORT I EMAGATZEMATGE	1.485	162	505	45	3,6	3,7	6,6	7,8
(I) HOSTALERIA	5.236	629	1.304	170	12,8	14,6	17,0	29,1
(J) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	491	32	40	2	1,2	0,7	0,5	0,3
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	413	32	39	6	1,0	0,7	0,5	1,0
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	1.065	107	260	14	2,6	2,5	3,4	2,4
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNIQUES	2.192	158	371	21	5,3	3,6	4,8	3,5
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	1.883	204	398	36	4,6	4,7	5,2	6,2
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I DEFENSA; SEGRESTAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	522	92	52	7	1,3	2,1	0,7	1,2
(P) EDUCACIÓ	787	78	112	3	1,9	1,8	1,5	0,5
(Q) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS	998	69	138	6	2,4	1,6	1,8	1,1
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRENIMENT	740	98	151	13	1,8	2,3	2,0	2,2
(S) ALTRES SERVEIS	1.773	190	306	14	4,3	4,4	4,0	2,4
(T) ACTIVITATS DE LES LLARS COM OCUPADORS DE PERSONAL DOMÈSTIC	9.837	714	1.403	39	24,0	16,5	18,3	6,7
(U) ACTIVITATS D'ORGANITZACIONS I ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	11	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAL	40.972	4.324	7.665	584	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

L'índex recull, per part seva, la demografia de les empreses de les Balears inscrites a la Seguretat Social. Aquesta operació estadística mostra que el nombre total d'empreses en el quart trimestre de 2020 és de 36.086 un -3,4% menys que el mateix període del 2019 (vegeu gràfic 3). Com es pot observar al gràfic, els quatre trimestres del 2020 el creixement de les empreses inscrites a la

Seguretat Social és negatiu, especialment en el segon trimestre del 2020, quan es va confinar la població i es varen reduir les activitats a les considerades essencials, amb un descens interanual del -10,2%. També es fa palès com a mesura que avança l'any el decreixement minva, a mesura que es va incrementant l'activitat.

Gràfic 3. Evolució de la variació interanual de les empreses d'alta a la Seguretat Social de les Illes Balears (2015-2020)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Aquesta operació estadística permet seguir tant l'evolució del nombre d'empreses que operen a l'arxipèlag com el registrament de les noves altes i baixes. La ràtio del total d'empreses del 2020 és de 0,91. Aquest resultat indica que les empreses que s'han donat d'alta a les Illes Balears és inferior al nombre d'empreses que es donen de baixa.

Tots els sectors registren valors inferiors a 1, amb l'excepció de l'agricultura (1,07), la qual cosa indica que es varen donar més baixes que altes. Dins del sector dels serveis, del total de empreses donades de baixa (altes menys baixes), la majoria es donen a la resta del sector serveis, seguida de l'hostaleria, i del transport i emmagatzematge.

Taula 10. Altes, baixes i ràtio d'altres d'empreses per sector a les Illes Balears (2020)

2020	Alta d'empreses	Baixa d'empreses	Ràtio d'altres
TOTAL	12.411	13.674	0,91
AGRICULTURA I PESCA	283	265	1,07
INDÚSTRIA	430	524	0,82
CONSTRUCCIÓ	1.889	1.969	0,96
SERVEIS	9.809	10.916	0,90
Transport i emmagatzematge	938	1.128	0,83
Hostaleria	4.086	4.406	0,93
Resta del sector dels serveis	4.785	5.382	0,89

Font: OTIB, a partir de dades de l'Íbestat.

Per concloure l'apartat es pot ressaltar que les microempreses són el tipus d'empresa característic de l'economia de les Balears, de tal manera que el 56,2% no tenen cap persona assalariada. Quant a l'activitat, les empreses balears es troben concentrades majoritàriament en els sectors amb més pes dins l'economia de l'arxipèlag: els serveis i la construcció.

cada una de les illes en el 2020. A Mallorca, com a centre administratiu de la comunitat autònoma, el pes de les activitats sanitàries o d'educació supera el de la resta d'illes. A Menorca les activitats agrícoles i ramaderes, així com la indústria superen la mitjana. A les Pitiüses, les relacionades amb la restauració i el comerç són les que tenen una major presència.

La distribució per illa mostra la diversitat de les activitats amb major nombre d'empreses a

PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

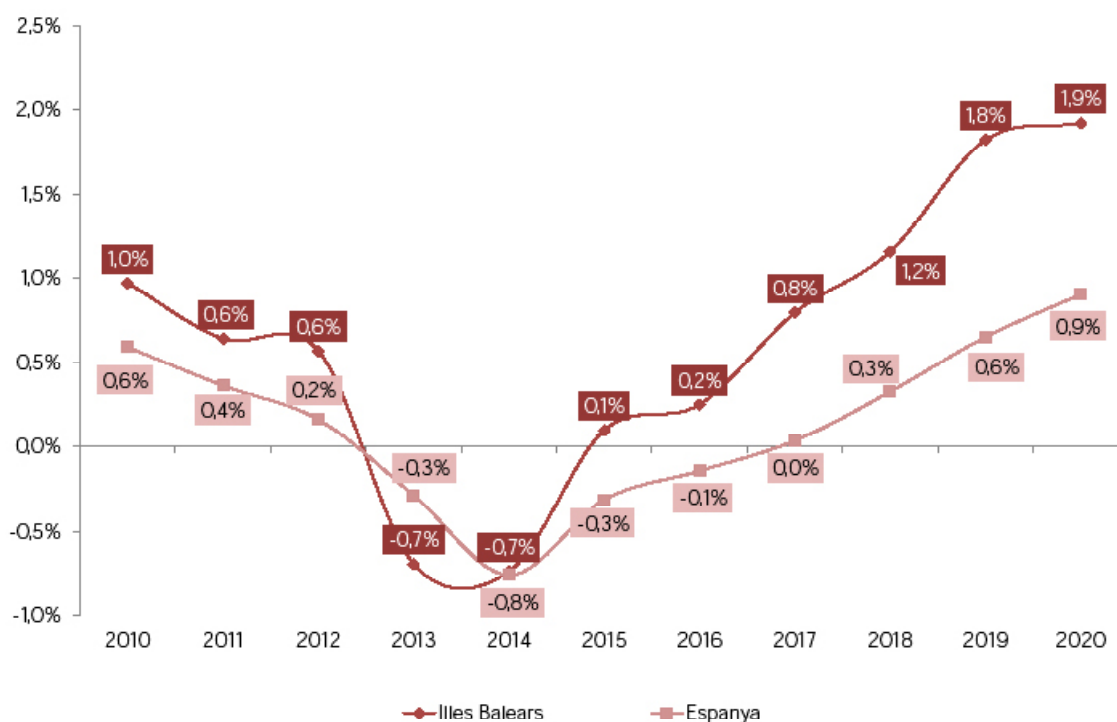
3.1. Evolució de l'estructura demogràfica

La població augmenta en termes interanuals a les Illes Balears —un 1,9%— sobretot per l'increment dels residents estrangers (+7,3%), per sobre del creixement dels nacionals (+0,7%).

D'acord amb les dades del padró municipal a 1 de gener de 2020, la població de les Illes Balears és de 1.171.543 persones. De nou creix el nombre d'habitants a les Balears, un 1,9% (22.083 persones més). En comparació

amb les dades l'1 de gener de l'any 2010, la població resident a les Balears ha crescut un +5,9%, que sumen 65.494 persones més. Per la seva banda, a Espanya, la població creix un +0,9% respecte al 2019, ben igual que en comparació amb l'any 2010, amb un increment interanual al voltant de les 420.000 persones. El creixement interanual de la població de les Balears se situa de manera habitual per sobre de l'espanyola, amb l'excepció de l'any 2013, com s'observa al gràfic 4.

Gràfic 4. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2010-2020)

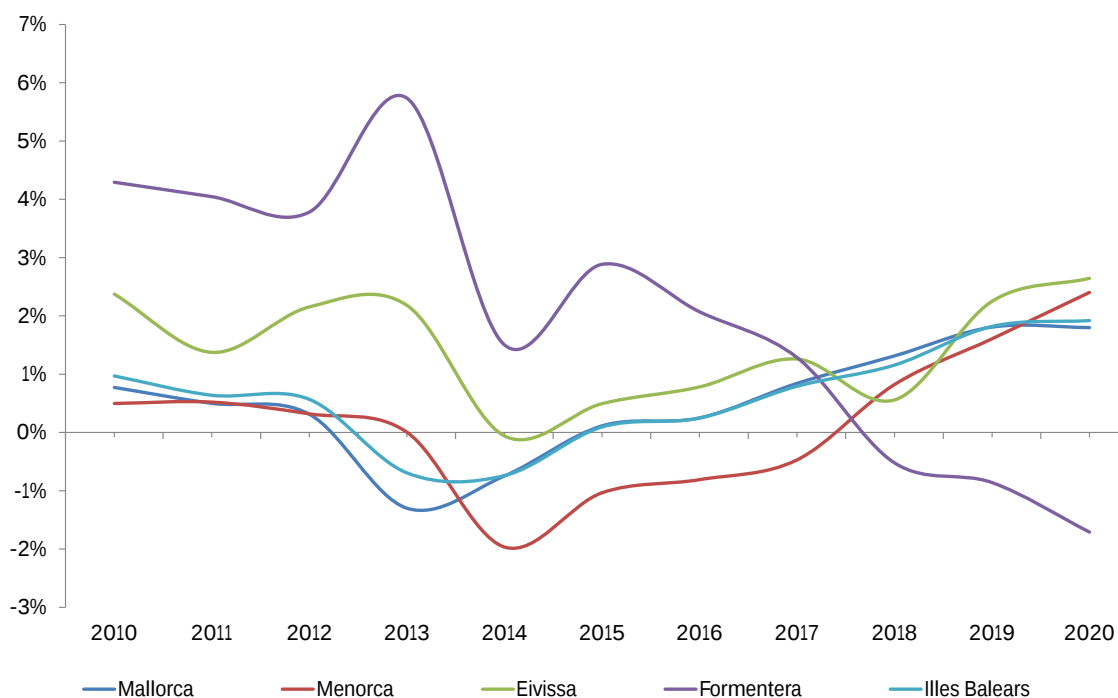
Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

La població de les Illes Balears per illa és la següent: Formentera registra 11.904 habitants, que representen l'1,0% del total; la segueixen Eivissa, que agrupa al 13,0% (151.827 residents); Menorca, amb el 8,2% (95.641 habitants), i, finalment, Mallorca que, com a illa més gran de l'arxipèlag, concentra el 77,9% de la població illenca (912.171 persones). En termes interanuals, totes guanyen residents, amb l'excepció de Formentera (-1,7%). Destaca el creixement d'Eivissa (+2,6% d'habitants més), seguida per

Mallorca (+2,4%) i Menorca (+1,8%).

L'evolució de la població des de l'any 2010 a les Balears mostra un creixement del +5,9%, com ja s'ha comentat abans. Per illa, s'ha de destacar el fort augment a les Pitiüses i, especialment, a Formentera (+19,5%). Eivissa també ha vist créixer el nombre d'habitants, un +14,5%. Alhora, a Mallorca l'augment se situa per sota de la mitjana de les Illes (+5,0%), igual que Menorca (+1,3%).

Gràfic 5. Creixement percentual de la població per illes (2010-2020)

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

Segons les dades del padró a 1 de gener del 2020, la població de les Balears ha experimentat un augment de 22.083 habitants en el darrer any, la qual cosa situa la població balear, com ja s'ha comentat, en 1.171.543 persones. El perfil d'aquest creixement és, d'acord amb la nacionalitat, sobretot estranger (15.048 habitants més, un +7,3%), amb un augment més intens que els residents de nacionalitat espanyola (7.035 més, un +0,7%). El col·lectiu d'estrangers a les Illes Balears assoleix el 18,8% de la població el 2020. Aquest grup va assolir el seu valor

màxim el 2010 (21,9%), moment a partir del qual va començar a perdre pes, i avui dia no s'han recuperat aquelles xifres, si bé mostra un tendència creixent, accentuada en el darrer any.

L'evolució dels estrangers mostra diferències segons l'origen. Des de l'inici de la sèrie (any 2007) fins l'any 2015 el pes del grup d'estrangers de la UE-28 va superar el dels no comunitaris. Aquesta situació va canviar el 2016 i es manté en el 2020, amb un major pes de les persones de fora de la

Unió Europea respecte de les comunitàries (55,4% i 44,6%, respectivament). En termes relatius, en el darrer any els membres de la

Unió Europea incrementen la població en un +3,5%, mentre que els extracomunitaris ho fan en un +10,7%.

Taula 11. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2012-2020)

	Valors absoluts						Pes sobre el total de la població					
	2012	2014	2016	2018	2019	2020	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Nacionalitat												
Població espanyola	876.869	900.330	918.324	936.047	944.473	951.508	78,3%	81,6%	82,9%	82,9%	82,2%	81,2%
Població estrangera	242.570	203.112	188.896	192.861	204.987	220.035	21,7%	18,4%	17,1%	17,1%	17,8%	18,8%
UE-27	133.740	103.155	95.672	92.458	94.796	98.079	11,9%	9,3%	8,6%	8,2%	8,2%	8,4%
NO UE	108.830	99.957	93.224	100.403	110.191	121.956	9,7%	9,1%	8,4%	8,9%	9,6%	10,4%
Grups d'edat												
< 16 anys	181.544	182.553	183.016	184.326	185.023	185.264	16,2%	16,5%	16,5%	16,3%	16,1%	15,8%
16-64 anys	775.225	757.300	755.747	769.743	785.793	803.055	69,3%	68,6%	68,3%	68,2%	68,4%	68,5%
> 64 anys	162.670	163.589	168.457	174.839	178.644	183.224	14,5%	14,8%	15,2%	15,5%	15,5%	15,6%
Total població	1.119.439	1.103.442	1.107.220	1.128.908	1.149.460	1.171.543	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

En comparació, el pes del estrangers en el conjunt d'Espanya és de l'11,5% en el 2020, per sota del pes de les Balears (18,8%), la qual cosa posa de manifest la major capacitat d'atracció que presenten respecte del conjunt nacional, entre d'altres causes, pel major dinamisme del seu mercat de treball. El major pes de població estrangera es tradueix també en una població més rejoyenida, així

mentre que a les Illes Balears la població en edat de treballar, de 16 a 64 anys, representa el 68,2% del total de la població en el 2020, en el conjunt d'Espanya suposa el 65,3%. Ara bé, si es comparen les dades amb les del 2010 s'observa un progressiu envelliment en ambdós territoris, més intens en el conjunt d'Espanya.

Taula 12. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i Espanya (2010 i 2020)

	Espanya		Illes Balears	
	2010	2020	2010	2020
Homes	49,4	49,0	50,2	49,9
Dones	50,6	51,0	49,8	50,1
Població estrangera respecte al total	12,2	11,5	21,9	18,8
Població entre 16 i 64 anys	67,5	65,3	70,0	68,2
TOTAL	47.021.031	47.450.795	1.106.049	1.171.543

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

D'acord amb les piràmides de població es descriu la distribució dels habitants de les

illes per edat i sexe. Per sexe, el 50,1% dels residents a les Balears són dones i el 49,9%

són homes. A simple vista, al gràfic 6 es comprova com la població s'ha incrementat als grups d'edat de més de 15 anys. El grup que concentra la major part de la població és el que es troba en les edats centrals (de 15 a 64 anys), que és el 69,6% de la població. El segueixen els majors de 65 anys (15,6%) i els menors de 16 anys, que representen el 14,8%. L'augment dels segments de més edat es recull a les projeccions, que mostren una inversió de la piràmide a mitjà termini pel descens de la natalitat i de la mortalitat. Aquesta inversió vindrà acompanyada de canvis socials i

econòmics, que provocaran una major pressió sobre els sistemes de protecció social.

En comparació amb l'any 2010, igual que en els darrers anys, l'augment més important es correspon amb els majors de 65 anys (un +15,5%), seguits pels de la franja d'edat de població en edat de treballar (de 15 a 64 anys, un +3,8%). Per confirmar l'envelliment de la població s'observa que el menor creixement és el dels menors de 16 anys, que just ha guanyat 3.948 persones més en aquests deu anys (un +2,3% més).

Gràfic 6. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2010 i 2020)

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

3.2. La població activa

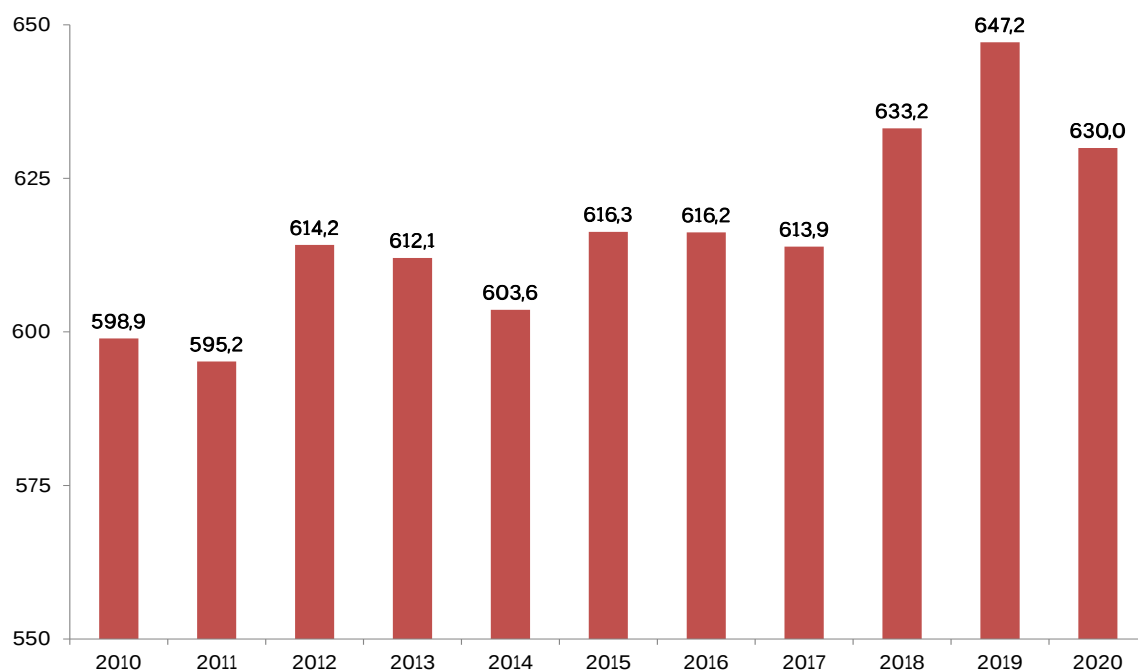
3.2.1. Evolució de la població activa i la població inactiva

El 2020 decreix la població activa de les Balears (-2,7%), mentre que creix la inactiva (+9,7%).

En aquest punt i en els següents de l'informe es mostren els principals indicadors del mercat de treball de les Illes Balears i el seu comportament al llarg de l'any 2020. Per començar, es fa referència a la població activa de l'arxipèlag (conjunt d'ocupats més aturats), seguint les dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

A les Balears, la població activa suma 629.950 persones el 2020, que són 17.200 menys que ara fa un any (-2,7%). Malgrat la pandèmia, aquesta xifra és la tercera més alta de tota la sèrie estadística històrica disponible (des del 2000). Si la comparem amb la població activa de l'any 2010, es fa palès el gran nombre de persones que s'han incorporat al mercat laboral de les Illes Balears, de manera que s'hi han afegit 31.025 persones, un 5,2% en termes relatius.

Gràfic 7. Evolució de la població activa a les Balears (2010-2020) (en milers)

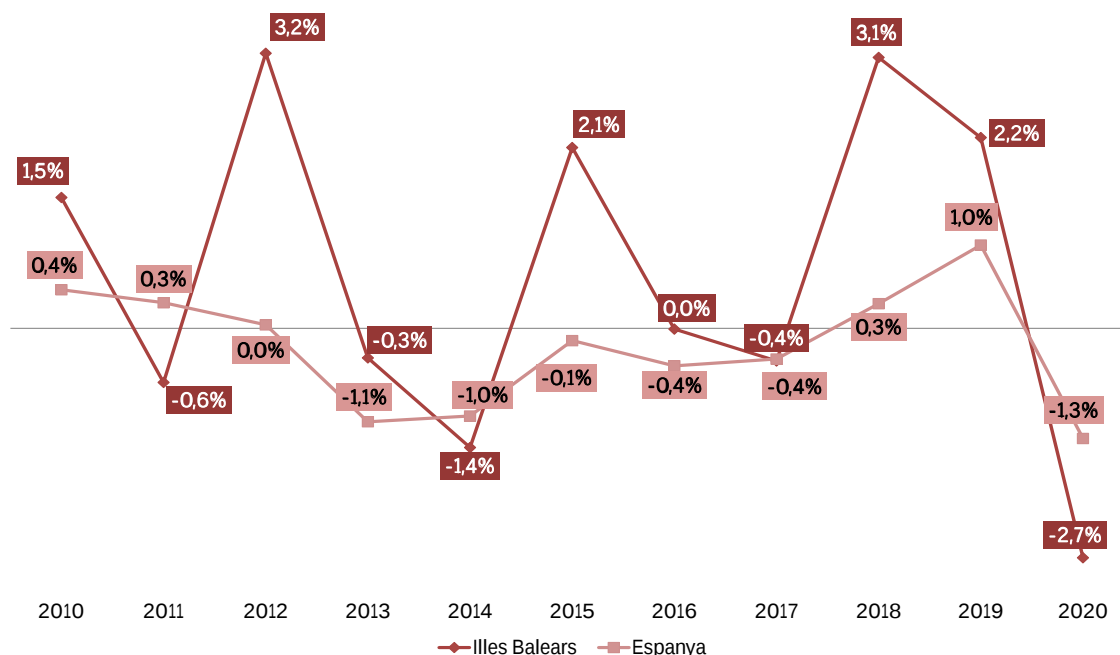

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

En termes interanuals, els efectes de la pandèmia es traslladen a la població activa, la qual decreix tant a les Balears com a Espanya el 2020, tot i que a les Illes ho fa amb més força per la major vinculació al turisme (-2,7% i -1,3%, respectivament). Com

s'observa al gràfic 8, les variacions interanuals de les Balears se situen habitualment per sobre de les nacionals, que, per una altra banda, mostren un comportament més lineal que les de les Balears.

Gràfic 8. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i Espanya (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

El mercat de treball està integrat per la població activa i la població inactiva. La inactiva integra totes les persones en edat de treballar però que, per motius diversos, no cerquen una ocupació. Segons l'EPA, els motius per a la inactivitat són: ser estudiant, estar jubilat o dedicar-se a les tasques de la llar, entre d'altres.

El conjunt de persones inactives a les Balears és de 392.449 persones el 2020. Respecte d'ara fa un any, els inactius han pujat un +9,7% i sumen 34.799 persones més que el 2019. Pel que fa a les causes per a la inactivitat, la que compta amb un major pes és la dels jubilats que representen el 39,8%, seguida de les persones que es dediquen a les tasques de la llar (34,0%), dels estudiants (18,8%) i,

finalment, del conjunt d'altres causes (7,3%). En termes interanuals el grup d'estudiants (+11,9%) i els que es dediquen a les tasques de la llar (+15,8%), són els que experimenten un major increment.

Si es compleixen les previsions de la població a mitjà i llarg termini, es pot esperar un progressiu increment dels inactius per raó de la jubilació i un lleuger descens de la població que estudia. En el primer cas, d'acord amb la major esperança de vida i la menor mortalitat pujarà el nombre de persones amb dret a una pensió per jubilació. En el segon, perquè la tendència decreixent de la natalitat anirà acompanyat d'una reducció del col·lectiu de joves que estudia.

Taula 13. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2012-2020)

	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Pob. activa	614.150	603.600	616.200	633.150	647.150	629.950
Pob. inactiva	302.450	326.525	328.675	349.600	357.650	392.450
Pes segons la classe principal d'inactivitat						
Estudiants	15,3%	14,4%	16,9%	16,8%	17,1%	17,5%
Jubilats	38,7%	37,2%	40,1%	40,0%	40,0%	37,8%
Tasques de la llar	26,3%	28,8%	25,4%	25,3%	23,7%	25,0%
Altres	19,7%	19,6%	17,5%	17,8%	19,1%	19,6%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El perfil majoritari de la població activa a les Balears és masculí, de mitjana edat i espanyol. Així, el 2020 els majors pesos corresponen als homes (53,5%), de 25 a 54 anys (76,3%) i de nacionalitat espanyola (75,7%). Destaca l'augment del pes de les dones d'acord amb el creixement de la incorporació femenina al mercat de treball, ja que elles han passat de representar el 41,0% de la població activa l'any 2000 a ser el 46,5% vint anys després. En termes interanuals, el descens del nombre d'homes actius ha estat d'un -2,8%, per sobre del de les dones (-2,5%).

Per grups d'edat, els menors de 25 anys representen el 6,4% dels actius, les persones de 25 a 54 anys són el 76,3% i els majors de 55 anys són el 17,2%. Des d'una perspectiva temporal més àmplia, i atenent-se a les tendències demogràfiques, el grup de joves actius ha perdut pes sobre el total de població activa, alhora que el guanya el grup de més edat. Respecte de les dades del 2019, els grups d'edat més joves (fins els 54 anys) disminueixen el nombre d'actius, mentre que els de més edat l'augmenten. Així, el grup més

jove decreix un -18,4% i el de 25 a 54 anys un -2,6%. Pel que fa al grup de més edat, n'incrementa el nombre un +4,5%.

Per nacionalitat, els espanyols suposen tres de cada quatre actius a les Balears (75,7%), i la resta són estrangers (24,3%). D'aquests, el 9,5% són membres de la Unió Europea i el 14,7% restant són de fora de la Unió. S'observa una tendència d'augment del pes dels actius estrangers, que han passat de representar el 22,2% el 2012 a l'actual 24,3%. En termes interanuals, tots els actius han reduït el seu nombre, excepte els no comunitaris. Més en detall, el grup que ha experimentat el major descens és el dels actius de la Unió Europea (-5,8%), seguits dels espanyols (-3,1%). Per la seva banda, els no comunitaris han incrementat el seu nombre un +1,7%. Per tant, es fa palès que els estrangers de fora de la UE no s'han vist tan afectats per la reducció d'activitat ja que fins i tot n'han incrementat el nombre. Això pot ser conseqüència de estar inclosos a sectors que no s'han vist tan afectats per les restriccions.

Taula 14. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE-27	NO UE
2012	614,2	54,0%	46,0%	8,4%	78,1%	13,5%	77,8%	10,4%	11,9%
2014	603,6	54,1%	45,9%	7,1%	79,0%	13,9%	77,8%	9,9%	12,2%
2016	616,2	53,5%	46,5%	6,8%	78,5%	14,7%	78,3%	9,6%	12,1%
2018	633,1	53,8%	46,2%	7,6%	77,1%	15,4%	76,8%	9,7%	13,5%
2019	647,2	53,6%	46,4%	7,7%	76,3%	16,1%	76,0%	9,9%	14,1%
2020	630,0	53,5%	46,5%	6,4%	76,3%	17,2%	75,7%	9,5%	14,7%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

L'any 2020 l'augment interanual de població del +1,9% no s'ha traslladat a la població activa, ja que experimenta un descens respecte d'ara fa un any (-2,7%). Alhora, la població inactiva ha augmentat considerablement (+9,7%), a conseqüència del fort increment de les persones que es dediquen a les tasques de la llar i també dels estudiants. Això pot ser degut a les conseqüències del coronavirus sobre el mercat de treball de les illes, que

ha fet que davant la situació sanitària i les restriccions, una part de la població hagi decidit o s'hagi vist obligat a romandre a casa. El perfil majoritari de la població activa a les Balears és masculí, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola, tot i que amb el pas del temps es fa palès un increment progressiu de les dones actives, i també un repunt dels estrangers.

3.2.2 Població activa per nivell d'estudis

El nombre d'actius amb educació superior mostra una tendència creixent a les Illes Balears. El percentatge de dones actives amb estudis superiors se situa gairebé 10 punts per sobre del percentatge dels homes.

En aquest punt s'analitza el perfil educatiu de les persones actives de les Illes Balears. El nivell educatiu/formatiu de les persones és un factor clau en la seva participació en el mercat laboral. Atesa la importància d'aquest tret del perfil de les persones que cerquen activament una feina es comenten diversos indicadors.

Tot i que és evident que els beneficis d'una major formació i d'una millora en les capacitats de les persones repercuten

favorablement en l'economia, també s'han de tenir en compte les característiques particulars de cada economia amb la finalitat que la formació de les persones vagi en concordança amb el mercat de treball al qual s'han d'incorporar. L'economia de les Balears es caracteritza per una gran concentració en els sectors dels serveis i de la construcció, els quals demanden principalment mà d'obra de qualificació mitjana i baixa. Per aquest motiu, l'elevada oferta de llocs de feina poc qualificats condiona desfavorablement els resultats educatius de les Balears.

Com es pot observar a la taula 15, a les Illes Balears la major part dels actius compten amb una qualificació educativa mitjana o baixa i, a més, ho fan en major proporció

que en el conjunt nacional. De fet, mentre que el pes de les Balears en la primera i segona etapes d'educació secundària supera la mitjana nacional, en educació superior la situació és la contrària. El 2020, el 36,9% dels actius ha finalitzat l'educació superior,

resultat que situa les Balears com la cinquena comunitat autònoma amb el pes més baix, 5,9 punts percentuals per sota de la mitjana nacional i a 21 punts de la comunitat amb el major pes de titulats superiors (el País Basc, amb el 57,9%).

Taula 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2020)

Comunitat autònoma	Fins a educació primària	Ed. secundària (1a etapa)	Ed. secundària (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Andalusia	9,3	32,7	22,0	36,0
Aragó	5,1	23,8	29,4	41,7
Astúries	2,1	23,4	25,8	48,8
Illes Balears	3,9	29,6	29,6	36,9
Canàries	8,9	25,8	27,2	38,0
Cantàbria	2,3	25,9	25,6	46,3
Castella i Lleó	5,4	28,4	24,6	41,7
Castella-la Manxa	8,1	35,2	22,9	33,8
Catalunya	5,3	26,7	23,0	44,9
Com. Valenciana	4,3	30,3	25,2	40,3
Extremadura	9,1	37,9	22,3	30,7
Galícia	2,9	29,9	22,9	44,3
Madrid	3,7	18,5	25,7	52,2
Múrcia	9,0	32,5	23,3	35,2
Navarra	4,0	20,7	23,2	52,1
País Basc	2,7	17,6	21,8	57,9
La Rioja	4,3	31,0	24,3	40,4
Total Espanya	5,7	27,3	24,2	42,8

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

A la taula 16 es mostra l'evolució dels actius per nivell d'estudis a Espanya i les Balears. De nou, es posa de manifest la situació de desavantatge educatiu de les Balears. A Espanya la població activa que com a màxim ha finalitzat els estudis obligatoris representa el 37,9% del total; en canvi, a les Balears són el 33,5%. És a dir, al conjunt espanyol s'observa un major pes de població en edat de treballar amb l'educació obligatòria, però també un major percentatge que tenen l'educació universitària en comparació amb les xifres de les Balears. En termes d'evolució, respecte dels valors del 2016 (primer any recollit a la taula), a les Illes disminueix el pes dels actius amb estudis de primària i de primera etapa de secundària, mentre que creix en les etapes educatives següents,

de manera que s'observa una tendència a una major formació, sobretot en educació superior que ha passat del 26,3% del total de població activa el 2016 al 36,9% al 2020 a les Illes Balears.

Pel que fa al sexe, l'any 2020 es manté la distribució habitual a les Illes, en la qual les dones presenten major nivell educatiu que els homes. Concretament, el pes de les dones amb titulació superior és del 41,6%, i el masculí del 32,8%, la qual cosa representa un diferencial de gairebé 9 punts a favor d'elles. A Espanya, la diferència és també molt significativa i s'assoleix el 42,8% de dones actives amb estudis superiors sobre el total de dones actives.

Taula 16. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2016-2018-2020)

	Fins a educació primària			Ed. secundària (1a etapa)			Ed. secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020
Total												
Espanya	8,1	7,0	6,5	29,8	29,0	31,4	23,8	24,0	24,0	38,3	39,9	38,1
Illes Balears	6,5	6,0	3,9	34,2	34,5	29,6	29,2	28,7	29,6	26,3	30,8	36,9
Homes												
Espanya	9,2	7,9	4,8	33,5	32,8	22,7	23,5	23,5	24,4	33,9	35,8	48,1
Illes Balears	7,2	6,3	4,6	38,5	40,0	34,9	28,0	27,6	27,7	34,5	26,2	32,8
Dones												
Espanya	6,8	5,9	5,7	25,6	24,7	27,3	24,1	24,6	24,2	43,4	44,7	42,8
Illes Balears	5,7	5,8	3,1	29,2	28,0	23,4	30,5	30,1	31,8	30,1	36,1	41,6

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

La població de les Balears se sol situar pel que fa als indicadors educatius en les darreres posicions per comunitats autònomes. Per exemple, les taxes netes d'escolarització mostren uns resultats molts baixos, a molta distància del resultat espanyol i la resta de comunitats autònomes. Així, la taxa als 16 anys del curs 2018-19 (el darrer disponible) és del 88,1%, la més baixa de totes les autonomies ja que totes superen el 90%, 7,8 punts per sota de la mitjana nacional i 11,9 punts per

sota de Navarra, que és la que té una major taxa. Aquesta diferència s'intensifica en el cas de la taxa als 18 anys, la qual també és la més baixa d'Espanya (55,5%), ja que es troba 24,2 punts per sota del resultat del conjunt nacional (79,8%) i 43,4 punts per sota del valor de Madrid, que és la més alta.

Per nivells o etapes educatives, també s'observen diferències significatives. Així, per exemple als 18 anys, a les Illes Balears just el

12,5% del total de joves es troba escolaritzat en estudis universitaris, front al 33,0% del conjunt d'Espanya, o al 41,7% del País Basc i Castella i Lleó. En canvi, les Illes Balears

presenten el tercer major percentatge de joves de 18 anys escolaritzats en l'educació d'adults (el 4,9% front el 3,4% del conjunt d'Espanya).

Taula 17. Taxes netes d'escolarització de 16 a 18 anys per comunitat autònoma, i nivells/ etapes, curs 2018-2019

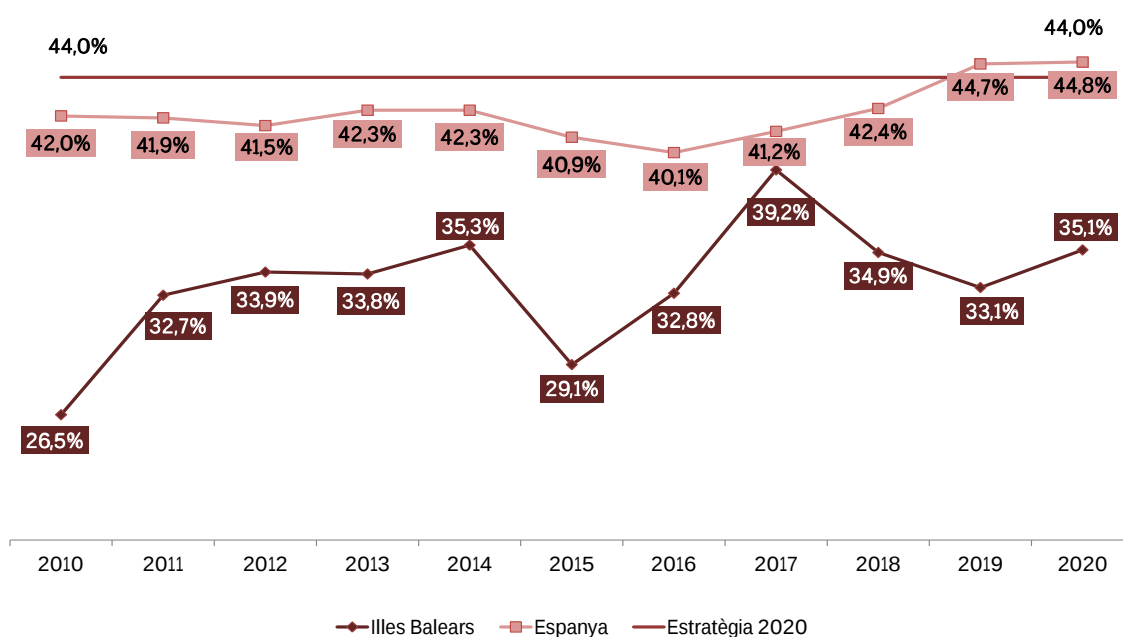
Comunitat autònoma	16 anys					18 anys				
	Total	Ed Obligatòria	2ª et Ed Secund	Ed Adults	Total	Ed Obligatòria	2ª et Ed Secund	Ens Sup no Univ	Ed Universitària	Ed Adults
Andalusia	96,9	31,1	64,2	1,6	74,6	1,6	34,8	7,0	28,5	2,6
Aragó	96,2	32,0	63,7	0,1	85,9	1,5	39,3	6,0	35,9	2,6
Astúries	96,9	25,8	70,9	0,1	80,5	1,2	31,2	9,7	33,7	4,3
Illes Balears	88,1	27,9	59,0	0,6	55,5	1,1	31,1	4,2	12,5	4,9
Canàries	93,2	31,5	61,5	0,0	68,6	1,5	33,8	7,5	21,3	3,6
Cantàbria	96,2	26,8	69,4	0,1	76,4	1,1	37,3	7,3	29,8	0,6
Castella Lleó	99,2	27,5	71,6	0,0	89,5	1,5	37,2	6,2	41,7	2,8
Castella- la Manxa	94,3	30,3	63,4	0,5	63,0	1,7	32,9	4,9	16,2	6,9
Catalunya	93,9	18,2	75,2	0,3	77,5	0,7	29,8	11,7	33,0	2,0
Com Valenciana	95,6	27,5	68,0	0,1	79,6	1,1	35,4	6,2	33,4	3,5
Extremadura	96,4	27,2	68,4	0,7	68,2	0,9	35,3	4,6	19,6	7,3
Galícia	97,8	25,6	71,7	0,4	79,3	1,0	37,5	7,8	28,4	4,3
Madrid	93,9	28,1	65,7	0,1	98,9	1,3	35,1	6,7	51,1	4,5
Múrcia	95,5	31,5	63,8	0,2	77,2	2,2	34,8	5,2	32,1	2,5
Navarra	100,0	18,9	81,0	0,0	82,1	0,7	33,5	8,3	37,5	1,6
País Basc	99,8	20,3	79,2	0,0	93,2	0,9	33,4	12,1	41,7	3,9
La Rioja	97,5	25,9	71,5	0,0	68,6	0,7	37,4	6,1	20,5	3,8
Ceuta	99,2	35,0	64,1	0,0	71,2	2,0	39,0	4,2	12,3	13,7
Melilla	97,0	30,7	66,2	0,1	57,4	0,6	34,8	4,7	11,7	5,4
TOTAL	95,9	26,9	68,5	0,5	79,8	1,2	34,1	7,6	33,0	3,4

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Un dels objectius que va marcar l'estratègia Europa 2020 era incrementar el pes dels joves de 30 a 34 anys amb estudis superiors, atès que aquest col·lectiu serà la força que lideri el desenvolupament social i econòmic d'Europa, i desenvolupi les habilitats necessàries per adaptar-se a les demandes del mercat de treball actual i futur. Segons les dades recollides en el gràfic 9, el pes de

persones entre 30 i 34 anys amb estudis superiors de les Illes Balears és del 35,1% el 2020, xifra que se situa 9,7 punts per sota de la mitjana espanyola (44,8%) i lluny del valor objectiu de l'estratègia per al 2020, que és del 44,0%. En canvi, en el conjunt d'Espanya el 2020, per segon any consecutiu, s'assoleix el valor objectiu marcat per l'estratègia 2020.

Gràfic 9. Evolució del percentatge de població de 30-34 anys amb nivell d'Educació Superior. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

La taxa d'abandonament escolar prematur² és un altre indicador educatiu en el qual les Balears mostren uns resultats desfavorables. Aquesta dada és important per la repercussió que tindrà en la futura inserció laboral de les persones. L'evolució de l'abandonament escolar a les Illes mostra una tendència a la baixa, com es pot observar en el gràfic 10. D'ençà el 2008, coincidint amb la recessió i a conseqüència, es pot intuir un canvi en el comportament de la població més jove de les Balears. A partir d'aquell any els joves es mantenen dins el sistema educatiu, de manera que disminueix la taxa d'abandonament.

Aquesta situació es dona fins al 2013 i 2014, anys en què, de nou, augmenten les persones que deixen les aules. El 2015, en canvi, la taxa d'abandonament es redueix considerablement, i d'ençà el 2016 continua a la baixa.

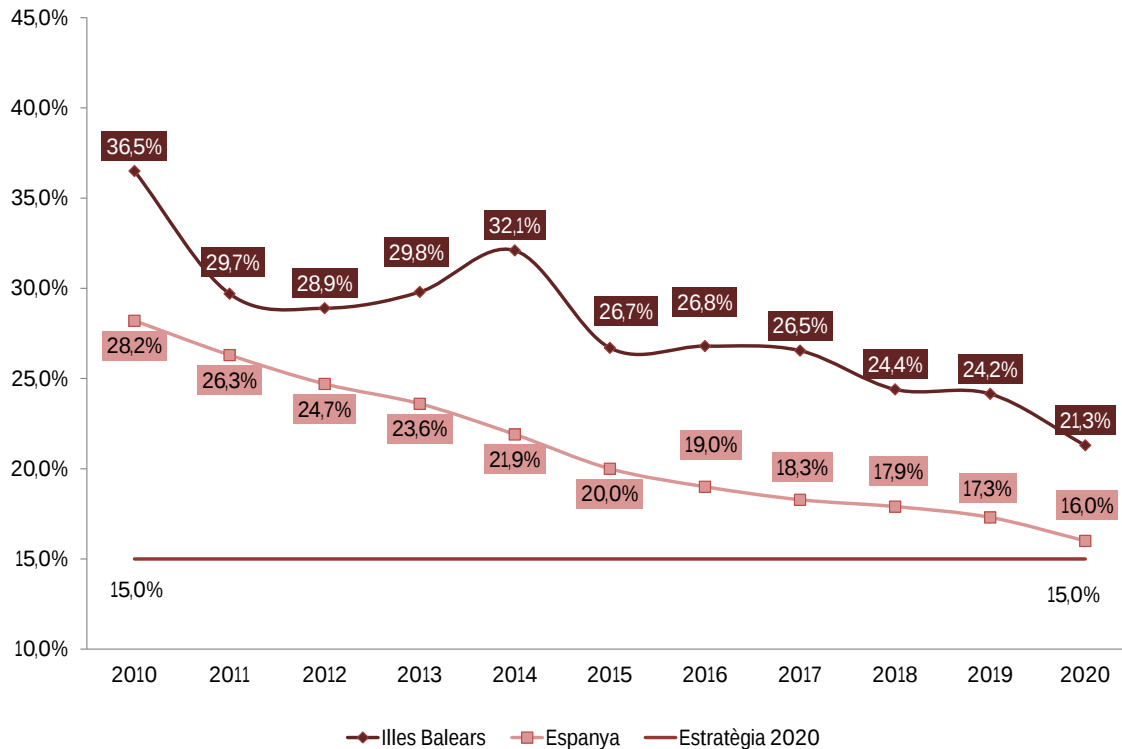
Per part seva, Espanya continua la tendència a la baixa iniciada el 2008 de forma ininterrompuda. Amb aquestes xifres, s'evidencia que el desavantatge educatiu que presenten les Balears és un problema de fons que es manté en el temps. Tot i la lleugera millora durant els primers anys de la crisi, per

² Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

les dificultats per trobar feina, s'observa que, en el moment que a les Balears comença a revifar el mercat laboral la taxa torna a augmentar. Així, encara que el 2020 finalitza

amb una taxa del 21,3% (el valor més baix de tota la sèrie analitzada), aquesta se situa enfora de l'objectiu per al 2020 (15%).

Gràfic 10. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2010-2020)

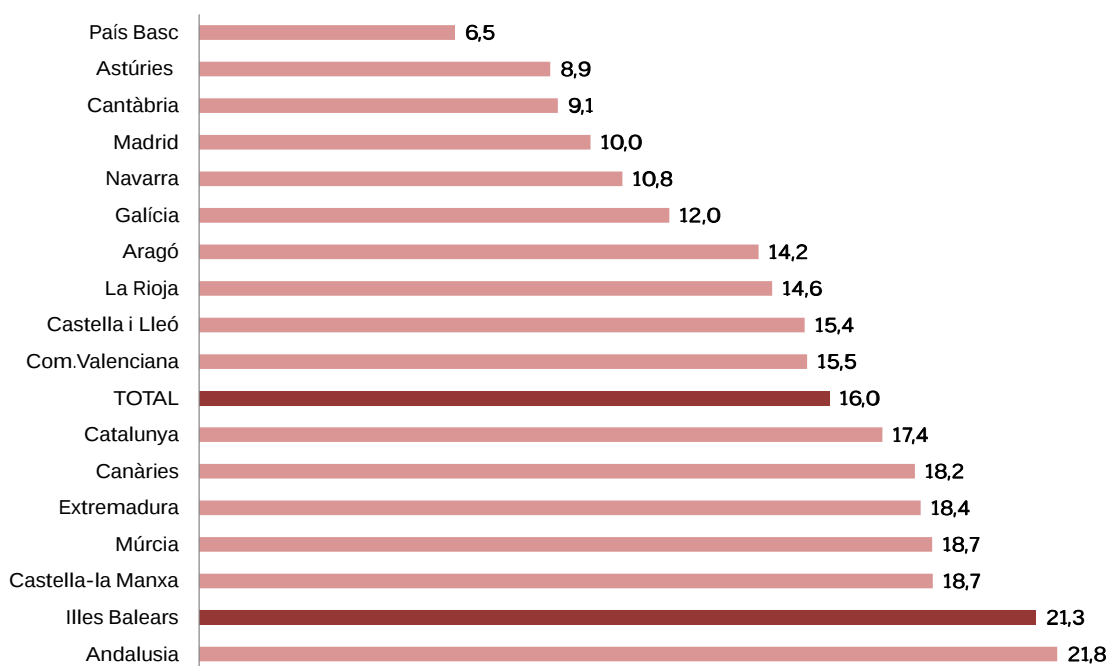

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Les Balears se situen amb el 21,3%, una vegada més, com una de les comunitats autònomes amb majors taxes d'abandonament escolar prematur, i superen la mitjana nacional (16,0%) i a molta distància del País Basc, la regió amb el valor més baix (6,5%). Si es compara amb els valors del 2020 dels diferents estats de la UE, la taxa de les Illes supera amb escreix el valor més alt (Malta,

amb un 16,7%) i s'allunya dels resultats d'altres països com Alemanya (11,0%), Itàlia (13,1%) o la mitjana de la UE (10,1%). Per tant, les taxes d'abandonament especialment en el cas de les Illes, però també en el d'Espanya, es troben a molta distància de l'objectiu que es va fixar per l'estratègia Europa 2020, que és del 15%.

Gràfic 11. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2020)

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

En aquest apartat s'ha mostrat el nivell educatiu de les Illes Balears, i com es fa palès es troba per sota del nivell mitjà de la resta d'Espanya i la UE. Aquest fet és un obstacle per al desenvolupament de la societat balear, per les repercussions que té en el mercat de

treball. Per tant, la millora d'altres indicadors, com ara l'ocupació i l'atur, ha d'anar associada necessàriament a un bon nivell educatiu i de formació de la població balear.

3.2.3. Evolució de la taxa d'activitat

La taxa d'activitat de les Balears assoleix el 61,6% de la població en edat de treballar l'any 2020, i se situa com la segona taxa més alta del conjunt d'Espanya.

El 2020 la taxa d'activitat de les Illes Balears representa el 61,6% de la població de 16 anys i més, segons l'EPA. Amb aquest resultat, per sota de l'any anterior, se situa com la segona comunitat autònoma amb la taxa més alta, i supera la mitjana estatal (57,4%), que perd 2,8 punts respecte el 2019. Els valors del 2020, tant d'Espanya com de les Illes, són els més baixos d'ençà el 2007, fins i tot per sota dels assolits durant la recessió. Per tant, es fa palès com les decisions sanitàries preses per fer front al coronavirus s'han traslladat al mercat laboral. Malgrat això, la comunitat de les Illes Balears manté uns valors elevats, amb una taxa per sobre del 60%, i posa de manifest la seva resiliència.

A dia d'avui, la incorporació de la dona al mercat de treball no és equiparable a la masculina i, per això, les taxes d'activitat femenina es mantenen per sota de les masculines. Malgrat això, l'augment continuat de dones en el mercat de treball ha incrementat les taxes. Així, han passat de tenir una taxa d'activitat del 54,9% el 2007 al 56,9% el 2020. Per tant, tot i el descens generalitzat de les taxes per la pandèmia, el resultat del 2020 supera el del 2007.

Per edat, la taxa més alta la registren les persones entre 25 i 54 anys (84,4%), seguida per la dels menors de 25 anys (36,6%) i pels majors de 55 anys (31,8%). Respecte del resultat del 2019, s'observa com els grups més joves són els que s'han vist més afectats per la situació excepcional del 2020. Així, els descensos es donen en les persones de menys de 54 anys, i especialment entre els més joves. En aquests darrers, la taxa assoleix el major descens, de -9,3 punts, i en el grup d'edat central és de -2,9 punts. En canvi, el col·lectiu de més edat la taxa guanya +0,4 punts, probablement perquè s'han pogut acollir a les mesures establertes per mantenir l'ocupació.

La taxa d'activitat dels estrangers, independentment de l'origen, supera habitualment la dels espanyols, situació que no ha canviat el 2020. Entre els estrangers, la taxa dels extracomunitaris solia ser més alta que la dels ciutadans de la Unió Europea, aquesta situació sí que s'ha capgirat el 2020, quan la taxa dels UE supera la dels extracomunitaris. En detall, el 2020 la taxa dels espanyols assoleix el 60,4%; la dels estrangers de la UE el 68,6%, i la dels no comunitaris el 63,8%. En comparació amb el valor d'ara fa un any, tots els grups redueixen les taxes, especialment els no UE, que perden -6,5 punts. Els segueixen els actius espanyols que perden -2,3 punts, i els comunitaris (-1,8 punts).

Taula 18. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2016-2018-2020)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020
	59,2	58,7	57,4	53,6	53,1	52,2	65,1	64,6	62,9	36,9	37,0	33,5	87,4	86,9	85,5	24,9	26,0	27,6	57,8	57,2	56,0	70,0	69,8	72,2	74,6	72,8	67,5
Andalusia	57,8	56,9	55,4	51,3	50,1	48,6	64,6	64,0	62,4	35,2	34,7	30,9	84,4	83,4	82,1	23,5	24,4	25,7	57,2	56,2	54,4	56,9	54,9	72,2	72,1	72,7	63,0
Aragó	59,3	58,7	58,1	53,7	53,0	53,0	65,2	64,5	63,4	38,5	36,1	37,2	89,4	89,4	88,1	25,7	26,5	27,9	56,9	56,6	55,5	82,2	76,2	81,0	78,1	74,1	72,7
Astúries	51,7	50,8	50,0	47,4	46,9	46,2	56,4	55,0	54,2	30,6	26,1	24,9	84,9	83,2	83,1	19,9	22,3	22,9	51,0	50,1	49,2	68,6	70,4	58,1	71,9	66,8	71,2
Illes Balears	65,2	64,4	61,6	60,1	59,1	56,9	70,5	69,9	66,4	42,3	45,8	36,6	89,4	87,5	84,4	29,7	30,4	31,8	63,6	62,6	60,4	69,2	71,2	68,6	74,4	71,7	63,8
Canàries	61,1	60,4	57,1	56,0	55,5	53,1	66,3	65,5	61,3	36,7	36,7	30,6	85,8	84,6	80,8	25,9	28,1	29,1	59,6	58,9	55,8	64,1	65,2	60,9	76,4	71,3	65,2
Cantàbria	56,1	54,8	53,8	50,7	49,2	48,7	61,9	60,8	59,2	29,2	26,0	25,4	86,3	84,8	84,4	24,0	25,5	26,0	55,4	54,0	52,7	70,2	68,3	69,7	69,8	69,7	72,0
Castella i Lleó	55,1	54,5	53,8	49,0	48,7	48,4	61,4	60,6	59,3	33,6	32,7	31,6	86,9	87,3	86,7	24,5	25,0	26,1	54,1	53,5	52,4	75,0	72,4	74,3	71,6	74,7	75,3
Castella-la Manxa	58,5	58,8	57,3	50,9	51,4	49,9	66,0	66,1	64,6	37,0	37,8	32,3	85,6	86,1	85,0	24,6	26,5	27,5	57,0	57,1	55,7	78,6	79,9	72,1	71,6	74,6	72,4
Catalunya	62,0	61,3	60,3	57,2	56,3	55,8	67,1	66,6	65,1	41,8	44,0	41,4	90,2	89,2	88,0	26,7	26,9	28,3	60,1	59,7	58,7	78,8	77,2	75,3	74,7	70,4	68,6
Com. Valenciana	59,4	58,5	57,2	53,9	52,5	51,4	65,1	64,9	63,2	39,9	38,2	35,4	87,3	86,9	85,3	25,2	25,9	27,2	58,1	57,4	55,8	63,9	60,5	67,6	71,4	70,5	63,6
Extremadura	55,1	55,3	54,4	47,7	48,2	49,0	62,7	62,6	60,0	37,1	33,3	33,0	83,8	84,6	83,7	22,2	24,7	25,9	55,0	54,8	54,0	63,0	71,4	77,5	58,0	73,7	59,8
Galícia	53,5	53,3	52,2	48,8	49,4	47,7	58,5	57,5	57,1	31,5	29,8	25,9	86,1	86,3	84,8	21,0	22,2	23,6	52,9	52,6	51,6	66,4	68,0	67,8	70,2	73,5	65,7
Madrid	63,7	62,9	62,1	58,9	57,9	58,1	69,0	68,4	66,6	37,2	37,2	32,4	90,9	90,0	89,0	27,7	29,2	31,8	61,3	60,4	60,1	82,4	86,5	80,2	81,7	78,3	73,7
Múrcia	59,1	59,3	58,8	51,1	52,2	51,4	67,3	66,5	66,4	38,8	38,8	36,6	83,5	83,4	82,5	24,6	27,1	30,2	57,7	57,7	58,3	50,0	45,1	58,8	70,6	74,6	62,7
Navarra	58,5	59,1	57,1	53,8	54,9	52,0	63,4	63,4	62,5	33,2	35,5	28,2	88,2	88,9	87,2	24,6	26,3	27,7	57,5	57,3	56,1	71,9	79,8	72,7	69,6	76,6	62,6
País Basc	56,9	56,3	55,1	51,7	51,6	51,4	62,6	61,3	59,0	30,1	32,6	27,7	89,0	89,3	87,6	24,3	24,0	26,4	55,9	55,3	54,1	77,0	74,6	70,6	80,1	74,3	68,0
La Rioja	59,2	59,2	58,4	53,2	54,7	53,4	65,5	63,8	63,6	31,9	33,6	34,5	89,3	90,3	88,4	26,8	26,9	28,9	57,5	56,9	55,7	82,5	84,6	84,2	70,8	70,7	74,8

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3. La població ocupada

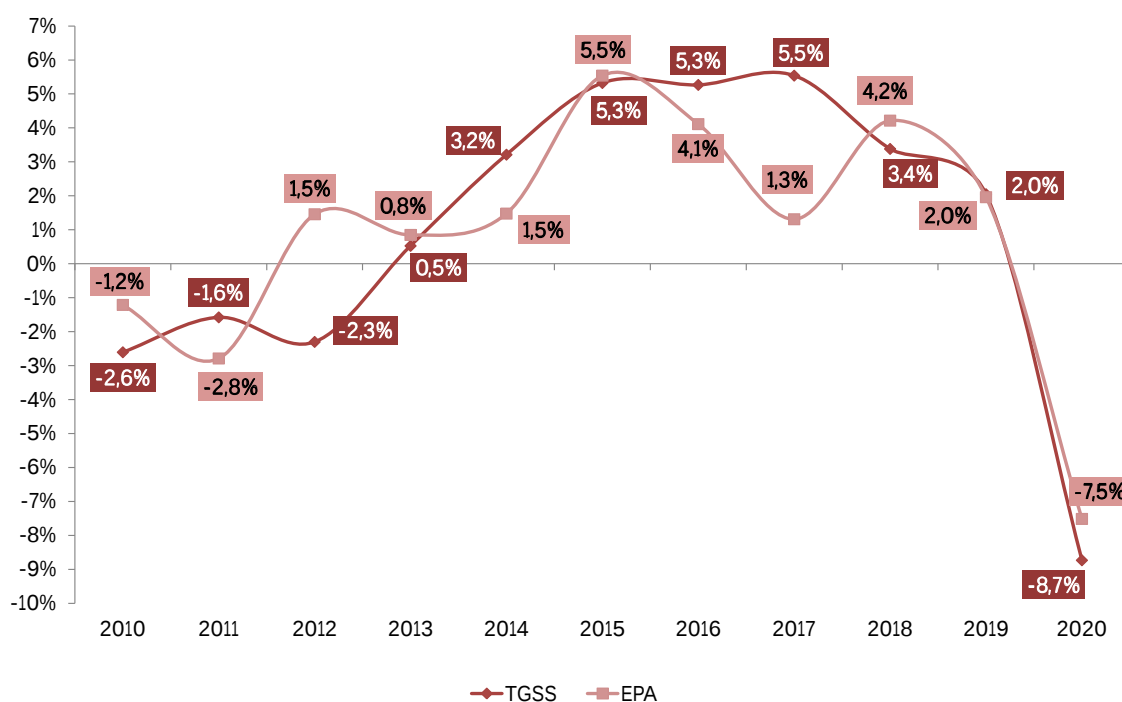
3.3.1. Evolució de la població ocupada i l'afiliació a la Seguretat Social

D'acord amb les dues fonts disponibles l'ocupació es desploma el 2020, un -7,5% segons l'EPA i un -8,7% segons els registres de la Tresoreria de la Seguretat Social.

La informació de la població ocupada s'obté de dues fonts diferents. Una és a partir del registre d'afiliació a la Seguretat Social de la TGSS i l'altra de l'Enquesta de població activa elaborada per l'INE, que recull la xifra d'ocupats. Els ocupats de l'EPA sumen 528.225 persones el 2020 i els afiliats són 462.612 treballadors. En ambdós casos, les restriccions per la pandèmia es traslladen al

mercat de treball, de manera que les xifres mostren un descens interanual del -7,5% en el cas de l'EPA i del -8,7% en el de la TGSS. A Espanya els decrements respecte de les xifres del 2019 són inferiors als de les Illes: -2,9% en el cas de l'EPA i -2,2% segons les xifres de la TGSS. Malgrat els descensos interanuals, la xifra d'ocupació de l'EPA del 2020 es manté per sobre dels 500.000 ocupats i se situa al voltant de l'ocupació de l'any 2016. Això, és possible gràcies a les mesures de protecció establertes per contrarestar la reducció de l'activitat, que han permès mantenir l'ocupació a les Illes.

Gràfic 12. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i població ocupada a les Balears segons l'EPA (2010-2020)

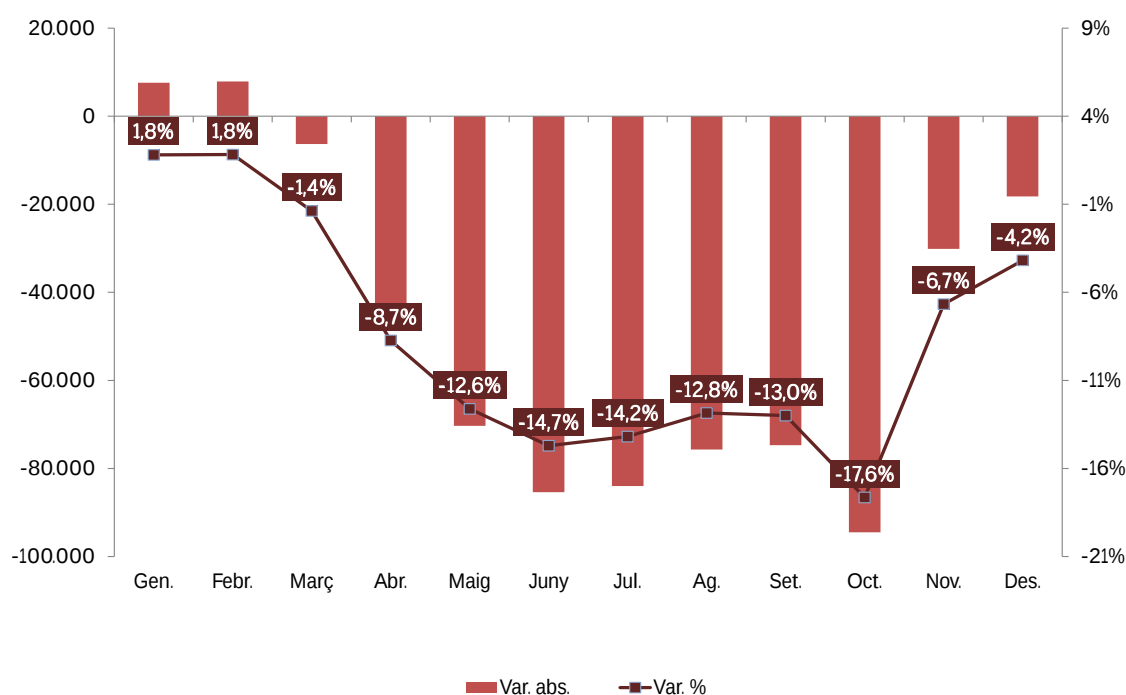

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i l'EPA (INE).

Pel que fa a l'afiliació a la TGSS, l'evolució interanual dels afiliats durant tots els mesos del 2020 reflecteix l'evolució de la pandèmia. Així, els dos primers mesos mostren una evolució interanual positiva, mentre que cau a partir del mes de març quan comença el confinament. Com s'observa al gràfic 13, el creixement interanual dels dos primers mesos de l'any se situa al voltant dels

7.500 afiliats i el mes amb major caiguda és el d'octubre, quan es perden 94.500 treballadors. Malgrat la caiguda de l'afiliació, el nombre de persones afiliades supera el mig milió durant tres mesos, en aquest cas els mesos d'estiu: juliol, agost i setembre. La reducció de l'afiliació es correspon amb el descens experimentat a tots els sectors, especialment en el dels serveis (-10,2%).

Gràfic 13. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2020)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

La distribució de l'afiliació per illa es reparteix entre Mallorca, que concentra el 80,5% dels afiliats, Menorca amb el 6,3%, i les Pitiüses el 12,6% restant. En comparació amb l'afiliació del 2019, totes les illes mostren descensos, però de diferent intensitat. De nou, les Pitiüses

són les que registren una caiguda més accentuada (-15,1%), seguides de Menorca (-8,7%), i de Mallorca (-7,8%), amb un descens més discret. El major descens de les Pitiüses és coherent amb la major vinculació amb els serveis, i especialment, amb el turisme.

Taula 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2012-2020)

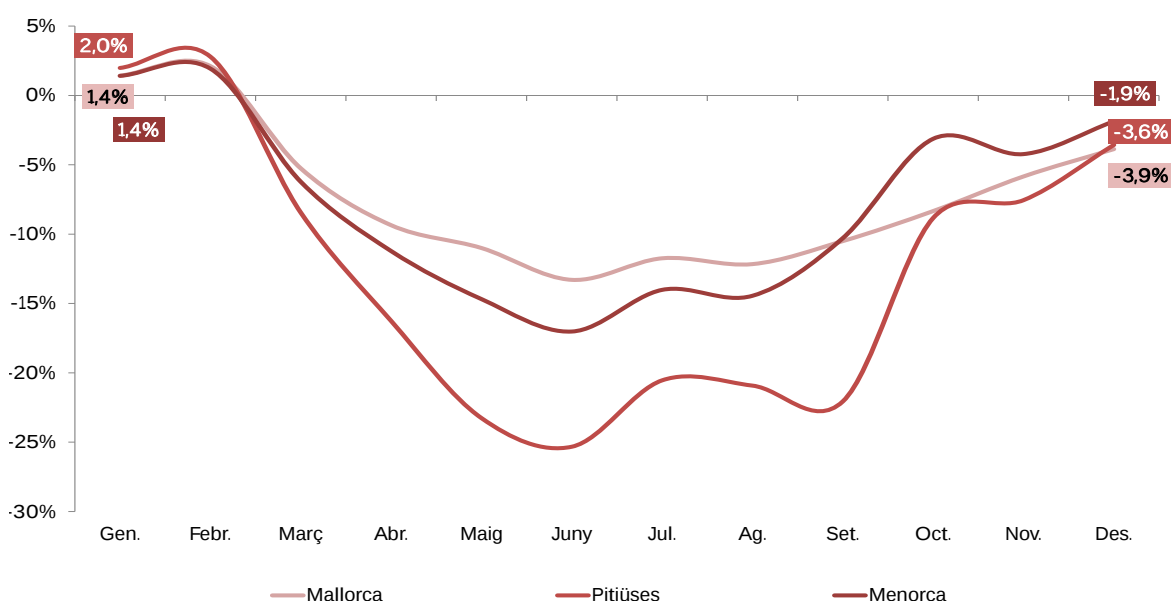
Any	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2012	321.793	27.794	45.248	395.784
2014	328.366	28.202	53.009	410.635
2016	363.209	29.943	60.736	455.257
2018	396.345	31.926	66.886	496.712
2019	403.986	32.150	68.699	506.882
2020	372.576	29.342	58.354	462.612

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per mesos i illes, s'observa el creixement dels dos primers mesos de l'any a tot l'arxipèlag i el descens a partir del mes de març, quan comença el confinament. Per illa, com s'ha comentat, l'afiliació cau sobretot a les Pitiüses, que registra decrements màxims del -25,3% durant el mes de juny, si bé a partir del mes de setembre els descensos es moderen fins

el desembre, que és d'un -3,6%. Menorca, en canvi, és l'illa amb el ritme de caiguda de l'afiliació més discret, amb un màxim en el mes de juny (-17,0%) i que tanca l'any amb un -1,9% el desembre. Finalment, Mallorca presenta el màxim també en el mes de juny, amb un valor del -13,3% i tanca l'any amb el major descens (-3,9%).

Gràfic 14. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2020)

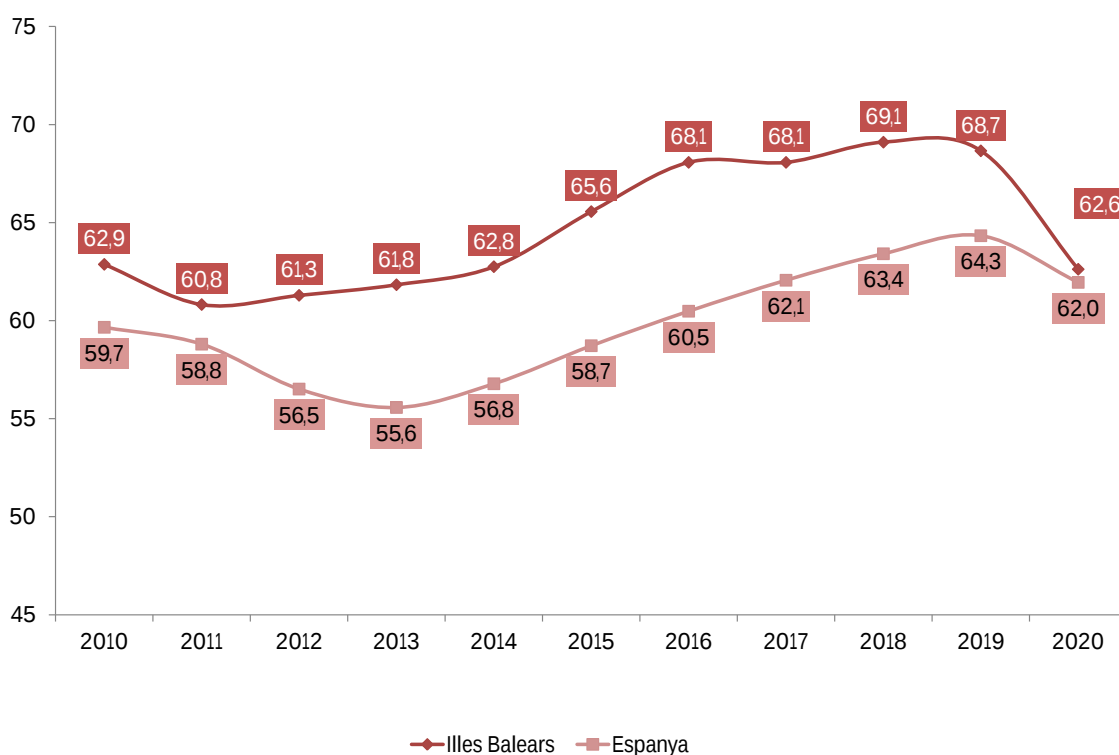
Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

A continuació es realitza l'anàlisi a partir de les dades de l'EPA. Com s'observa al gràfic 15, les corbes de les Illes i del conjunt nacional mostren una evolució paral·lela. Ara bé, la taxa d'ocupació de les Balears se situa per sobre de la d'Espanya en tots els anys que es recullen a la sèrie. Com es pot comprovar, aquest és un fet que té lloc de manera habitual i que mostra el dinamisme del mercat laboral de l'arxipèlag. De fet, es fa palès com els efectes del coronavirus han provocat un descens de la taxa, però aquesta encara es manté per sobre de la d'Espanya. Del conjunt de comunitats autònomes, només cinc registren taxes per sota del 60%, mentre que les altres 12 superen aquest percentatge. D'entre aquestes, la taxa balear assoleix el 62,6% de la població en edat de treballar el 2020. Aquest resultat situa les

Balears com la desena comunitat amb la taxa d'ocupació més alta, 0,6 punts per sobre de la taxa del conjunt nacional (62,0%) i 9,0 punts per sobre d'Andalusia, que és la comunitat autònoma amb la taxa més baixa (53,7%).

En termes interanuals, totes les comunitats autònomes registren caigudes de la taxa d'ocupació. En detall, la taxa de Balears experimenta una caiguda de -6,0 punts, mentre que és de -2,4 punts la del conjunt d'Espanya respecte al 2019. Tot i el descens de la taxa en el 2020, la taxa de l'arxipèlag se situa per sobre dels valors més baixos de la sèrie (2011 a 2013), que coincideixen amb els anys de la darrera gran recessió. A més, s'espera que una vegada comenci la reactivació de l'activitat aquest indicador recuperi els valors habituals.

Gràfic 15. Evolució de la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys a Espanya i les Illes Balears (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

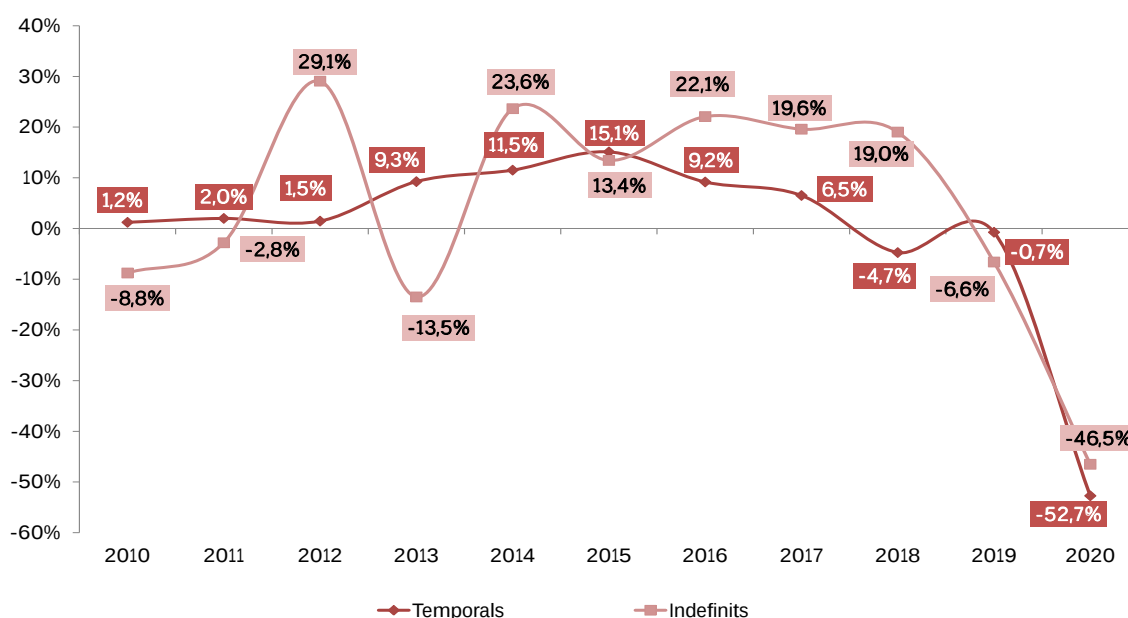
Per aprofundir en la situació de l'ocupació a les Balears, es poden fer servir les dades que recull el SOIB de la nova contractació registrada al llarg de l'any. Així, el total de contractes que s'hi han signat el 2020 és de 251.170, dels quals el 18,2% són indefinits i el 81,8% restant són de caire temporal. Per tant, tot i el fort descens de la contractació durant el 2020, el pes dels contractes indefinits ha guanyat gairebé dos punts percentuals, ja que la temporal ha caigut amb més força.

En termes interanuals, la nova contractació ha

disminuït un -51,7%, empena principalment pel descens dels contractes temporals (-52,7%), però també pel de la contractació indefinida (-46,5%).

Al llarg dels anys, l'evolució de la contractació temporal mostra un comportament més estable, mentre que la contractació indefinida ha patit durant més temps i de manera més intensa els efectes de la recessió, com s'observa al gràfic 16. Ara bé, en aquest darrer any els contractes temporals han patit un descens major que els indefinits.

Gràfic 16. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de les dades del SOIB.

La distribució per illes de la nova contractació que registra el SOIB reflecteix el descens que s'ha produït el 2020, amb reduccions a tot l'arxipèlag (vegeu les taules 73 a 76 de l'annex). Destaca la disminució d'Eivissa (-55,1%) i Mallorca (-51,7%), seguides per Menorca (-44,8%) i Formentera (-41,1%).

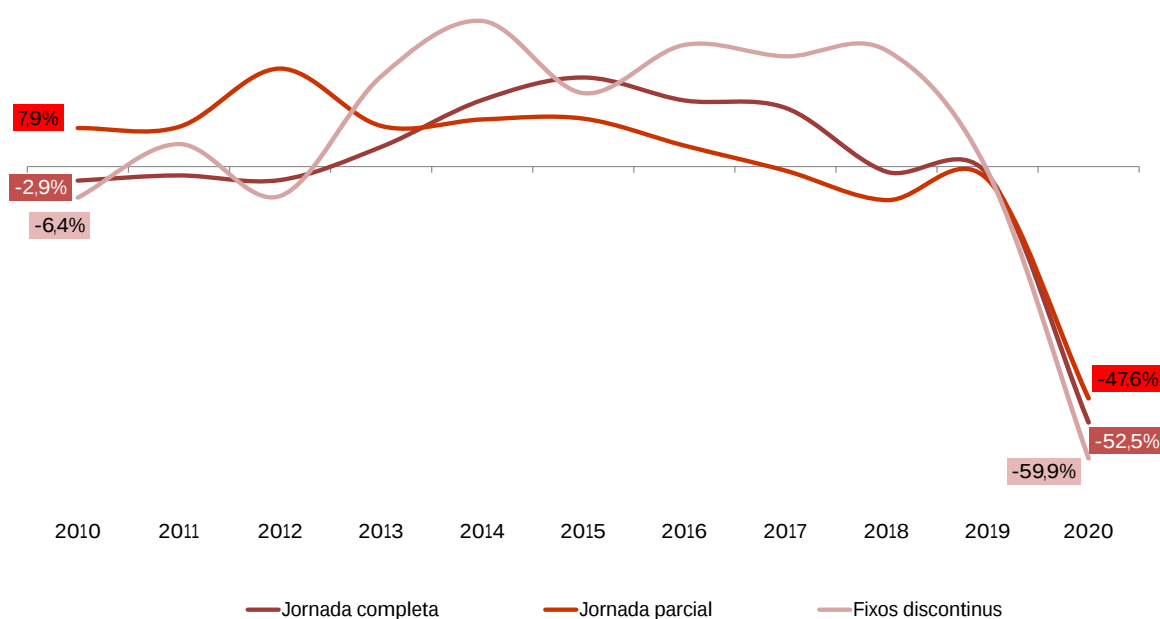
Respecte dels valors d'ara fa un any, els

contractes temporals han experimentat un descens més important que els indefinits a totes les illes, excepte a Formentera. Així, la reducció de la contractació temporal es mou en valors que es mouen entre el -55,5% d'Eivissa i el -27,5% de Formentera. En canvi, la caiguda de la contractació indefinida oscil·la entre el -65,7% a Formentera i el -34,1% de Menorca.

Durant els primers anys de la recessió es va observar un fort increment de la jornada parcial, la qual en una part important dels casos era involuntària. És a dir, si no es podia trobar un lloc de feina a temps complet s'acceptaven jornades parcials per no romandre a l'atur. En els darrers anys, la situació ha canviat amb increments més intensos de la jornada a temps complet, la qual cosa es tradueix, també, en una major qualitat del treball.

L'any 2020 s'han registrat 157.612 nous contractes a temps complet, que representen el 62,8% de tota la contractació; 77.701 a jornada parcial (el 30,9% del total), i 15.638 fixos discontinus (el 6,2% del total). El descens interanual de la contractació (-51,7%) s'atribueix a totes les modalitats, si bé afecta més als fixos discontinus (-59,9%) i als de temps complet (-52,5%), i en menor mesura als contractes a jornada parcial (-47,6%).

Gràfic 17. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

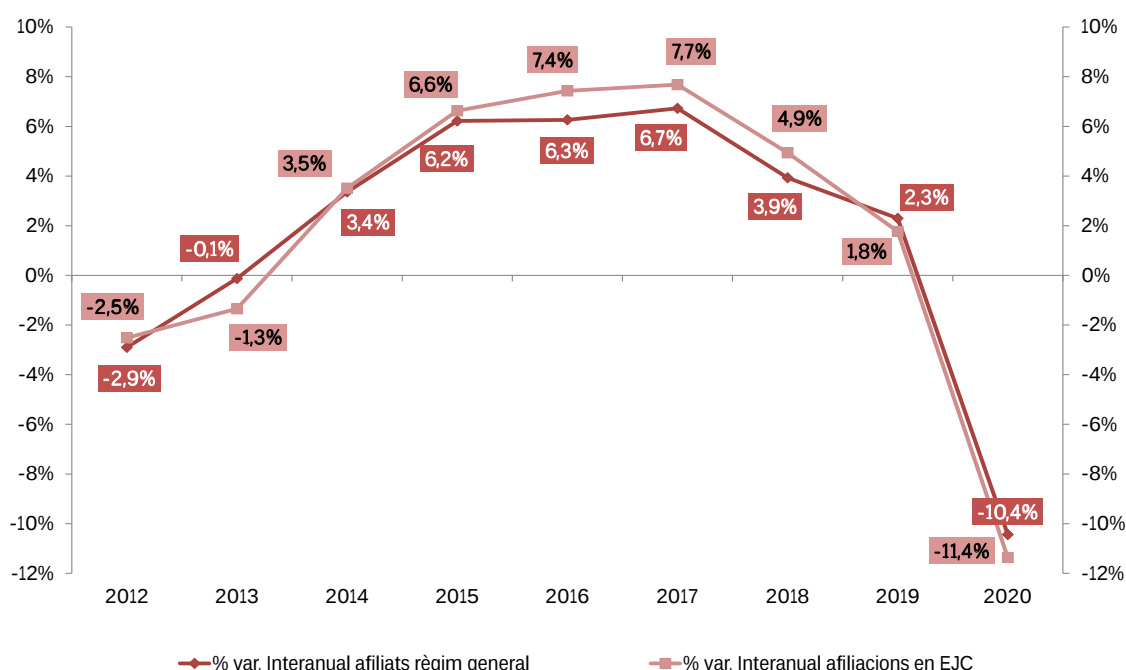
3.3.2. Les hores treballades

El 2020 es trenca la creació neta d'ocupació i disminueixen tant el nombre d'ocupats, com el nombre d'hores treballades.

El 2020 les hores efectives treballades pels ocupats s'han reduït (-9,4%) en termes interanuals. Al mateix temps, l'ocupació en aquest període també ha disminuït (un -7,5%). Aquest descens més intens de les hores treballades és causa dels ERTO, ja que els treballadors es mantenen com a ocupats

a l'empresa, però com que estan inclosos en un expedient de regulació, en realitat no fan feina. Per mor de les mesures de contenció de la pandèmia, això ha tingut lloc al llarg de tots els trimestres del 2020. Seguint amb això, segons les dades de l'Ibestat i la TGSS, en el 2020 l'afiliació equivalent a temps complet cau un -11,4% respecte al 2019; lleugerament per sobre del creixement dels afiliats al règim general (-10,4%).

Gràfic 18. Variació interanual del nombre de treballadors d'alta al règim general de la Seguretat social i les afiliacions equivalents a jornada completa (2012-2020)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Ibestat i TGSS

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, durant el 2020 tots els trimestres mostren descensos de les hores treballades i del nombre d'ocupats, especialment durant el segon trimestre, el qual coincideix amb el període de confinament. De mitjana, l'ocupació ha baixat, com s'ha vist, un -7,5% mentre que el nombre d'hores treballades ho ha fet en un -9,4% en el cas del total d'ocupats

i en un -9,5% si només es tenen en compte els assalariats.

Seguint amb les dades de l'EPA, la taula 20 mostra l'evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball. El nombre total d'ocupats no empresaris és de 429.767 persones el 2020, de les quals 60.392 treballen menys de 30

hores (el 14,1% del total) i 361.624 ho fan més de 30 hores (el 84,1%). Més concretament, la major part es concentren en una jornada de 31 a 42 hores setmanals (el 79,2%), seguits pels que treballen de 21 a 30 hores (el 6,0%) i pels que fan d'11 a 20 hores (el 6,1%).

Totes les franges horàries mostren un descens en termes interanuals, excepte els ocupats amb una jornada de 10 hores o menys (+1,8%). Així, decreix de forma més significativa el nombre de treballadors amb una jornada inferior a les 30 hores (-9,8%),

mentre que cauen els ocupats amb jornades superiors a les 30 hores (-8,9%). Més en detall, en termes interanuals disminueixen els ocupats, especialment els que fan de 21 a 30 hores (-19,5%) i els que treballen 43 hores i més (-11,7%). Aquestes dades mostren un mercat de treball que s'ha vist més afectat per la manca d'activitat en l'ocupació amb durades més curtes, de fet ha augmentat en les de menys de 10 hores. Aquest fet pot respondre a l'obertura per franges horàries d'algunes activitats, com per exemple, la restauració.

Taula 20. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball (2012-2020)

	2012	2014	2016	2018	2019	2020
10 hores o menys	10.291	12.860	8.555	8.810	8.464	8.614
Entre 11 i 20 hores	31.485	32.488	34.524	29.551	26.699	26.163
Entre 21 i 30 hores	24.025	24.316	27.285	30.741	31.823	25.615
Entre 31 i 42 hores	279.437	275.352	324.835	357.328	372.940	340.580
43 i més hores	29.061	38.767	27.897	25.510	23.823	21.044
Fins a 30 hores	65.801	69.664	70.364	69.102	66.986	60.392
Més de 30 hores	308.498	314.119	352.732	382.838	396.763	361.624
No consta	3.827	6.493	6.108	7.006	9.092	7.751
Total ocupats	378.126	390.276	427.016	458.946	472.841	429.767

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

3.3.3. Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

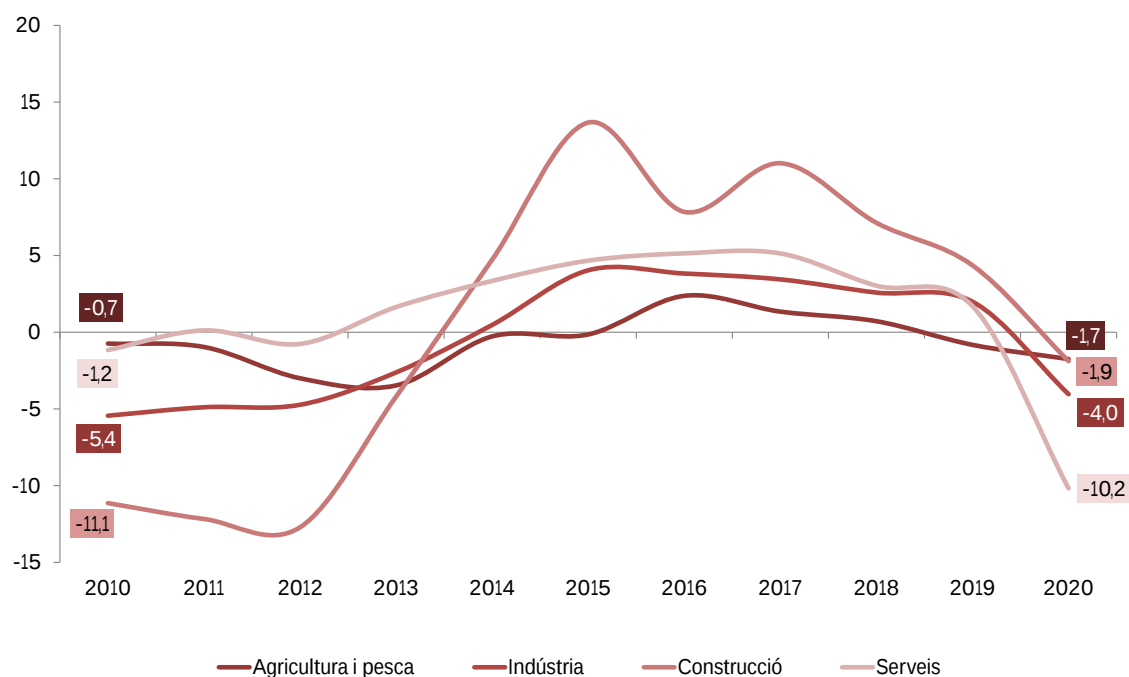
L'afiliació cau interanualment a tots els sectors el 2020. Destaca la reducció dels serveis (-10,2%), seguida per la indústria (-4,0%), la construcció (-1,9%) i l'agricultura (-1,7%).

La TGSS presenta dades desagregades per sectors econòmics, les quals mostren l'evolució de l'afiliació a les Illes Balears a les diferents branques d'activitat. La distribució per sectors es conseqüent amb la importància que representa cadascun dins l'economia de les Balears i no s'ha vist afectada per la pandèmia. El 2020 el sector que concentra la major part de l'afiliació és el dels serveis (373.849 afiliats, el 80,8%); el segueixen la construcció amb 53.442 treballadors

(l'11,6%); la indústria amb 27.803 efectius (el 6,0%) i, finalment, l'agricultura amb 6.599 persones (l'1,4%).

El total d'afiliats a la Seguretat Social baixa un -8,7% el 2020. Respecte el 2019 tots els sectors econòmics experimenten descens del nombre de treballadors. El sector dels serveis amb una caiguda del -10,2% és el sector que presenta el decrement més significatiu, seguit de la indústria (-4,0%), la construcció i (-1,9%) i l'agricultura (-1,7%). De nou, s'observa com la reducció de l'activitat als serveis pel coronavirus es correspon amb un descens de les persones afiliades en aquest sector.

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2010-2020)

Font: OTIB, a partir de les dades de les sèries enllaçades de la CNAE-1993 a la CNAE-2009 de l'IBestat.

Les activitats econòmiques incloses en els serveis són les que contribueixen en major part a la creació d'ocupació per ser el sector de més pes dins de l'economia, tant espanyola com de les Balears. Per aquesta raó són les han patit amb major força el descens de l'ocupació a conseqüència de les restriccions establertes per combatre el virus. A la Unió Europea també hi ha una tendència a l'alça del tercer sector que guanya pes en detriment dels altres. Ara bé, a les Illes Balears és indiscutible la dependència del sector terciari.

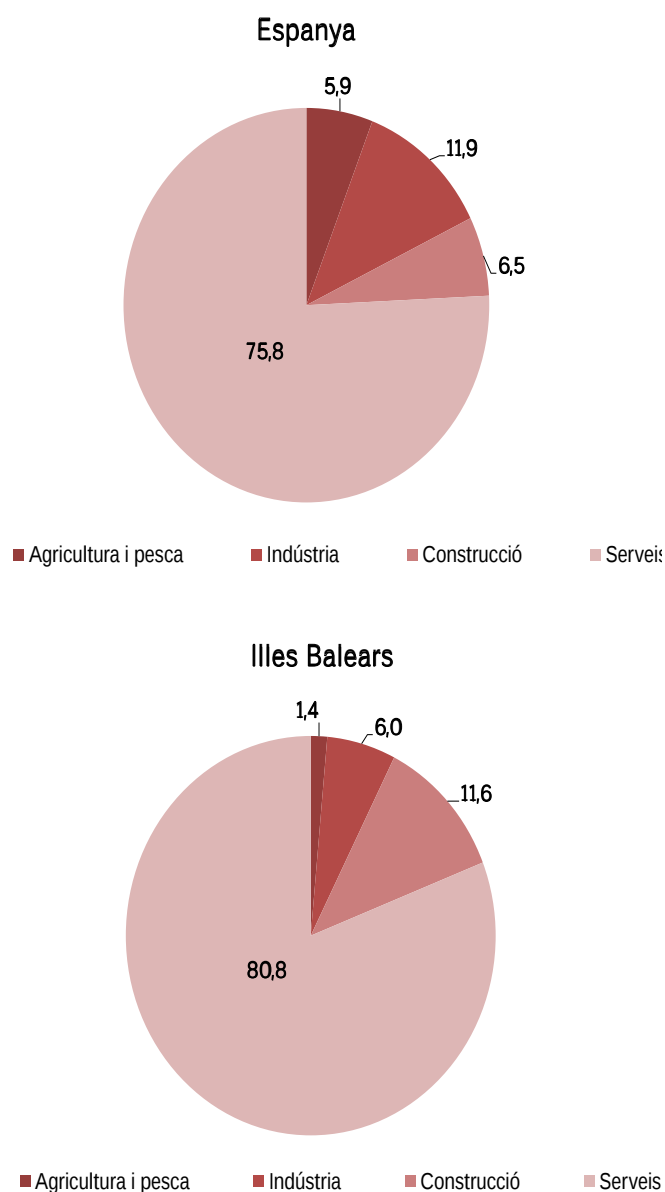
Les dades disponibles posen de manifest la terciarització de l'economia. Si es compara l'afiliació sectorial del 2010 amb la darrera disponible es fa palès el transvasament dels treballadors des de la indústria i l'agricultura cap la construcció i als serveis. En la darrera crisi (2008) el sector secundari (indústria i construcció) va ser el primer afectat per la recessió, amb forts augments de l'atur que, a més, varen perdurar en el temps. Com a resposta, alguns treballadors d'aquestes branques d'activitat, davant la necessitat de

trobar un lloc de treball, es varen reorientar cap al sector dels serveis.

Aquest moviment de l'afiliació entre els diferents sectors es fa palès si es comparen els pesos del 2020 amb els de l'any 2010. En aquests anys s'observa que la capacitat d'ocupació de la indústria ha disminuït en -0,8 punts el pes dels afiliats, igual que l'agricultura que perd 0,3 punts. Aquests treballadors s'han incorporat als serveis, que han augmentat el pes dels afiliats en 0,9 punts, i en menor mesura, a la construcció (+0,2 punts).

Tot i la atípica situació viscuda l'any 2020, la distribució de l'afiliació per sector no s'ha vist alterada. Ara bé, l'únic sector que ha reduït el pes és el dels serveis, que perd 1,3 punts percentuals, mentre que la resta l'incrementen lleugerament. En detall, l'agricultura guanya +0,1 punts, la indústria +0,3 punts i la construcció +0,8 punts.

Gràfic 20. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2020)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per règim, la distribució del nombre mitjà d'afiliats a la TGSS (462.612, el 2020) es reparteix principalment entre els 356.467 del règim general i els 91.674 del d'autònoms. En els dos casos el nombre de treballadors s'ha reduït respecte d'ara fa un any, especialment en el règim general (-10,4%), i en els autònoms (-2,1%).

Més en detall, en l'anàlisi per activitats econòmiques s'observa que 21 guanyen afiliació, entre les quals destaquen: les activitats sanitàries (692 afiliats més), l'educació (430

persones més) i l'administració pública (121 més), en termes absoluts. La resta, reflecteixen el descens de l'activitat econòmica i perden afiliats. En termes absoluts els majors descensos es donen als serveis: l'hostaleria (-25.733 persones menys), el comerç (-6.643 afiliats menys) i les activitats administratives (-4.017), totes amb descensos superiors al -8%, i que en el cas de l'hostaleria arriba al -25%.

Taula 21. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2020-2019)

	Var. abs. Total règims 2020/19	2020			2019		
		Total 2020	General	Autònom	Total 2019	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE-2009)	-44.270	462.612	356.467	91.674	506.882	398.020	93.668
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	-118	6.599	1.090	2.462	6.716	1.145	2.495
(01) Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	-71	5.486	519	2.406	5.557	555	2.441
(02) Silvicultura i explotació forestal	-12	523	477	45	535	493	42
(03) Pesca i aquicultura	-34	590	93	11	624	96	13
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES	7	398	350	48	391	343	49
(05-07) Extracció de productes energètics	0	1	0	1	1	0	1
(08) Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	6	394	350	44	388	343	46
(09) Activitats de suport a les indústries extractives	1	3	0	3	2	0	2
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	-1.115	21.971	16.438	5.533	23.086	17.464	5.621
(10-11) Indústries de productes alimentaris i de begudes	-400	5.024	4.319	705	5.424	4.716	708
(12) Indústria del tabac	0	0	0	0	0	0	0
(13-14) Indústries tèxtils i de la confecció	-53	730	384	346	783	424	360
(15) Indústria del cuir i el calçat	-224	971	842	129	1.195	1.044	151
(16) Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	-20	1.386	861	525	1.406	865	540
(17-18) Indústria del paper; edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	-83	1.229	829	400	1.312	900	412
(19) Coqueries i refinació del petroli	0	0	0	0	0	0	0
(20) Indústries químiques	-13	241	201	40	254	220	34
(21) Fabricació de productes farmacèutics	-7	141	139	2	148	146	2
(22) Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	-7	76	54	22	83	59	24
(23) Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	-58	1.332	1.062	270	1.390	1.110	280
(24) Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	-10	260	157	102	270	162	108
(25) Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	-36	2.894	2.148	746	2.930	2.207	723
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	-29	561	434	127	590	453	137
(29-30) Fabricació de material de transport	-260	1.315	1.059	256	1.575	1.310	266
(31-33) Indústries manufactureres diverses	84	5.811	3.948	1.863	5.727	3.850	1.875
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-22	872	846	26	894	868	26
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUS I DESCONTAMINACIÓ	-42	4.562	4.461	101	4.604	4.503	101
(36) Captació, potabilització i distribució d'aigua	20	1.477	1.431	46	1.457	1.406	50
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	-3	231	220	11	234	225	9
(38) Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	-60	2.847	2.808	40	2.907	2.871	37
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	7	2	5	6	1	5
(F) CONSTRUCCIÓ	-1.025	53.442	37.162	16.195	54.467	38.421	15.969
(41) Construcció d'immobles	-351	27.262	20.303	6.959	27.612	20.846	6.766
(42) Construcció d'obres d'enginyeria civil	-5	1.237	1.038	200	1.242	1.036	206
(43) Activitats especialitzades de la construcció	-671	24.943	15.821	9.037	25.614	16.539	8.997

	Var. abs. Total règims 2020/19	2020			2019		
		Total 2020	General	Autònom	Total 2019	General	Autònom
(G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	-6.643	75.657	57.541	18.116	82.300	62.983	19.317
(45) Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	-286	8.342	6.176	2.166	8.628	6.401	2.227
(46) Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	-1.420	18.164	14.594	3.569	19.583	15.904	3.679
(47) Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	-4.938	49.151	36.770	12.381	54.089	40.677	13.411
(H) TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE	-3.045	23.034	16.986	4.946	26.079	19.677	4.998
(49) Transport terrestre; transport per canonades	-1.584	11.823	7.460	4.363	13.407	8.907	4.500
(50) Transport marítim i per vies de navegació interiors	-319	1.053	42	80	1.372	67	89
(51) Transport aeri	-264	2.523	2.487	36	2.787	2.745	42
(52) Emmagatzament i activitats afins al transport	-942	5.946	5.551	224	6.888	6.515	186
(53) Activitats postals i de correus	63	1.688	1.446	243	1.625	1.443	182
(I) HOSTALERIA	-25.733	77.815	65.735	12.080	103.548	91.000	12.548
(55) Serveis d'allotjament	-14.756	36.243	34.864	1.378	50.999	49.589	1.410
(56) Serveis de menjars i begudes	-10.977	41.572	30.870	10.702	52.549	41.411	11.138
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	-399	8.431	6.701	1.730	8.830	7.076	1.754
(58) Edició	-73	824	624	200	897	683	214
(59) Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	-291	970	692	278	1.261	965	296
(60) Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	-6	342	309	33	348	312	36
(61) Telecomunicacions	-53	1.569	1.363	206	1.622	1.402	220
(62) Serveis de tecnologies de la informació	178	3.617	2.844	773	3.439	2.703	737
(63) Serveis d'informació	-155	1.109	869	240	1.264	1.012	252
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-84	6.844	5.577	1.268	6.928	5.660	1.268
(64) Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	-98	4.389	4.303	86	4.487	4.401	86
(65) Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	11	563	507	56	552	503	49
(66) Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	3	1.892	767	1.125	1.889	756	1.133
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	-161	5.411	3.179	2.231	5.571	3.351	2.220
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNiques	145	21.118	13.375	7.742	20.973	13.163	7.810
(69) Activitats jurídiques i de comptabilitat	216	8.289	6.147	2.142	8.073	5.933	2.140
(70) Activitats de les seus centrals, activitats de consultoria de gestió empresarial	68	2.375	1.635	740	2.307	1.567	741
(71) Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	33	4.010	2.336	1.674	3.977	2.291	1.686
(72) Recerca i desenvolupament	36	726	466	261	690	429	261
(73) Publicitat i estudis de mercat	-119	1.833	1.023	810	1.952	1.139	813
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	-104	3.124	1.316	1.808	3.228	1.365	1.863
(75) Activitats veterinàries	15	760	453	308	745	439	306
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	-4.017	35.078	29.373	5.616	39.095	33.321	5.679
(77) Activitats de lloguer	-1.215	5.206	3.922	1.283	6.421	5.026	1.394
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	-547	709	643	62	1.256	1.194	63
(79) Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	-1.279	5.587	5.027	560	6.866	6.295	570
(80) Activitats de seguretat e investigació	-149	3.287	3.147	56	3.436	3.284	58
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	14	15.053	12.392	2.661	15.039	12.456	2.583
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	-840	5.236	4.242	994	6.076	5.066	1.011

	Var. abs. Total règims 2020/19	2020			2019		
		Total 2020	General	Autònom	Total 2019	General	Autònom
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, DEFENSA I SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	121	21.486	21.438	44	21.365	21.319	40
P (85) EDUCACIÓ	430	24.274	21.994	2.277	23.844	21.587	2.254
Q (86-88) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS	862	39.910	37.169	2.742	39.048	36.337	2.712
(86) Activitats sanitàries	692	30.964	28.333	2.631	30.272	27.674	2.598
(87) Assistència de serveis socials amb allotjament	109	3.724	3.709	15	3.615	3.599	16
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	61	5.222	5.127	95	5.161	5.064	97
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	-1.976	10.109	7.427	2.317	12.085	9.266	2.443
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	-597	1.643	626	1.017	2.240	1.103	1.138
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	-50	358	299	59	407	343	64
(92) Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	-197	1.070	944	126	1.267	1.144	122
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	-1.133	7.038	5.558	1.115	8.171	6.676	1.120
(S) ALTRES SERVEIS	-1.430	13.938	7.707	6.180	15.368	8.978	6.343
(94) Activitats associatives	-87	3.212	2.953	208	3.299	3.031	221
(95) Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	-143	1.934	642	1.291	2.077	665	1.412
(96) Altres activitats de serveis personals	-1.200	8.792	4.111	4.681	9.992	5.283	4.709
(T) ACTIVITATS DE LES LLARS QUE DONEN OCUPACIÓ A PERSONAL DOMÈSTIC; ACTIVITATS DE LES LLARS QUE PRODUIXEN BÉNS I SERVEIS PER A ÚS PROPÍ	-411	10.706	973	9	11.117	996	11
(97) Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	-411	10.706	973	9	11.117	996	11
(U) ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	-9	39	28	10	48	39	9
No consta	394	920	920	0	526	526	0

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS explotades per l'Ibestat.

L'exploració de les dades del SOIB ens permet saber quines són les ocupacions amb més contractació el 2020 desagregades per sexe. En la taula 22 es recullen les 20 ocupacions amb més contractes signats per les dones i també pels homes. La primera cosa que es pot destacar és la sobrerepresentació de les ocupacions que pertanyen als serveis, especialment en el cas de les dones, ja que totes pertanyen a aquest sector. En el cas dels homes, tot i ser majoria les dels serveis, també es troben ocupacions incloses en la resta de sectors econòmics.

En el cas de les dones, el total de contractes signats en les 20 ocupacions és de 106.876, que representen el 71,1% del total de la contractació del 2020. Les tres ocupacions més contractades mostren cadascuna un pes superior al 15% del total de la contractació, de manera que en conjunt suposen el 54,1% del total. És a dir, aquestes tres ocupacions agrupen més de la meitat dels contractes signats durant el 2020. Són les següents: personal de neteja (representen el 20,8% de

tota la contractació de les dones), cambreres (el 17,4%) i venedores de botigues i magatzems (el 16,0%). D'aquestes, dues ocupacions corresponen a feines de mitjana qualificació (grup 5) i una a feines no qualificades (grup 9). De les 20 ocupacions analitzades n'hi ha quatre que corresponen a feines que requereixen una alta qualificació (grups 1 a 3 de la CNO-11), les quals representen el 9,8% dels contractes signats per dones.

Respecte als homes, les 20 ocupacions més contractades representen el 60,9% del total dels contractes. Per la seva banda, les tres ocupacions amb més contractació sumen el 48,6% i són: picapedrers (21,3%), cambrers (14,2%) i peons de la construcció (13,1%). Com ja s'ha comentat, les ocupacions més contractades es troben més diversificades entre els homes, amb ocupacions de tots els sectors. De les 20 analitzades, tres responen a ocupacions de major qualificació (grups 2 i 3) i sumen el 10,1% dels contractes entre els homes.

Taula 22. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2020)

Codi	Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 20/19
5120	Cambrers assalariats	45.381	19,2	19,2	-0,5%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	36.021	15,2	34,4	-0,8%
5220	Venedors de botigues i magatzems	25.525	10,8	45,2	-8,0%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	9.210	3,9	49,1	-0,8%
9310	Ajudants de cuina	8.482	3,6	52,7	-6,9%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	7.743	3,3	56,0	-9,7%
5110	Cuiners assalariats	5.438	2,3	58,3	1,1%
9100	Empleats domèstics	4.079	1,7	60,0	-4,3%
4421	Empleats d'agències de viatges	3.659	1,5	61,5	-15,7%
2933	Coreògrafs i ballarins	3.579	1,5	63,1	-17,3%
4309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	3.319	1,4	64,5	-11,8%
4422	Recepcionistes d'hotels	3.173	1,3	65,8	-0,5%
9229	Altres tipus de personal de neteja no classificat en altres apartats	3.128	1,3	67,1	-4,8%
2932	Compositors, músics i cantants	3.109	1,3	68,4	-4,5%
2935	Actors	2.889	1,2	69,7	45,9%
9700	Peons de les indústries manufactureres	2.782	1,2	70,8	-8,9%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.763	1,2	72,0	-1,6%
5824	Hostesses de terra	2.590	1,1	73,1	18,4%
4221	Empleats de serveis de correus (excepte empleats de finestra)	2.033	0,9	74,0	-4,7%
4412	Recepcionistes (excepte d'hotels)	1.974	0,8	74,8	-0,4%
	Total 20 ocupacions	176.877	74,8	74,8	
	Total contractació dones	236.464	100,0	100,0	

Codi	Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 20/19
5120	Cambrers assalariats	44.062	15,5	15,5	-1,2%
7121	Paletes	21.800	7,7	23,2	-3,5%
9602	Peons de la construcció d'edificis	14.693	5,2	28,4	-5,7%
5110	Cuiners assalariats	12.579	4,4	32,8	1,1%
9310	Ajudants de cuina	12.495	4,4	37,2	-5,7%
9700	Peons de les indústries manufactureres	10.377	3,7	40,9	2,1%
5220	Venedors de botigues i magatzems	8.676	3,1	44,0	-3,3%
2932	Compositors, músics i cantants	8.273	2,9	46,9	5,9%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	7.321	2,6	49,5	-6,9%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	6.105	2,2	51,6	1,7%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	5.167	1,8	53,4	-10,7%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	4.613	1,6	55,1	-5,9%
5942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	3.912	1,4	56,4	-7,4%
8432	Conductors assalariats de camions	3.572	1,3	57,7	-3,0%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	3.500	1,2	58,9	1,4%
3831	Tècnics de l'enregistrament audiovisual	3.039	1,1	60,0	83,5%
9490	Altres ocupacions elementals	2.959	1,0	61,1	2,6%
2935	Actors	2.956	1,0	62,1	53,2%
7191	Treballadors de manteniment d'edificis	2.655	0,9	63,0	-6,2%
5992	Vigilants de piscines i platges, socorristes	2.632	0,9	64,0	-15,8%
	Total 20 ocupacions	181.386	64,0	64,0	
	Total contractació homes	283.602	100,0	100,0	

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.3.4. Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 77,1% dels treballadors de les Balears es troben afiliats al règim general de la TGSS. El perfil majoritari dels afiliats és el d'un home (53,7%), de 25 a 54 anys (46,3%) i de nacionalitat espanyola (80,2%). Tot i això, en els darrers anys destaca l'augment de les dones, dels majors de 55 anys i els estrangers comunitaris.

Com ja s'ha comentat, el gruix de l'afiliació es troba en el règim general. El 2020 aquest règim compta amb 356.467 treballadors, que representen el 77,1% de tots els afiliats. Ja a certa distància es troba el règim d'autònoms, que representa el 19,8%. Els altres tres règims es reparteixen els afiliats restants, els quals

són poc significatius en pes relatiu: el de la llar (2,1%), el del mar i l'agrari (0,5% i 0,6%, respectivament). Aquesta és la distribució habitual de l'afiliació entre els diferents règims a l'economia balear.

En termes interanuals, els efectes de la pandèmia es manifesten en el descens de tots els règims, excepte l'agrari que és manté respecte d'ara fa un any. Així, cau especialment el nombre d'afiliats del règim general (-10,4%) i el règim del mar (-13,4%). El descens és més discret en el règim especial de la llar, que amb aquest ja són set anys consecutius de descensos (-3,8%) i en el règim d'autònoms (-2,1%).

Taula 23. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2012-2020)

	2012	2014	2016	2018	2019	2020
R. general	301.062	310.777	350.775	389.084	398.020	356.467
R. autònoms	79.638	83.243	88.043	91.923	93.668	91.674
R. esp. agrari	2.707	2.482	2.598	2.620	2.562	2.561
R. esp. del mar	1.915	2.048	2.259	2.486	2.522	2.185
R. esp. de la llar	10.462	12.084	11.582	10.599	10.110	9.725
Total	395.784	410.635	455.257	496.712	506.882	462.612

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

La població afiliada de les Illes Balears es caracteritza pels trets següents: és majoritàriament de sexe masculí, d'edat mitjana i nacionalitat espanyola. Si s'analitzen aquestes característiques una per una, s'observa que quant al sexe el 53,7% dels afiliats són homes i el 46,3% són dones. En termes interanuals, s'observa que la reducció de l'activitat s'ha traslladat a la major part dels perfils, amb l'excepció dels majors de 55 anys i dels estrangers no comunitaris, els quals, és probable que s'hagin vist més protegits pels ERTO.

Per sexe, ambdós decreixen respecte d'ara fa un any (un -8,6% en el cas dels homes i un -8,9%, en les dones). Des del 2015 les dones afiliades superen la xifra de les 200.000 i palesen la progressiva incorporació al mercat de treball de les Balears. Per edat, el 76,2% dels afiliats de les Illes tenen entre 25 i 54 anys, el 18,5% són majors de 55 anys i el

5,2% restant menys de 25 anys. En el darrer any, els majors de 55 anys són els únics que han augmentat lleugerament (+0,9%). En canvi, disminueixen els afiliats entre els de mitjana edat (-8,5%) i, sobretot, entre els joves (-33,6%).

Tot i el descens del les xifres, la distribució per perfils no s'ha vist alterada, per tant les conclusions pel que fa a l'evolució no es veuen modificades per la COVID-19. Així, aquests resultats confirmen les projeccions demogràfiques que indiquen que ens dirigim cap a una economia amb menys població jove i un gruix de població de mitjana i avançada edat. En aquest sentit, i pel que fa al mercat de treball, també reflecteix l'envelliment de la població, amb menys joves que s'hi incorporen i més persones que a mesura que passa el temps passen a formar part del grup de més edat.

Taula 24. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	No UE
2012	395.784	210.632	185.150	24.218	314.848	56.719	328.186	33.318	34.280
2014	410.635	217.352	193.282	24.383	325.448	60.802	342.214	36.554	31.866
2016	455.257	243.004	212.253	30.338	355.423	69.498	376.675	42.510	36.072
2018	496.712	266.283	230.429	35.761	381.131	79.814	403.760	49.956	42.996
2019	506.882	271.511	235.371	36.478	385.535	84.865	408.725	51.604	46.553
2020	462.612	248.213	214.400	24.224	352.736	85.652	370.925	46.553	45.135

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per nacionalitat, el 80,2% dels afiliats són espanyols i el 19,8% restant estrangers, dels quals el 10,1% són persones de la Unió Europea i el 9,8% són no comunitaris. Respecte del 2019, els estrangers no comunitaris³ són els únics que incrementen el seu nombre (+17,2%). Així, els espanyols perden afiliats (-11,0%) i també els ciutadans de la UE (-9,8%). El pes dels treballadors estrangers sobre el total de treballadors d'alta a la Seguretat social assoleix el seu màxim històric amb el 19,8%.

Tot i que el perfil habitual de l'afiliació a les Balears es manté —home, espanyol i de mitjana edat— amb els anys es fan evidents els canvis que han experimentat cada un dels trets analitzats. El mercat de treball tendeix cap a una distribució més igualitària. A més, el mercat laboral balear s'està envellint, tot seguint l'evolució natural de la població, ja que el 46,5% dels afiliats del 2020 tenen més de 45 anys. I, pel que fa a l'afiliació estrangera, en continua augmentant el pes, després de la caiguda que es va produir entre 2008 i 2014.

3.3.5. Perfil dels ocupats per nivell d'estudis i nivell qualificatiu

És un fet que l'ocupació creix a mesura que ho fa el nivell educatiu. El 2020 la taxa d'ocupació dels treballadors amb estudis d'educació primària és del 13,3% i la dels ocupats amb estudis superiors creix fins el 70,7%.

El nivell d'estudis és un dels elements diferenciadors de l'ocupabilitat de les persones treballadores, perquè a mesura que aquest s'incrementa també ho fa la taxa d'ocupació. Segons la taula 25, que recull el percentatge de població ocupada segons el nivell formatiu assolit, el pes d'ocupats amb estudis iguals o més elevats que la segona etapa d'educació secundària a les

Balears és inferior a la mitjana nacional (68,0% i 69,4%, respectivament). A més, el pes dels treballadors amb titulació superior és el quart més baix d'Espanya, per darrere d'Extremadura (34,2%), Castella-la Manxa (36,2%) i Múrcia (37,2%). En canvi, pel que fa als treballadors que han completat la secundària, el pes de les Balears supera el del conjunt nacional. Aquest nivell formatiu s'adequa a l'oferta de llocs de treball poc qualificats que caracteritzen el mercat laboral illenc, de manera que molts de joves s'incorporen a l'activitat i deixen de banda la formació superior en una proporció més elevada que a la resta d'Espanya.

³ S'ha de tenir en compte que el Regne Unit va sortir de la Unió Europea el mes de febrer del 2020 i passa a ser comptabilitzat dins les estadístiques de fora de la Unió Europea.

Taula 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2020)

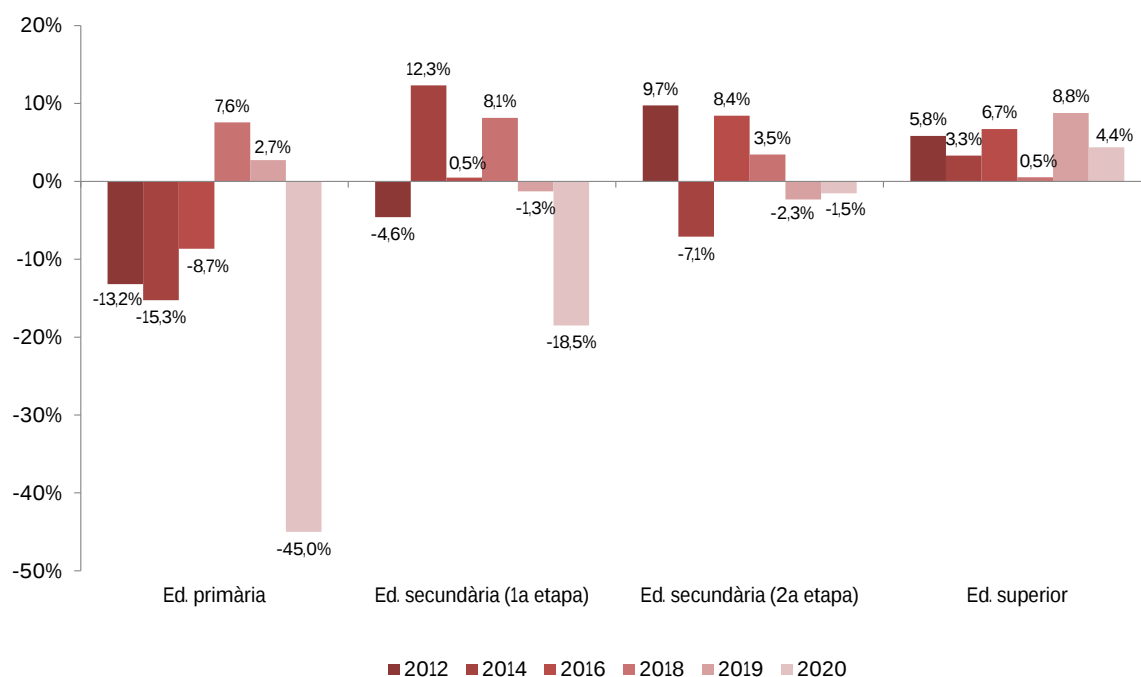
	Fins a educació primària	Ed. secundària (1a etapa)	Ed. secundària (2a etapa)	Ed. superior i doctorat
Andalusia	8,0	30,3	22,1	39,6
Aragó	4,1	22,9	29,5	43,6
Astúries	1,9	22,1	24,9	51,1
Illes Balears	3,5	28,5	28,4	39,5
Canàries	7,5	24,3	27,7	40,4
Cantàbria	2,0	24,4	25,6	48,0
Castella i Lleó	4,4	27,5	24,6	43,5
Castella-la Manxa	7,0	33,9	22,9	36,2
Catalunya	4,7	25,2	22,6	47,5
Com. Valenciana	3,6	29,2	24,8	42,3
Extremadura	7,4	36,3	22,1	34,2
Galícia	2,5	29,3	22,6	45,6
Madrid	3,2	17,5	24,9	54,3
Múrcia	8,4	31,7	22,7	37,2
Navarra	3,4	19,6	23,3	53,8
País Basc	2,3	16,4	21,5	59,8
La Rioja	3,7	30,3	24,1	42,0
Total España	4,8	25,8	23,9	45,5

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

D'acord amb l'INE, a les Balears hi ha 528.200 persones ocupades el 2020, de les quals 18.500 han assolit com a màxim estudis de primària, 150.700 fins a la primera etapa d'educació secundària, 150.200 fins a la segona etapa de secundària i 208.800 són titulats superiors. Respecte d'ara fa un any, tan sols creix el nombre de treballadors

amb estudis superiors (+4,4%). En canvi, cau el nombre d'ocupats especialment entre els grups de menys nivell educatiu. En detall, lideren el descens els que tenen estudis primaris (-45,0%), seguits pels que han cursat els secundaris, tant de primera etapa (-18,5%), com de la segona (-1,5%). (Vegeu gràfic 21).

Gràfic 21. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2020)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El desavantatge educatiu que presenten els treballadors de les Balears respecte d'altres comunitats autònomes i de la mitjana nacional és un fet característic del mercat laboral. Ara bé, si l'anàlisi se centra en la població ocupada per nivell d'estudis entre els anys 2017 i 2020 la situació de les Balears mostra com la situació experimenta una millora (vegeu taula 26). L'evolució del pes dels ocupats entre aquests anys cau en els dos nivells educatius més baixos: disminueix en les primeres etapes educatives, mentre que n'augmenta en les dues següents. Aquest fet es pot atribuir per una banda, al grup de joves que pren consciència de la necessitat d'una bona formació una vegada s'incorporin al mercat laboral i opten per mantenir-se en el

sistema educatiu i, per l'altra, als treballadors d'edat més avançada, poc o gens qualificats, que van abandonant a poc a poc el mercat de treball per incorporar-se a la inactivitat.

Com ja s'ha comentat a altres apartats de l'informe, el nivell educatiu assolit per les dones supera el dels homes. El total d'ocupades amb un títol d'educació superior és del 45,3%, davant el 30,1% dels homes, és a dir, els superen en 15,2 punts. Aquest fet es repeteix en el conjunt nacional, on el diferencial a favor de les dones és d'11,3 punts. En el conjunt d'Espanya un poc més de la meitat de les dones ocupades (el 51,6%) han assolit estudis superiors.

Taula 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i les Illes Balears (2017-2019-2020)

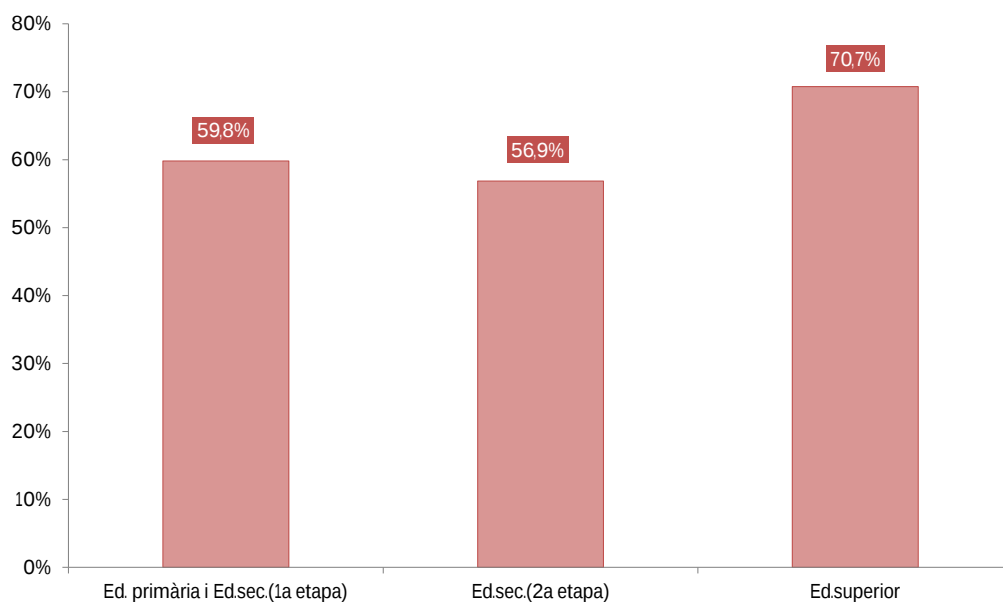
	Educació primària			Ed. secundària (1a etapa)			Ed. secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020
Total												
Espanya	6,2	5,4	4,9	27,4	26,9	25,8	23,9	23,9	23,9	42,5	43,8	45,5
Illes Balears	5,7	5,9	3,6	32,2	32,4	28,5	28,1	26,7	28,4	34,0	35,0	39,5
Homes												
Espanya	7,1	6,3	5,8	31,2	31,0	30,1	23,9	23,8	23,9	37,8	39,0	40,3
Illes Balears	6,1	6,6	4,1	36,8	37,1	34,0	26,6	26,2	27,2	27,0	30,5	30,1
Dones												
Espanya	5,2	4,4	3,8	22,8	22,1	20,7	24,0	24,1	23,9	48,0	49,5	51,6
Illes Balears	5,1	4,9	2,9	26,8	26,8	22,0	29,9	27,3	29,9	38,2	41,0	45,3

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El gràfic 22 mostra de manera inequívoca la relació directa que hi ha entre l'educació i l'ocupació dels treballadors. Segons aquesta, a mesura que una persona assolix majors nivells educatius també creix la possibilitat de trobar un lloc de feina i, per tant, n'augmenta la taxa d'ocupació. Així, la taxa dels ocupats en

el nivell inferior (l'educació primària i primera etapa d'educació secundària) és del 59,8% el 2020. Com que la taxa d'ocupació puja amb la formació, la taxa dels titulats en educació superior presenta un resultat del 70,7%, més de 10 punts per sobre de la primera⁴.

Gràfic 22. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2020)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

⁴ Vegeu al respecte la publicació de l'OTIB (2019), *Anàlisi de la inserció laboral dels titulats universitaris a la Universitat de les Illes Balears. Cursos acadèmics 2012-13 a 2016-17*.

La taula 27 mostra que com més alt és el nivell educatiu, més superior és la taxa d'ocupació en tots els anys analitzats. De fet, la taxa amb estudis superiors supera la de l'educació primària en 57,4 punts. Aquesta distribució no ha experimentat canvis durant el 2020, tot i que sí es reflecteix una baixada de les taxes a tots els nivells educatius, consegüent amb la disminució de l'ocupació.

Ara bé, els descensos més intensos s'observen en els nivells inferiors: l'educació primària redueix la taxa en -8,6 punts i la

primera etapa de secundària en -8,8 punts. Per tant, es veu com els que han patit en major proporció els efectes de la pandèmia són els treballadors menys formats, la qual cosa palesa que l'educació funciona com un element protector de l'ocupació. En comparació amb les taxes en l'àmbit nacional, es mostra el bon comportament del mercat de treball de les Balears, el qual, malgrat tenir indicadors educatius més desfavorables, és capaç d'assolir taxes d'ocupació superiors a les d'Espanya a tots els nivells educatius.

Taula 27. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis (2012-2020)

Nivell educatiu	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Illes Balears						
Educació primària	20,7%	17,9%	19,8%	20,5%	21,9%	13,3%
Ed. sec. (1a etapa)	51,7%	51,7%	53,6%	57,5%	55,3%	46,5%
Ed. sec. (2a etapa)	62,5%	62,1%	64,3%	61,2%	60,3%	56,9%
Estudis superiors	70,6%	73,1%	76,0%	76,0%	75,8%	70,7%
Espanya						
Educació primària	16,1%	13,8%	14,0%	14,3%	14,1%	13,3%
Ed. sec. (1a etapa)	46,2%	43,2%	45,6%	47,0%	47,1%	43,4%
Ed. sec. (2a etapa)	53,5%	52,3%	54,4%	55,4%	55,5%	52,2%
Estudis superiors	70,4%	69,5%	71,4%	73,0%	72,8%	70,5%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Si s'estén l'anàlisi a les dades de població ocupada per grans grups d'ocupació (CNO a 1 dígit) i sexe, segons l'EPA (vegeu la taula 28) es pot fer una idea dels nivells ocupacionals que compten amb més treballadors, tant en el cas dels homes com de les dones. Es troben concentrades en quatre grups, que representen el 85,6% del total d'ocupació femenina: el grup 5 (29,7%), el grup 9 (14,8%), el grup 2 (23,2%) i el grup 4 (18,0%). En el cas dels homes el grup 7 (24,2%), el grup 5 (17,4%) i el grup 2 (14,1%) acumulen el 55,6% del total d'ocupats. Per tant, les dades mostren que l'ocupació masculina es troba més diversificada que la femenina, ja que ells s'ocupen a més grups ocupacionals i més sectors econòmics, mentre que elles es

concentren sobretot en grups ocupacionals relacionats amb el sector dels serveis.

La relació entre l'ocupació i el nivell educatiu s'explica de la manera següent: les ocupacions dels grups 1 a 3 requereixen un nivell educatiu alt, les del grups 4 a 8 un nivell mitjà i les del grup 9 s'identifiquen amb feines poc qualificades. Un tret interessant es troba en el fet que, tot i que les dones assoleixen un nivell educatiu més alt, com s'ha vist abans, en general ocupen llocs de feina de menor qualificació en major proporció que els homes. Així, pel que fa a les ocupacions menys qualificades (grup 9) les dones superen àmpliament als homes (14,8% i 8,9%, respectivament). Ara bé, el 2020

també en el grup 2 (tècnics i professionals científics i intel·lectuals) les dones superen àmpliament els homes, tant a les Balears (9,1 punts més) com a Espanya (8,5 punts més). El gruix de dones ocupades en els grups 1 a 3 són el 34,3%, mentre que els homes sumen el 30,5%.

Respecte de la distribució al conjunt estatal, les Balears mostren un menor pes en les ocupacions dels grups 1 a 3 (34,5% i 32,2%, respectivament) i en les elementals (grup 9, un 12,0% i un 11,6%, respectivament) i superen a Espanya en les de mitjana qualificació (grups 4 a 8) (un 52,9% a

Espanya enfront de un 56,0%, en el cas de les Balears). Aquestes dades són un reflex del menor nivell educatiu dels treballadors illencs, comentat anteriorment i també de l'estructura productiva de la comunitat autònoma.

En termes d'evolució s'observa tant en el conjunt d'Espanya, com a les Illes Balears, una tendència positiva, ja que en conjunt els grups més qualificats mostren un increment del pes dels ocupats, al temps que es redueix en alguns dels grups de mitjana i baixa qualificació.

Taula 28. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i les Illes Balears (2017-2019-2020)

Ocupació	Homes			Dones		
	2017	2019	2020	2017	2019	2020
Illes Balears						
1 Directors i gerents	7,5	5,0	4,5	3,7	3,3	2,7
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	11,0	9,7	14,1	17,6	18,0	23,2
3 Tècnics i professionals de suport	9,3	11,2	12,0	7,2	6,9	8,4
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	8,3	7,4	6,3	18,2	17,4	18,0
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	18,3	19,7	17,4	32,4	32,3	29,7
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,6	4,1	3,5	0,2	0,3	0,1
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	25,8	25,9	24,2	1,5	1,6	2,3
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	7,7	9,3	8,9	0,9	1,2	0,9
9 Ocupacions elementals	8,3	7,5	8,9	18,3	19,0	14,8
0 Ocupacions militars	0,2	0,2	0,3	..	..	0,0
Espanya						
1 Directors i gerents	5,2	4,9	4,7	2,8	2,9	3,0
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	14,4	14,9	15,4	22,0	22,8	23,9
3 Tècnics i professionals de suport	12,2	12,2	12,7	8,9	9,0	9,4
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	6,2	6,3	6,3	14,8	15,1	15,5
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	16,6	16,6	16,1	29,4	29,0	27,6
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,7	3,3	3,3	1,1	0,9	0,9
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	19,0	18,8	18,9	1,9	1,8	1,9
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	12,2	12,4	12,3	2,3	2,2	2,3
9 Ocupacions elementals	9,6	9,7	9,3	16,9	16,1	15,3
0 Ocupacions militars	0,8	0,9	1,0	0,1	0,1	0,1

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Un dels desequilibris que pot tenir lloc en el mercat de treball respecte de la relació entre educació i ocupació ve donat pel desajust educatiu. Pot ser per defecte (infraeducació) o per excés (sobreeducació). En el primer cas, el treballador hauria assolit una qualificació inferior a la requerida per al seu lloc de treball i, en el segon, la persona faria una tasca que requereix menys formació de la que realment té. Aquest darrer desajust és el més habitual i és el que s'analitzarà a continuació. Tot i que manca una definició consensuada, en aquest estudi es considera que ve determinat pel nombre d'ocupats amb estudis superiors que treballen en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de la CNO-2011) sobre el total d'ocupats amb estudis superiors.

A les Balears, el desajust existent és molt elevat i sol superar el 40%. De fet, supera el resultat d'Espanya a tota la sèrie (vegeu la taula 29) i se situa en les primeres posicions per comunitat autònoma. El 2020, com a resultat del descens de l'ocupació a Balears assoleix el 35,9%, i iguala la mitjana nacional (36,0%). També, aquesta reducció la situa per primera vegada a la cua de les regions amb el desajust més baix. Així, és la quarta comunitat autònoma amb la taxa més baixa, molt enfora de l'autonomia amb la taxa més alta (Cantàbria amb un 43,7%). El fort descens del desajust de les Balears del 2020 (-5,88 punts) s'explica per la intensa disminució de l'ocupació en les CNO de menys qualificació (grups de 4 a 9), ja que els grups 1 a 3 han guanyat ocupats. Tal vegada això sigui

perquè els grups més qualificats tenen més proporció de contractació indefinida que els altres grups i aquest fet els ha permès mantenir l'ocupació en el 2020.

Durant els primers anys de la darrera recessió aquest desajust es podia explicar pel fet que, davant la possibilitat de trobar-se en atur, algunes persones optessin per tenir un lloc de feina malgrat aquest fos inferior a la seva formació. Passats els pitjors anys de la crisi i situats en una etapa de recuperació el desajust de les Balears es manté elevat. Això posa de manifest que les diferències entre aquestes dues variables es mantenen al llarg del temps i no es poden explicar només com una resposta a la situació de crisi econòmica, sinó que mostra un problema de fons de l'economia balear: l'existència d'un desequilibri entre la oferta i la demanda laboral.

L'economia balear, molt condicionada pel turisme, es basa en els sectors dels serveis i la construcció. En aquest àmbit l'oferta de llocs de feina d'alta qualificació és limitada, la qual cosa provoca que hi hagi un nombre creixent de persones molt formades que no aconsegueixen un lloc de feina equivalent a la seva titulació. Aquest desequilibri repercuteix en l'economia en conjunt de les Balears, sense deixar de banda els efectes que provoca en les persones que es troben en aquesta situació (pot conduir a situacions de baixa productivitat, desmotivació, frustració, etc.), i en les empreses (disminució de la competitivitat, de la productivitat, etc.).

Taula 29. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2012-2020)

	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Andalusia	36,2%	37,2%	37,0%	38,6%	37,8%	37,3%
Aragó	37,7%	37,2%	40,6%	42,4%	39,7%	39,9%
Astúries	39,7%	39,9%	45,8%	39,9%	39,2%	38,9%
Illes Balears	41,1%	40,6%	41,3%	43,5%	41,7%	35,9%
Canàries	44,2%	46,4%	43,7%	47,7%	45,4%	40,3%
Cantàbria	41,0%	42,2%	42,5%	46,9%	44,9%	43,7%
Castella i Lleó	42,1%	41,3%	43,0%	42,7%	42,8%	42,7%
Castella-la Manxa	37,7%	37,0%	36,5%	38,4%	40,8%	37,8%
Catalunya	36,6%	38,9%	38,4%	37,0%	35,1%	34,9%
Com. Valenciana	40,0%	40,1%	39,5%	40,0%	40,7%	40,2%
Extremadura	34,4%	39,6%	37,4%	39,2%	37,9%	39,7%
Galícia	38,3%	38,5%	40,2%	39,7%	40,2%	40,2%
Madrid	23,9%	25,0%	24,6%	27,2%	27,2%	26,3%
Múrcia	33,6%	39,1%	39,6%	36,8%	36,0%	35,5%
Navarra	42,2%	45,8%	43,5%	41,9%	39,5%	40,0%
País Basc	39,5%	40,6%	41,5%	42,8%	42,7%	40,8%
La Rioja	42,3%	40,1%	42,2%	39,8%	40,7%	42,3%
Total nacional	35,4%	36,6%	36,8%	37,5%	36,9%	36,0%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Per concloure, s'ha de tenir en compte que les xifres del 2020 estan inevitablement condicionades per la pandèmia i que no representen la realitat de la formació dels treballadors de les Balears. De manera habitual, tot i que hi ha avenços en alguns indicadors de la qualificació dels treballadors, les diferències entre les Illes Balears i la resta de territoris encara es mantenen. Malgrat la taxa d'ocupació creix clarament amb la titulació (és el 70,7% en els titulats superiors), el pes dels ocupats amb estudis

superiors sobre el total d'ocupats és el quart més baix d'Espanya (representen el 39,5% dels ocupats). Ara bé, com s'ha vist, un dels problemes del mercat de treball a les Balears és l'elevat desajust educatiu que impedeix que una gran part dels treballadors s'ocupin en feines equivalents a la seva formació (un de cada tres treballadors de les Balears es troba subocupat).

3.3.6. Ocupats per tipus de contracte i jornada

El 2020 decreix el nombre d'afiliats amb contracte d'indeinit (-2,1%), amb menys intensitat que els temporals (-29,4%). També es redueixen les persones que treballen a jornada completa (-10,6%), per sota dels que fan jornada parcial (-13,1%).

Si s'analitzen les dades d'afiliació d'acord amb els tipus de contracte i jornada del 2020, s'observa que del conjunt de treballadors d'alta al règim general (341.001 persones), 239.664 mostren un contracte indefinit, el 64,2% del total. Alhora, els afiliats amb un contracte temporal sumen 88.145 treballadors (el 23,6%). El 3,9% restant són contractes dels quals no ens consta informació per poder integrar-los en cap dels grups.

En termes interanuals, l'excepcional situació del 2020 mostra descensos en tots els tipus de contractes. Malgrat això, s'observa una evolució de diferent intensitat en l'afiliació d'ambdós tipus de contractes. Per una banda, els assalariats indefinits han disminuït l'afiliació respecte del 2019 en un -2,1%). Per l'altra, els afiliats amb un contracte temporal han minvat un -29,4%. Aquesta diferència ve donada per la protecció de l'ocupació que ha suposat la figura dels ERTQ, que ha permès als treballadors indefinits mantenir el seu lloc de treball. Tot i el descens del 2020, si es comparen les dades del 2020 amb els resultats de l'any 2012, es fa palès el fort increment de l'afiliació amb contracte indefinit (55.064 persones més, un +29,8% en termes relatius). En canvi, els afiliats amb un contracte temporal s'han reduït (2.712 afiliats menys, un -3,0%). S'observa, per tant, una millora de la qualitat de l'ocupació, amb creixements importants dels afiliats amb contractes de caire indefinit i un descens dels afiliats amb contracte temporal. Així, la taxa de temporalitat ha passat del 33,2% del 2012 al 26,9% en el 2020. Ara bé, s'ha de tenir en

compte que una gran part del descens dels temporals és conseqüència de la caiguda de l'activitat per la pandèmia.

Segons la jornada treballada, el 74,3% dels afiliats el 2020 tenen un contracte a temps complet o fix discontinu (que no permet conèixer el tipus de jornada, si bé s'imputa com a temps complet) i el 14,8% a temps parcial. En el darrer any, ambdues jornades també reflecteixen el descens de l'afiliació. Per una banda, el nombre d'afiliats a jornada completa es redueix un -10,6% i el de jornada parcial un -13,1%. A més llarg termini, respecte de les dades del 2012, tot i el descens de l'activitat durant el 2020, l'anàlisi mostra com els afiliats a temps complet han augmentat un 24,0%, mentre que l'afiliació a temps parcial disminueix un -12,7%. Això es tradueix en un descens de la taxa de parcialitat que ha passat del 19,8% el 2012 a l'actual 16,9% en el 2020. A l'igual que en el paràgraf anterior una gran part d'aquesta reducció es pot explicar per la reducció de l'afiliació ocasionada pel coronavirus.

Els fixos discontinus mereixen una anàlisi a part per la importància que té aquest col·lectiu dins del mercat laboral de les Balears. El 2020 són 50.553 afiliats de mitjana, que representen un pes del 14,8% del conjunt d'afiliació. En termes interanuals les dades mostren també una reducció d'un -12,7%, que es correspon amb els descensos més intensos entre els mesos de març i desembre.

Amb tot, respecte al 2012 assoleixen un creixement del +41,0%. Per tant, tot i el descens del darrer any, s'observa una tendència a l'alça d'aquest tipus de contracte. Aquests treballadors es caracteritzen per una gran estacionalitat, així els mesos de màxima activitat turística solen ser els d'estiu.

El 2020 el mes amb més afiliació és juliol, quan es comptabilitzen 85.719 treballadors d'alta a la Seguretat Social amb un contracte fix discontinu. En canvi, el mes de desembre de 2020 just n'hi havia 11.843. Pel que fa a aquest col·lectiu s'ha de tenir en compte que l'octubre comença a reflectir el trànsit dels

treballadors fixos discontinus de les Illes Balears des dels ERTQ, on es troben afiliats a la TGSS, cap a la prestació extraordinària impulsada pel Ministeri de Treball al final de setembre i que s'estendrà fins al pròxim 31 de maig de 2021⁵.

Taula 30. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i jornada (2012-2020)

Tipus de contracte i jornada	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Indefinits jornada completa	123.629	117.913	128.457	146.803	154.458	156.271
Indefinits jornada parcial	25.111	27.339	29.170	31.789	32.538	32.840
Indefinits fixos discontinus	35.860	41.372	47.524	56.442	57.908	50.553
Temporals jornada completa	60.308	65.187	85.219	94.981	93.746	65.656
Temporals jornada parcial	30.549	33.605	34.466	32.025	31.165	22.490
No consta	7.685	7.713	9.108	11.147	12.658	13.152
Total	283.142	293.130	333.944	373.187	382.474	341.001
Taxa de temporalitat	33,2%	34,6%	36,8%	35,1%	33,8%	26,9%
Taxa de parcialitat	19,8%	21,4%	19,6%	17,6%	17,2%	16,9%

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Respecte a la jornada a temps parcial, l'EPA també presenta dades que es comenten a continuació. Segons l'enquesta, el nombre de treballadors amb aquest tipus de jornada a les Balears és de 66.700 persones el 2020, que representen el 12,6% del total. En comparació amb la xifra del 2019, tant l'ocupació a temps parcial com la de temps complet mostren caigudes (-7,7% i -7,5%, respectivament). Malgrat els descens de la contractació per la caiguda d'activitat la distribució per tipus de jornada no experimenta variacions destacables el 2020.

Del total de treballadors amb aquest tipus de jornada, 47.700 són dones (el 71,5%). Així, la taxa de parcialitat femenina ha estat del 19,7% en el 2020 a les Balears, enfront del 6,6%

per als homes. En comparació, en el conjunt d'Espanya la taxa de parcialitat del 2020 ha estat del 14,0%, del 22,8% per a les dones i el 6,7% per als homes. Tot això implica que les dones han de patir, especialment a llarg termini, les conseqüències d'aquest tipus de contractació, els efectes del qual es posaran de manifest tant en la seva trajectòria professional com en les futures prestacions a percebre, entre d'altres.

El principal problema de la parcialitat és que sovint no és una opció desitjada. Així, les persones ocupades a temps parcial perquè no poden trobar un lloc de feina a temps complet són el 49,9% del total de treballadors a temps parcial a les Illes i el 51,4% a Espanya en el 2020.

⁵ Reial decret llei 2/2021, de 26 de gener, de reforç i consolidació de mesures socials en defensa de l'ocupació.

3.4. La població en ERTO

El 2020 es recordarà com un any insòlit per l'expansió de la pandèmia del coronavirus i els seus efectes en l'economia mundial. A Espanya el primer trimestre va acabar amb una declaració d'un estat d'alarma que, entre d'altres mesures va limitar la lliure circulació i les activitats no essencials.

Atesa aquesta situació excepcional, amb una paralització forçada a moltes activitats econòmiques i les implicacions que això té en l'ocupació es publica un Decret llei⁶ que estableix una sèrie de mesures de caràcter laboral per donar resposta a la situació d'emergència. Alguns dels objectius fixats són, per exemple, refermar la protecció dels treballadors, les famílies i els col·lectius vulnerables, o estimular la continuïtat de l'activitat productiva i el manteniment de l'ocupació.

En el capítol II d'aquest Decret s'estableixen les mesures de flexibilització dels mecanismes d'ajustament temporal de l'activitat per evitar acomiadaments. Es recullen les mesures adoptades en matèria de suspensió temporal de contractes i reducció temporal de la jornada (ERTO), que volen evitar que una situació conjuntural com l'actual tenguin un impacte negatiu de caràcter estructural sobre l'ocupació.

3.4.1. Evolució de la població en ERTO

Les xifres de les persones en ERTO a les Illes Balears i la seva evolució mensual s'obtenen del Ministeri d'Inclusió, Seguretat social i Migracions. Com es veurà a continuació, les Balears són la comunitat autònoma amb un major pes de treballadors en expedients de

Les dades dels ERTO provenen principalment de dues fonts de dades. Per una banda, les dades que publica la TGSS cada mes, ja que aquests treballadors malgrat tenguin el contracte en suspensió, continuen d'alta a l'empresa i, per tant, d'alta a la Seguretat Social. Aquestes xifres descriuen l'evolució del volum de treballadors que es troben en aquesta situació a les Balears.

Per una altra banda, per poder presentar una informació més detallada i centrada en les Illes Balears, és necessari recórrer a les dades de demandants d'ocupació del SISPE (Sistema d'Informació dels Serveis Públics d'Ocupació) que ofereix el SOIB. Aquesta base de dades conté informació de les persones en ERTO, ja que des del moment en què l'empresa presenta al SEPE una sol·licitud col·lectiva d'expedient de regulació per als treballadors, i s'accepta, els treballadors s'incorporen al fitxer de demandants. La raó d'això és que la nòmina no la paga l'empresa, sinó el SEPE mitjançant la prestació contributiva d'atur. La informació dels fitxers ens permet mostrar el perfil detallat dels treballadors en ERTO de les Illes Balears⁷.

regulació. Aquest fet respon a la distribució majoritària de l'ocupació en el sector dels serveis a l'economia de les Balears.

Al gràfic 23, el qual mostra l'evolució del nombre de persones en ERTO, s'observa com

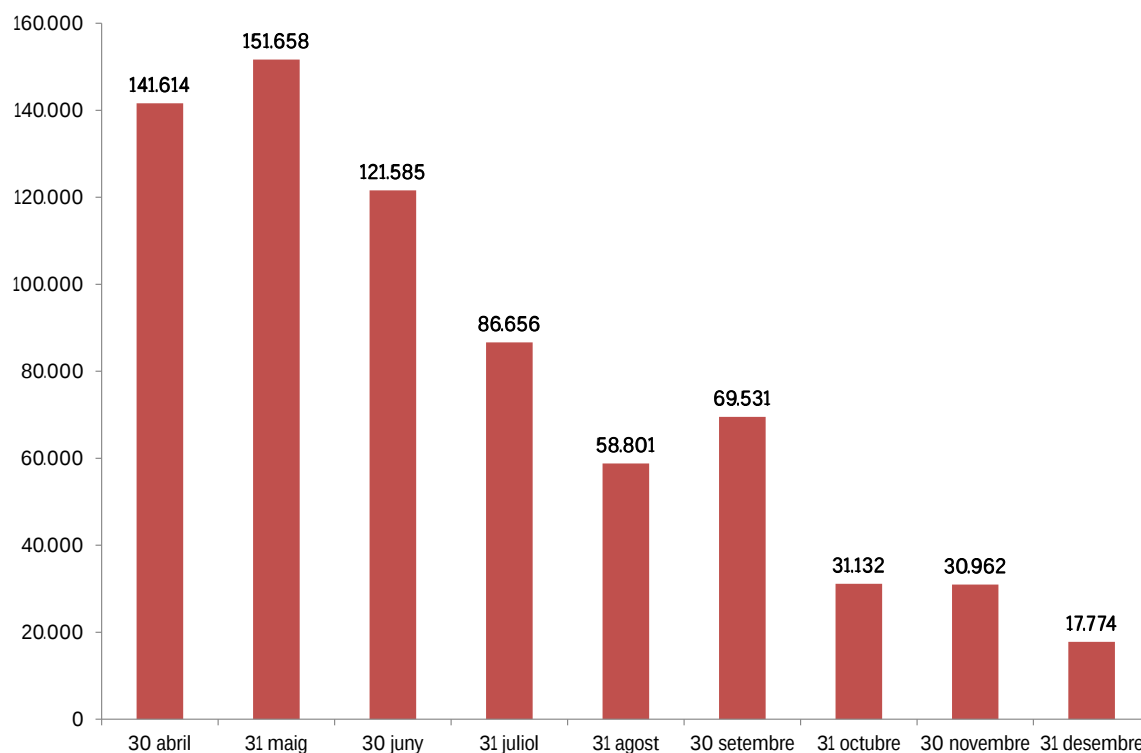
⁶ Reial Decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

⁷ Vegeu també el Focus Econòmic núm. 16 de setembre 2020 de la DG de Model Econòmic i Ocupació, *Els Expedients de Regulació Temporal de l'Ocupació: Evolució i perfil dels treballadors afectats a les Illes Balears*.

durant els mesos d'abril i maig els treballadors aollits a un ERTO superen les 140.000 persones. Després es dona una reducció dels treballadors en aquesta situació entre maig i agost, seguint la progressiva reactivació econòmica en acabar el període de confinament. El mes de setembre es registra un nou increment, i a partir d'aquest mes torna a disminuir els tres mesos següents⁸.

Més en detall, el mes amb una major incidència de treballadors en ERTO és maig amb 151.658 persones i el més baix és desembre amb 17.774 persones. Aquesta diferència és de 133.884 treballadors i permet observar la intensa reactivació dels afiliats i la consegüent sortida dels ERTO.

Gràfic 23. Evolució dels treballadors en ERTO. Dades a fi de mes (abril-desembre 2020)

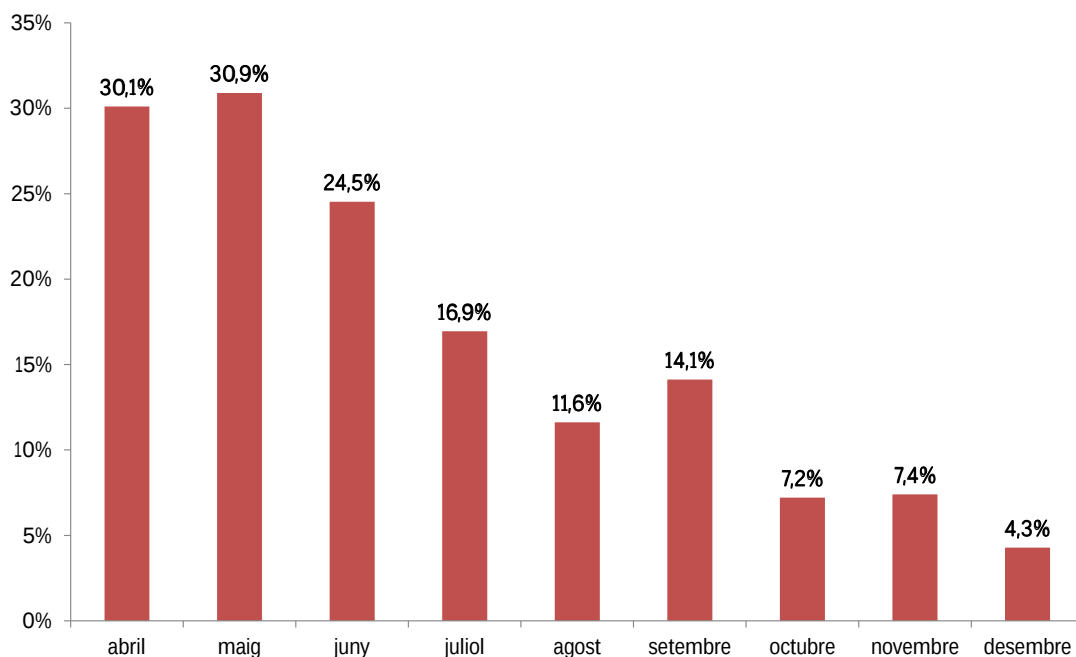
Font: TGSS

Si s'analitza el volum de persones en expedients respecte del total d'afiliació, s'obté el pes dels treballadors en ERTO. Al gràfic 24, el pes dels treballadors en expedients respecte del total de l'afiliació a darrer dia de mes fa palesa, en general, la progressiva

incorporació d'aquests treballadors al seu lloc de feina. Així, s'observa com es passa d'un 30,1% el mes d'abril a un 4,3% el mes de desembre del 2020.

⁸ Aquesta reducció s'explica per la sortida dels fixos discontinus dels ERTOS, que passen a cobrar una prestació extraordinària per atur.

Gràfic 24. Evolució del pes dels treballadors en ERTO sobre el total d'afiliació a la Seguretat social. Dades a fi de mes (abril-desembre 2020)

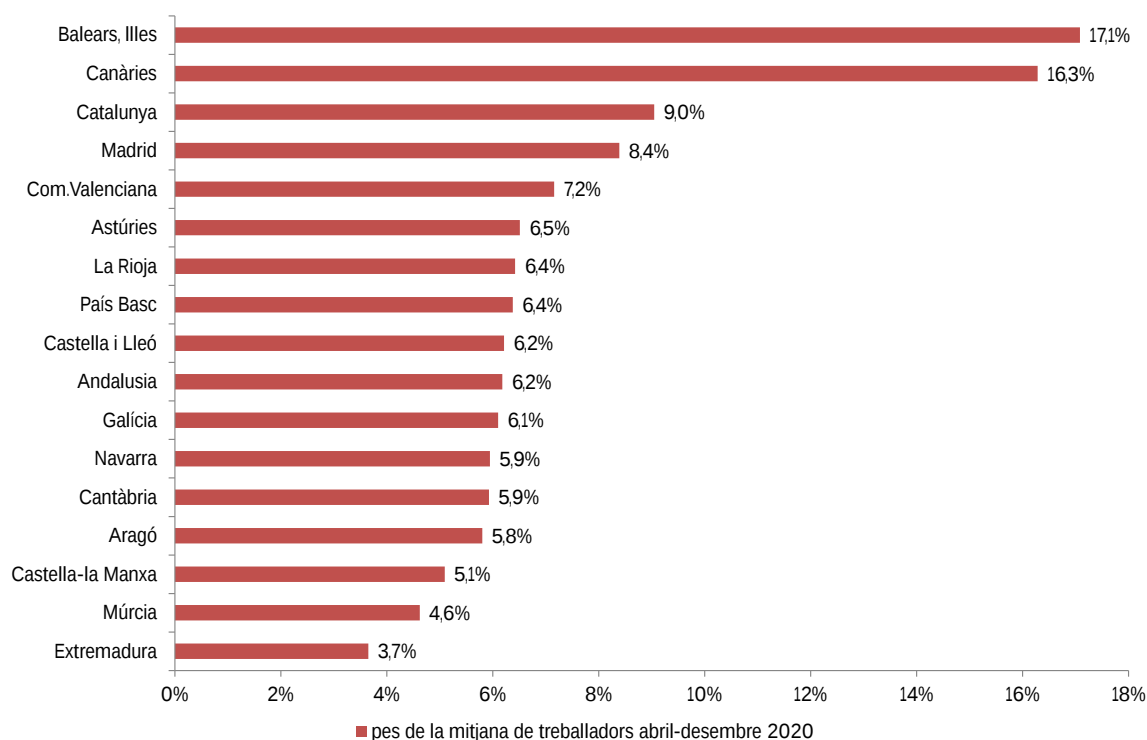

Font: TGSS

Pel que fa a la comparativa amb la resta de comunitats autònomes, el gràfic 25 mostra el pes de la mitjana dels treballadors inclosos en un expedient de regulació entre els mesos d'abril a desembre del 2020 a totes les regions i al conjunt d'Espanya. S'observa que les Balears és la primera autonomia amb un major pes de treballadors en ERTO, un 17,1%, només per darrera se situa les Illes Canàries

(16,3%), i a una certa distància de les següents regions. Per part seva, la mitjana estatal se situa en el 7,7% en aquest període del 2020. Aquestes dades reflecteixen la vinculació d'ambdós arxipèlags al turisme, el quals han patit directament les conseqüències de la pandèmia, per les limitacions de les activitats econòmiques dels serveis i especialment de les turístiques.

Gràfic 25. Pes del treballadors en situació d'ERTO sobre el total d'afiliació per comunitats autònomes a darrer dia de mes, mitjana abril-desembre 2020

Font: TGSS

3.4.2. Població en ERTO per illa i sector

La distribució per illa dels treballadors en ERTO segueix l'estructura poblacional de l'arxipèlag. Així, Mallorca és l'illa amb un major pes (un 81,1% en febrer del 2021), seguida d'Eivissa (12,7%), Menorca (5,7%) i Formentera (0,6%). En termes relatius, si es compara el mes de febrer amb el d'abril, s'observa un descens molt important del nombre de demandants en expedient de regulació a totes les illes. Així, el descens més destacat de demandants

és a Menorca (-81,1%), seguida de Mallorca (-79,6%), d'Eivissa (-77,7%) i de Formentera (-67,6%). Aquestes xifres fan palès el fet que el nombre de treballadors en ERTO es redueix en consonància amb l'augment de l'activitat econòmica a la major part de l'arxipèlag; especialment si es compara amb el mes d'abril, moment en què estava vigent l'estat d'alarma i només es permetia fer activitats essencials.

Taula 31. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO per illa (abril-febrer)

	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	Gener	Febrer
Mallorca	81,8%	79,5%	78,3%	78,6%	78,7%	80,9%	73,5%	84,3%	84,1%	84,5%	81,1%
Menorca	6,2%	6,7%	6,9%	6,5%	6,5%	5,9%	5,3%	5,2%	5,1%	4,8%	5,7%
Eivissa	11,7%	13,1%	14,0%	14,2%	14,1%	12,7%	10,6%	10,2%	10,4%	10,3%	12,7%
Formentera	0,4%	0,6%	0,8%	0,7%	0,7%	0,5%	0,6%	0,4%	0,4%	0,4%	0,6%
Illes Balears	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Per sector econòmic, els demandants en ERTO també reproduïen la distribució sectorial de l'economia balear, que mostra una preponderància clara dels serveis. A tots els mesos recollits a la taula 32 la distribució és aproximadament la següent: més d'un 90% correspon al serveis, entre un 6% i un 2% a la indústria, entre un 3% i un 1% a la construcció i al voltant d'un 0,5% a l'agricultura.

Si es comparen les xifres del mes de febrer amb les d'abril s'observa un fort descens dels demandants en expedients a tots els sectors. Encapçala la reducció la construcció (-96,6%), seguida de la indústria (-88,9%), la resta de serveis (-81,3%), l'agricultura (-83,3%), el comerç (-79,3%) i l'hoteleria (-76,0%). Així, es fa palesa la reactivació de l'activitat, especialment al sector secundari i la resta de serveis, branques que no són tant dependents de l'activitat turística.

Taula 32. Evolució de la distribució dels demandants d'ocupació en ERTO per sector econòmic (abril-febrer)

	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	Gener	Febrer
Agricultura	0,5%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
Indústria	4,6%	4,0%	3,5%	3,6%	3,7%	4,0%	6,1%	5,1%	4,6%	4,4%	2,5%
Construcció	3,5%	3,2%	2,3%	2,0%	2,0%	1,7%	1,8%	1,3%	1,2%	1,2%	0,6%
Hoteleria	45,1%	46,4%	48,9%	50,5%	50,2%	48,9%	37,3%	37,5%	39,6%	40,5%	52,6%
Comerç	18,3%	18,2%	16,9%	16,0%	16,0%	16,7%	17,7%	16,7%	16,7%	18,1%	18,5%
Resta serveis	28,0%	27,4%	27,7%	27,2%	27,5%	27,9%	36,6%	39,1%	37,6%	35,4%	25,5%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

La comparació de la distribució sectorial dels treballadors en ERTO i l'afiliació a la TGSS mostra com la major part es concentra en els serveis. De fet, el pes dels treballadors en un expedient supera la mitjana del sector i posa de manifest que la majoria de les persones ocupades en aquest sector han protegit el seu lloc de feina gràcies a la implantació d'aquesta figura.

Com es veu a la taula 33, el pes de persones en expedient a la resta de sectors és molt més baixa que als serveis i, a més, inferior a la mitjana d'afiliació del mes de febrer. Amb aquesta taula es veu clarament com les activitats relacionades amb els serveis són les que s'han vist més afectades per la reducció de l'activitat per la pandèmia.

Taula 33. Demandants d'ocupació inscrits en situació d'ERTO i afiliació TGSS per sector econòmic (febrer 2021 i febrer 2020)

	Pes ERTO	Total TGSS febrer 21	Total TGSS febrer 20
Agricultura	0,4%	1,9%	1,9%
Indústria	2,5%	6,5%	7,0%
Construcció	0,6%	13,3%	14,0%
Serveis	96,6%	78,3%	85,4%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Pel que fa a la variació interanual de l'afiliació del mes de febrer, s'observa un descens generalitzat a tots els sectors. Encapçala la caiguda el sector dels serveis (-8,3%), per les raons ja comentades. A continuació es troba la indústria, que perd un -6,2% d'afiliats respecte de fa un any. La segueixen la construcció (-5,2%) i l'agricultura (-1,9%), que llevat del període de confinament, s'han vist menys afectades per les mesures de contenció i, en conseqüència, han perdut menys afiliats.

Per complementar la informació dels treballadors en ERTO per sector, es presenta la distribució segons l'activitat econòmica que realitzen. D'acord amb les dades del SOIB, en el mes de febrer el 88,2% dels demandants pertanyen a 11 activitats, totes englobades dins del sector dels serveis. Això palesa, de nou, la gran dependència de les Balears respecte del sector terciari.

Les dues activitats que concentren més demandants són serveis d'allotjament (28,3%) i serveis de menjars i begudes

(24,3%), que sumen el 52,6% del total i es troben vinculades directament al turisme. Les segueixen a certa distància el comerç al detall (13,0%) i el comerç a l'engròs (4,6%), les quals no depenen exclusivament de l'activitat turística.

Si s'observa la diferència de l'afiliació de febrer del 2021 amb la del 2020 a les activitats seleccionades, es fa evident l'efecte de les mesures per contenir el virus, ja que totes les activitats en redueixen el nombre. És especialment intensa la caiguda a les activitats directament vinculades amb el turisme, com per exemple la 55, que perd el -49,8%; o la 56 (-24,5% menys).

La comparació entre els demandants en ERTO de febrer del 2021 i els afiliats del mateix mes, mostra que la majoria d'activitats mostren un pes de demandants per sobre de la mitjana d'afiliació i, per tant, es troben protegits pels ERTO. Només el transport terrestre i les altres activitats de serveis personals es troben per sota de la mitjana d'afiliació.

Taula 34. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO i afiliació a la TGSS per activitats econòmiques amb major nombre de demandants (febrer 2021 i febrer 2020)

Activitat econòmica	Pes	Pes acumulat	Total TGSS febrer 21	Total TGSS febrer 20
55-Serveis allotjament	28,3%	28,3%	3,0%	5,5%
56-Serveis de menjars i begudes	24,3%	52,6%	6,5%	7,9%
47-Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	13,0%	65,6%	10,8%	10,6%
46-Comerç a engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4,6%	70,1%	4,1%	4,1%
52-Emmagatzematge i activitats afins al transport	3,7%	73,9%	1,2%	1,2%
93-Activitats esportives, recreatives i entreteniment	3,4%	77,3%	1,4%	1,5%
79-Activitats agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i altres que hi relacionen	3,1%	80,4%	1,2%	1,3%
51-Transport aeri	2,4%	82,7%	0,5%	0,5%
77-Activitats de lloguer	2,0%	84,7%	1,0%	1,1%
49-Transport terrestre i per canonades	2,0%	86,7%	2,5%	2,5%
96-Altres activitats de serveis personals	1,5%	88,2%	1,9%	1,9%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

3.4.3. Perfil de la població en ERTO

El perfil dels treballadors en un expedient de regulació és sobretot femení, de 41 a 46 anys i de nacionalitat espanyola. El mes de febrer del 2021 les dones representen el 54,8% del total dels treballadors en ERTO, i els homes el 45,2% restant. La distribució per sexe

dels afiliats al febrer de 2021 és inversa a la dels demandants, amb un 54,1% d'homes i un 45,9% de dones. Això representa que hi ha un major nombre de dones protegides en ERTO, probablement relacionada amb la major vinculació femenina als serveis.

Taula 35. Demandants d'ocupació inscrits en situació d'ERTO i afiliació TGSS per sexe (febrer 2021 i febrer 2020)

	Total ERTO febrer 21	Total Afiliats TGSS febrer 21	Total Afiliats TGSS febrer 20
Home	45,2%	54,1%	54,4%
Dona	54,8%	45,9%	45,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Per grans grups d'edat, s'observa que el grup més nombrós és el de mitjana edat (de 35 a 49 anys) que representen el 42,3% dels demandants del mes de febrer. Els segueixen els treballadors més joves (de 16 a 34 anys, un 30,1%) i els de 50 anys i més que són un

27,6%. El fet que hi hagi menys treballadors joves en ERTO, es pot explicar perquè són els que majoritàriament registren contractes temporals, per la qual cosa han patit més acomiadaments enlloc de ser inclosos dins d'un expedient de regulació.

Taula 36. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO i afiliació TGSS per sexe i edat (febrer 2021 i febrer 2020)

Edat	Home	Dona	Total ERTO febrer 21	Total Afiliats TGSS febrer 21	Total Afiliats TGSS febrer 20
16 - 19	52,2%	47,8%	0,3%	0,5%	0,9%
20 - 24	47,6%	52,4%	5,6%	4,1%	4,6%
25 - 29	49,4%	50,6%	11,3%	8,2%	8,5%
30 - 34	45,8%	54,2%	12,9%	10,7%	11,0%
35 - 39	42,4%	57,6%	13,7%	13,0%	13,4%
40 - 44	43,4%	56,6%	14,7%	15,5%	15,6%
45 - 49	43,4%	56,6%	13,8%	15,6%	15,1%
50 - 54	45,0%	55,0%	11,7%	13,3%	12,8%
55 - 59	47,5%	52,5%	9,6%	10,6%	10,1%
60 - 64	44,3%	55,7%	6,3%	6,8%	6,4%
Total	45,2%	54,8%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Un altre aspecte del perfil dels demandants és el nivell educatiu assolit, el qual respon a les característiques del mercat de treball de les Balears, que es caracteritza per tenir un elevat nombre de treballadors amb una qualificació mitjana/baixa. En detall, gairebé

3 de cada 4 demandants en situació d'ERTO tenen com a màxim la primera etapa de secundària, el 10,1% han acabat la segona etapa d'ESO, un 8,5% ha cursat un grau d'FP i un 4,7% ha cursat estudis universitaris.

Taula 37. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO per nivell educatiu i pes acumulat (febrer 2021)

	Pes	Pes acumulat
Analfabet	31,0%	31,0%
Ed. primària	42,9%	73,9%
Ed. secund. 1ªetapa	9,9%	83,9%
Ed. secund. 2ªetapa	5,7%	89,6%
Grau mitjà FP	3,9%	93,5%
Grau superior FP	5,7%	99,2%
Ed. Superior	0,8%	100,0%
Total	100,0%	

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

3.5 La població en atur

3.5.1. Evolució de la població en atur

L'any 2020 tanca amb una mitjana de 73.042 persones aturades inscrites en els registres del SOIB, fet que suposa 24.403 persones més que el 2019.

El 2020 la xifra d'atur reflecteix la caiguda de l'activitat a conseqüència del coronavirus i mostra un fort increment respecte de la xifra d'ara fa un any. El nombre de persones en atur se situa en les 73.042 persones inscrites a les oficines del SOIB. Això suposa un increment de 24.403 persones més, un +50,2%. Amb aquest increment, les Illes Balears se situen com la comunitat autònoma amb el major creixement interanual, molt per sobre de la mitjana nacional (17,8%) i més que duplicant la segona comunitat autònoma, Catalunya amb un 21,2%. S'ha de dir que les Balears s'han beneficiat molt per l'aplicació dels ERTO com a figura protectora de l'ocupació, que han evitat que la xifra d'atur del 2020 fos encara més alta.

Segons les dades registrades en les oficines

del SOIB el 2020, el nombre total de demandants d'ocupació és de 187.277, la qual cosa suposa un augment interanual del +112,0%. Aquesta és la xifra més alta des del 2005 i supera fins i tot les de la recessió del 2008. Del total de demandants, el 40,7% corresponen als demandats no ocupats, denominats DENO⁹, el 56,1% ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres), i la resta (el 3,3%) són persones amb una disposició limitada o bé que demanen una ocupació específica.

En termes interanuals, augmenta amb més intensitat el col·lectiu de demandants ocupats (+204,9%), en què s'inclouen els altres demandants (+756,3%), ja que supera amb escreix el nombre de fixos discontinus (+38,9%). En aquest grup s'inclouen els treballadors que formen part d'un ERTO, per això mostra un increment tant significatiu. Li segueixen els demandants amb una disponibilitat limitada (+71,7%) i finalment els demandants no ocupats (+51,3%).

Taula 38. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2012-2020)

ANY	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocup.	Atur registrat
2012	128.908	24.390	10.146	4.751	89.621	2.077	87.544
2014	113.663	24.073	8.384	4.134	77.073	1.668	75.405
2016	95.549	23.846	8.296	3.629	59.778	1.462	58.316
2018	86.075	24.654	8.131	3.390	49.900	1.258	48.641
2019	88.354	26.469	7.969	3.546	50.369	1.730	48.640
2020	187.277	36.758	68.239	6.088	76.191	3.149	73.042

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

⁹ Com a demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri de Treball i Economia Social, s'hi inclouen les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants d'una jornada inferior a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'EPA <https://sepe.es/HomeSepe/que-es-el-sepe/estadisticas/datos-avance/conceptos.html>

A totes les comunitats autònomes creix el nombre de demandants d'ocupació respecte de les xifres del 2019, i de forma més accentuada a les Illes Balears (+112,0%) i Catalunya (+108,6%). També creix l'atur registrat a tots els territoris, en què de nou les Balears (+50,2%) i Catalunya (+21,2%) són els territoris que experimenten els increments més significatius, per sobre de la mitjana del conjunt d'Espanya (+17,8%). Pel que fa a la distribució percentual dels demandants de

la taula 39, com és habitual, destaca el pes dels demandants ocupats (el 56,1%), que a les Balears és molt elevat a conseqüència de la gran presència dels fixos discontinus dins d'aquest grup.

Quant als aturats registrats, representen el 39,0% a les Balears, que és el segon valor més baix del conjunt nacional, només per darrere del País Basc (32,8%).

Taula 39. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2020)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	33,2	4,0	62,8	6,9	55,9
Aragó	100,0	37,3	4,1	58,6	3,6	55,0
Astúries	100,0	27,3	4,7	68,1	5,2	62,9
Illes Balears	100,0	56,1	3,3	40,7	1,7	39,0
Illes Canàries	100,0	34,9	4,3	60,8	3,0	57,8
Cantàbria	100,0	28,9	5,2	65,9	2,8	63,1
Castella-la Manxa	100,0	23,1	4,7	72,2	2,4	69,8
Castella i Lleó	100,0	28,1	6,2	65,6	3,2	62,4
Catalunya	100,0	48,8	4,4	46,8	1,8	45,0
Com. Valenciana	100,0	42,0	4,4	53,6	2,4	51,2
Extremadura	100,0	24,4	4,7	71,0	9,0	61,9
Galícia	100,0	27,8	8,1	64,1	4,3	59,7
Madrid	100,0	38,3	4,4	57,3	2,4	55,0
Múrcia	100,0	32,8	4,6	62,7	2,2	60,4
Navarra	100,0	34,4	4,6	61,0	2,7	58,3
País Basc	100,0	60,1	4,3	35,6	2,7	32,8
La Rioja	100,0	34,0	3,8	62,2	2,5	59,7
Total nacional	100,0	38,3	4,5	57,2	3,8	53,4

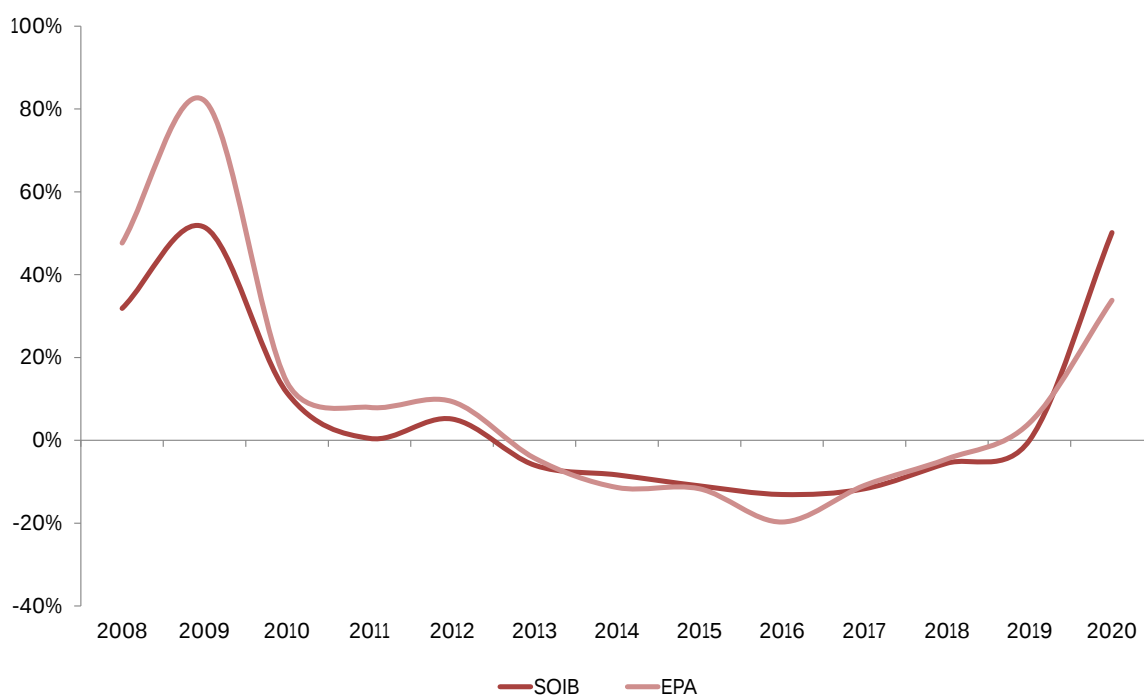
Font: OTIB, a partir de dades del Servei Públic Estatal d'Ocupació (SPEE).

Es disposa de dues fonts per a l'anàlisi de les dades d'atur: d'una banda, les dades del SOIB, que recullen l'atur registrat, és a dir, les persones que s'inscriuen a les oficines del SOIB com a demandants d'ocupació aturats. De l'altra, l'Enquesta de població activa (EPA), operació estadística de l'INE, que ens ofereix informació complementària als registres administratius. Hi ha diferències metodològiques entre les dues fonts, entre d'altres, que l'EPA incorpora a la xifra d'aturats les persones que cerquen feina activament i també els desanimats (que fa temps que no tenen feina i, com que no tenen dret a prestació, no s'apunten a les oficines com a demandants d'ocupació). En el darrer any també inclou dins del grup d'ocupats a tots els treballadors inclosos en un ERTO. Tot i

que mostren resultats diferents, el diferencial existent entre ambdues fonts mostra una clara disminució en els darrers anys, tal vegada per una major inscripció dels aturats a les oficines d'ocupació.

Tot i les diferències metodològiques, les dues fonts segueixen evolucions pràcticament paral·leles (vegeu gràfic 26). Segons el SOIB, com s'ha dit, el nombre de persones en atur a les Balears el 2020 ha estat de 73.042 i, segons l'EPA, la xifra d'aturats és de 101.700. En termes interanuals, com és d'esperar ambdues fonts mostren increments considerables de l'atur. El creixement més intens el presenta la xifra d'atur registrat, amb un +50,2%, mentre que la xifra de l'EPA experimenta un increment inferior (+33,8%).

Gràfic 26. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2008-2020)

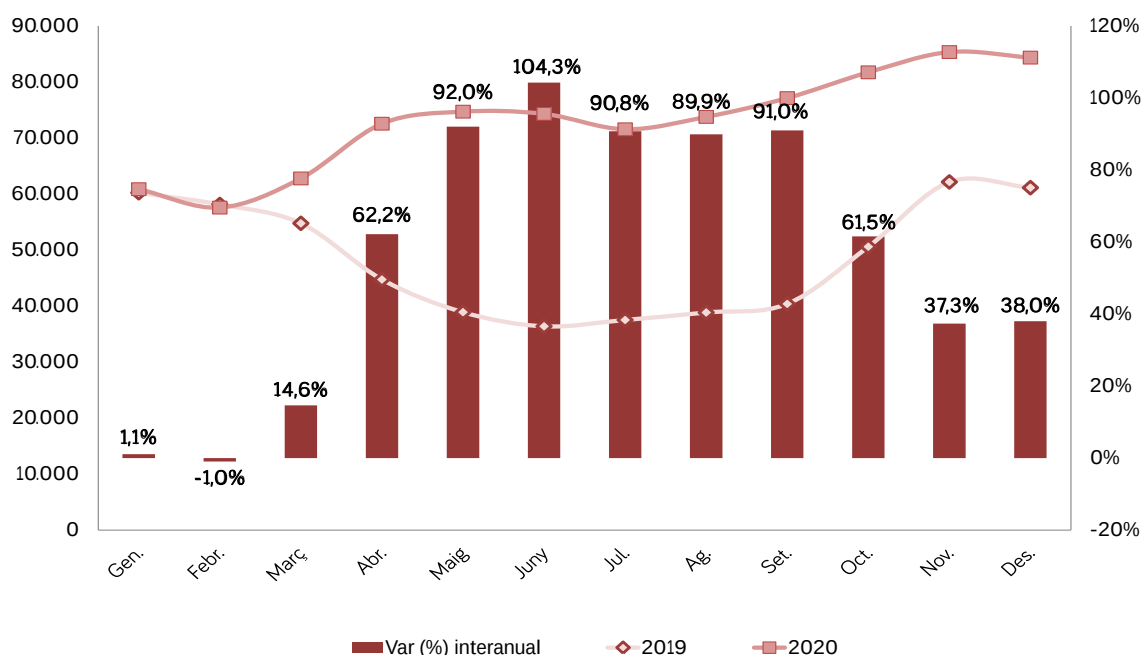

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE).

L'evolució interanual mes a mes de les xifres d'atur registrat presenta 11 mesos d'augments, només exceptuat el febrer (-1,0%), i que comença l'alça a partir del mes de març. Ja en el 2019 l'atur registra increments en 6 dels 12 mesos de l'any. El 2020 els increments més

intensos han tengut lloc en el mes de juny (+104,3%) i el de maig (+92,0%), coincidint amb el període de confinament per la pandèmia. A partir d'aquí, els augmentes se suavitzen en consonància amb la relaxació de les mesures sanitàries més restrictives.

Gràfic 27. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2019-2020)

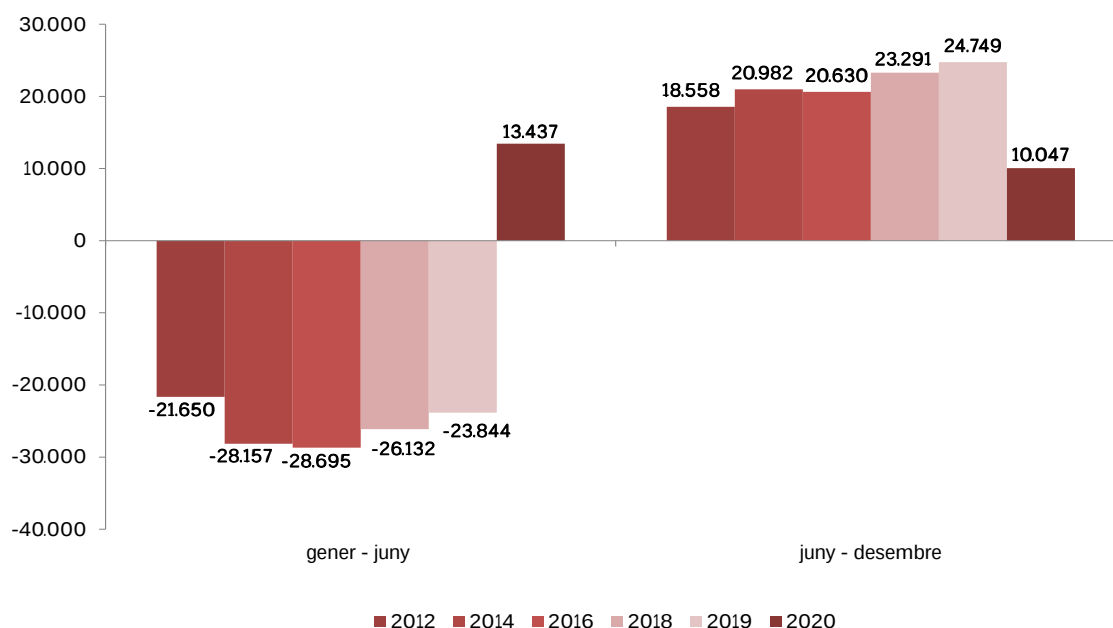

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

L'estacionalitat del mercat laboral de les Balears es pot observar en el gràfic 28, en el qual la variació de l'atur es descompon en dos trams: el primer, compara els aturats del mes de juny respecte dels de gener, i el segon, els de desembre respecte dels de juny. Aquest càlcul mostra com, de manera habitual, en el primer semestre de cada any la desocupació disminueix i, en canvi, augmenta en el segon. El

2020, la diferència dels primers sis mesos de l'any fou de 13.437 aturats més, un increment del diferencial causat per l'augment de l'atur derivat del confinament. Per la mateixa raó, la diferència durant la segona part de l'any no és tan intensa com en els anteriors, ja que en el mes de juny l'atur mostrava xifres molt elevades per les restriccions a l'activitat.

Gràfic 28. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat dels mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2012-2020)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

La distribució de l'atur per illes reflecteix, com és natural, el pes de la població. Així, Mallorca és l'illa amb major pes de l'atur (79,1%), seguida per Eivissa (13,0%), Menorca (7,4%) i Formentera (0,5%). El 2020 creix l'atur en totes les illes, especialment a les Pitiüses:

Eivissa (+67,1%) i Formentera (+66,7%), seguides de Menorca (+49,4%) i de Mallorca (+47,7%), (vegeu taula 40). La vinculació de les illes més petites a les activitats turístiques s'ha traduït en un increment més accentuat de la desocupació.

Taula 40. Evolució de l'atur registrat per illes (2012-2020)

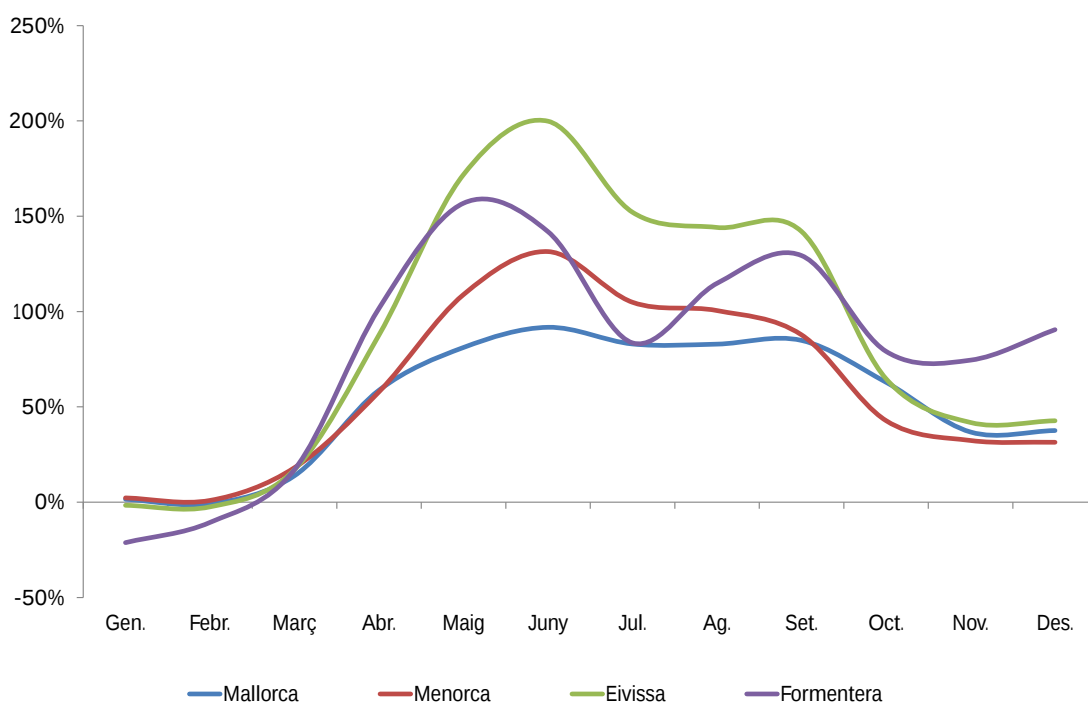
	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Mallorca	70.845	60.523	46.824	38.940	39.122	57.778
Menorca	6.691	5.742	4.394	3.620	3.599	5.376
Eivissa	9.558	8.751	6.784	5.836	5.704	9.530
Formentera	449	388	313	245	215	358
Illes Balears	87.544	75.405	58.316	48.641	48.640	73.042

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

L'anàlisi per mesos a cadascuna de les illes mostra com en el 2020, a diferència d'anys anteriors, l'atur només es redueix els dos primers mesos a algunes de les illes, i la resta mostra forts increments a totes les illes en termes interanuals. Com s'observa en el gràfic 29, Eivissa i Formentera són les illes que mostren les corbes més elevades, seguides de Menorca i, per part seva, Mallorca és l'illa

amb els increments més suaus de l'arxipèlag. El mes amb l'augment més destacat és juny a Mallorca, Menorca i Eivissa (+91,7%, +131,4% i +199,9%, respectivament), mentre que a Formentera és maig amb el 156,8%. Després de l'estiu s'observa una tendència a la baixa coincidint amb la progressiva reactivació econòmica.

Gràfic 29. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2020)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

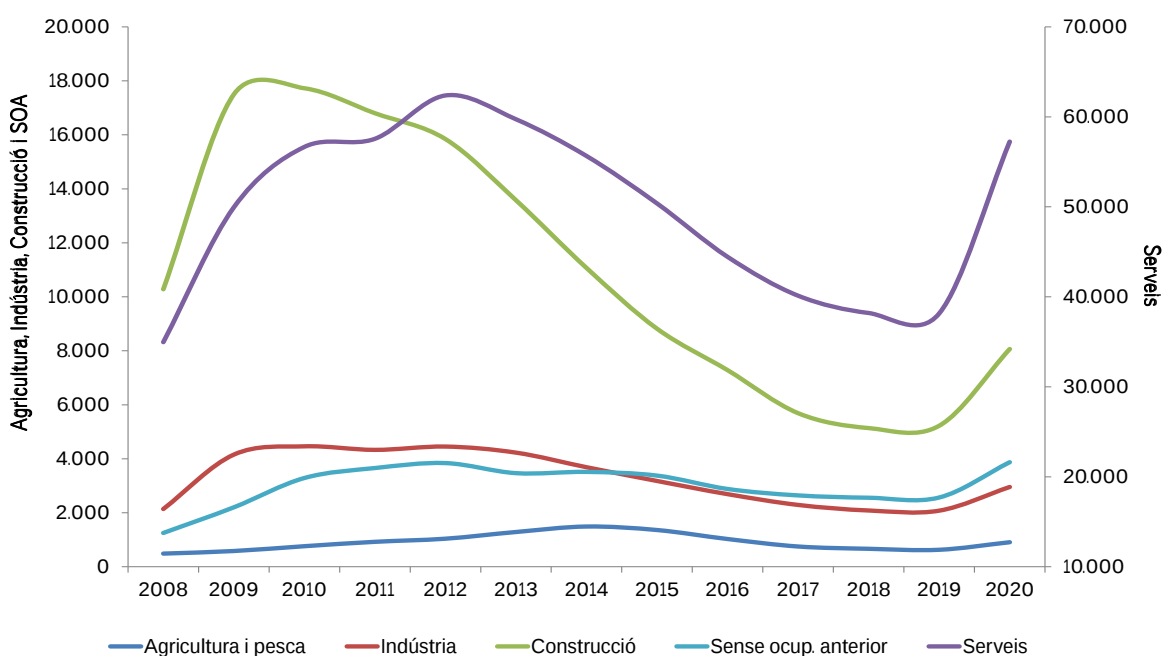
3.5.2. Atur per activitat econòmica

L'atur creix a tots els sectors com un reflex de la caiguda de l'activitat econòmica. Els augments més intensos es produeixen a la construcció, al col·lectiu sense ocupació anterior i als serveis respecte al 2019.

La distribució de la població aturada per sectors econòmics es concentra majoritàriament en els serveis, que en el 2020 concentra 57.236 persones (el 78,4%), seguits de la construcció amb 8.066 aturats (l'11,0%), la indústria amb

2.956 persones (el 4,0%) i l'agricultura amb 909 desocupats (l'1,2%). Aquesta distribució no ha experimentat cap canvi destacable a conseqüència de la pandèmia. Ara bé, les variacions interanuals sí que mostren la seva incidència. Respecte al 2019 l'atur creix de manera intensa a tots els sectors. Lideren el creixement la construcció (+54,4%), els serveis (+50,1%), l'agricultura (+44,8%) i la indústria (+42,1%), així com el col·lectiu sense ocupació anterior (+51,1%).

Gràfic 30. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2008-2020¹⁰)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Més en detall, les deu activitats econòmiques en què més ha pujat el nombre d'aturats, en termes absoluts respecte del 2019, es corresponen a activitats majoritàriament dels serveis; així, els serveis de menjar i begudes i els serveis encapçalen la llista. També es troben dins aquestes deu activitats econòmiques, dues del sector de la construcció: la construcció d'edificis i les

activitats de construcció especialitzada. En conjunt, l'hostaleria (serveis de menjar i begudes i serveis d'allotjament) experimenta un fort augment (del +56,5%). El comerç, per part seva, tant al detall com a l'engròs, que també es troba entre les deu activitats econòmiques amb major increment interanual de l'atur, mostra un creixement del +52,9% i del +45,7% respectivament.

¹⁰ L'any 2009 es produeix un canvi en la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE-2009).

Taula 41. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb increments interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2020)

Activitat econòmica	2020	2019	Var. abs. 20-19	Var. (%) 20-19
56-Serveis de menjars i begudes	10.159	6.377	3.781	59,3%
55-Serveis allotjament	10.104	6.566	3.538	53,9%
47-Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	7.302	4.775	2.527	52,9%
41-Construcció edificis	4.841	3.096	1.745	56,4%
00-No consta	3.875	2.566	1.310	51,1%
81-Serveis en edificis i activitats de jardineria	3.308	2.243	1.065	47,5%
43-Activitats de construcció especialitzada	3.086	2.042	1.044	51,1%
78-Activitats relacionades amb ocupació	1.708	1.027	682	66,4%
74-Altres activitats professionals, científiques i tècniques	2.219	1.563	656	42,0%
46-Comerç a engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	1.929	1.324	605	45,7%

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Durant el 2020 es comptabilitzen 82 activitats econòmiques amb increments interanuals de l'atur registrat. Encapçalen la llista per majors increments en termes absoluts, les activitats relacionades amb els serveis, com ja s'ha comentat. Les cinc activitats que han reduït el nombre de persones en atur són: activitats de

descontaminació (1 aturat menys, -28,0%), l'extracció d'antracita (-14,3%), la indústria del tabac (1 aturat menys, -12,8%), la confecció de peces de vestir (4 aturats menys, -6,8%) i els serveis financers (9 aturats menys, -4,4%).

3.5.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

El perfil majoritari de la persona desocupada a les Balears és femení, de mitjana edat (de 25 a 54 anys) i de nacionalitat espanyola. Els joves i els estrangers no comunitaris són els que experimenten el major creixement.

La taula 42 recull l'evolució de l'atur registrat per grans grups sociodemogràfics. A grans trets, el perfil majoritari d'una persona inscrita en el SOIB és majoritàriament femení (54,1%), amb una edat entre 25 i 54 anys (67,7%) i de nacionalitat espanyola (74,5%). Respecte a les xifres del 2019 tots els perfils mostren increments de l'atur. En detall, augmenta més l'atur entre els homes (+55,4%) que entre les dones (+46,0%). Per edat, augmenta més entre els menors de 25 anys (+73,5%) i el grup de 25 a 54 anys (56,2%), però també en el grup de 55 i més anys (+21,4%). Per nacionalitat, l'augment més intens es produeix entre els estrangers, tant no comunitaris (+81,8%), com comunitaris (+69,9%), i entre els espanyols (+42,8%).

Les dones havien estat majoria a les llistes d'atur fins al 2008, que amb l'arribada de la recessió econòmica -pel gran impacte que té en la construcció, que és un sector predominantment masculí-, va provocar grans increments d'atur entre els homes. Així, entre el 2008 i el 2013, ambdós inclosos, el col·lectiu masculí aturat supera al femení. A partir del 2014, una vegada que s'entra en un període de reactivació, de nou tornen a ser les dones les qui proporcionalment resulten més afectades per les situacions d'atur. En el 2020 es manté aquesta situació tot i l'excepcionalitat experimentada pel mercat

de treball. Així, les dones representen el 54,1% del total de l'atur registrat.

Les Illes Balears es caracteritzen per ser la comunitat autònoma amb el major percentatge d'estrangers sobre el total d'atur registrat. En el 2020 suposen el 25,5% del total de persones en situació d'atur. En comparació, en el conjunt d'Espanya representen el 13,6%. En nombres absoluts, el total d'estrangers desocupats el 2020 és de 18.622, un 76,9% més que en el 2019. D'aquests, el 39,9% són ciutadans de la Unió Europea i el 60,1% restant són extracomunitaris. Els aturats de nacionalitat espanyola, per part seva, experimenten un increment interanual inferior (del +42,8%).

Per grups d'edat, el major pes dels aturats es correspon amb el grup majoritari -el de 25 a 54 anys-, que representen el 67,7%; el segueix el grup de majors de 55 anys (el 18,7%), i el de joves (13,6%). En termes interanuals l'atur creix de manera inversa als grups d'edat, de manera que els més joves són els que l'augmenten en major proporció i els més grans els que menys. Així, els menors de 25 anys guanyen un +73,5%, seguits pel grup de 25 a 54 anys (+56,2%) i pel de 55 i més anys (+21,4%). Aquesta relació inversa amb l'edat pot respondre al fet que els grups de més edat compten amb major pes de contractació indefinida i això els ha permès ser inclosos en ERTO i no passar a incrementar les coes de l'atur. En canvi, els joves, amb major contractació temporal no han pogut beneficiar-se d'aquesta mesura i han passat a la situació d'atur.

Taula 42. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)

Any	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2012	87.544	45.728	41.816	10.337	64.369	12.838	67.639	6.663	13.241
2014	75.406	37.529	37.878	8.075	53.566	13.763	60.631	5.356	9.419
2016	58.316	27.015	31.302	6.303	39.466	12.547	46.774	4.479	7.064
2018	48.641	21.506	27.135	5.705	31.890	11.046	38.378	4.292	5.971
2019	48.640	21.561	27.078	5.720	31.670	11.250	38.111	4.375	6.154
2020	73.042	33.500	39.542	9.926	49.455	13.661	54.420	7.432	11.189

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

En general, la formació amb la qual accedeix una persona al mercat de treball té una forta rellevància en les possibilitats de trobar un lloc de feina. Per tant, la manca de formació és un element que es relaciona directament amb l'atur, de manera que, com més inferior sigui el nivell formatiu, més gran és la dificultat per sortir de l'atur. Com s'observa en la taula 43, la població amb un nivell educatiu màxim d'estudis primaris és del 33,6%, i si computam fins a la primera etapa d'ESO el percentatge se situa en el 77,4% del total, mentre que el pes dels desocupats amb estudis superiors és del 6,4%.

En termes interanuals, el nombre d'aturats experimenta un increment en tots els nivells educatius. Aquest increment és contràctic amb l'educació, de manera que, com més formació, s'observa un menor increment de l'atur, la qual cosa posa de manifest la importància de la formació en l'ocupabilitat de les persones. Així, l'atur entre els analfabets creix interanualment un +93,1%, entre els que han assolit estudis primaris (+72,8%), els que han finalitzat la secundària, tant a la primera etapa (+39,5%), com a la segona (+44,0%). Alhora, entre les persones que tenen estudis superiors l'atur augmenta un +37,8%.

Taula 43. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2020)

	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Analfabets	775	672	642	392	303	586
Fins a educació primària	22.024	18.786	15.459	13.404	14.186	24.514
Ed. secundària (1a etapa)	43.377	36.859	28.049	22.875	22.516	31.400
Ed. secundària (2a etapa)	15.659	14.190	10.415	8.578	8.234	11.857
Educació superior i doctorat	5.708	4.900	3.751	3.392	3.400	4.685
Total	87.544	75.405	58.316	48.641	48.640	73.042

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Per complementar l'anàlisi del nivell formatiu de la població aturada a les Balears es presenten les dades de l'atur segons el gran grup de l'ocupació que demanen en primer lloc. L'ordre dels grups d'ocupació segons la CNO-11 figura de més a menys nivell

qualificatiu; per tant, a més de proporcionar informació de quins són els grups on hi ha més atur, també ens informa de la seva qualificació professional. Les dades recollides en la taula 44 mostren que la distribució es manté al llarg dels anys. El major nombre de

persones desocupades es concentra en els serveis de restauració, personals, protecció i venedors (grup 5, que representen el 35,3% del total), seguits per les ocupacions elementals (grup 9, 23,6%), els artesans i els treballadors qualificats (grup 7, un 11,1%), i els empleats comptables i administratius (grup 4, 11,0%). Aquests quatre grans grups d'ocupacions sumen el 81,1% dels aturats del 2020. S'ha de dir que els efectes de Coronavirus no han modificat la distribució dels aturats per ocupació.

Els grups professionals que requereixen una major qualificació dins l'estructura de la classificació nacional d'ocupacions (CNO-11) són l'1, el 2 i el 3 (que sumen el 13,6% del total d'aturats de mitjana en el 2020); els que representen ocupacions de mitjana qualificació són del 4 al 8 (el 62,7%), i el grup 9 es correspon a ocupacions poc qualificades (el 23,6%).

En termes interanuals, creix l'atur en tots els grups d'ocupacions. Ara bé, s'observa com l'augment de l'atur ha estat més intens en les ocupacions menys qualificades. Per tant, la formació s'ha mostrat com un element protector de l'ocupació. En detall, entre els grups més qualificats (1 a 3) el nombre de persones en atur ha crescut un +46,3%, per sota de l'augment dels grups de mitjana qualificació (4 a 8) que guanyen un +50,0% i, especialment del grup 9 (baixa qualificació) (+52,9%). Individualment el grup que ha experimentat el major increment interanual és el grup 5 (treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors), que ha pujat un 57,0%.

Aquest fet reflecteix la reducció d'activitat de certes ocupacions dels serveis al llarg de l'any a causa del coronavirus. El grup que menys ha incrementat l'atur és el de directors i gerents (+33,7%).

Taula 44. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2012-2020)

Grups professionals	2012	2014	2016	2018	2019	2020
1 Directors i gerents	642	548	456	408	394	526
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	5.058	4.131	3.277	2.965	3.072	4.416
3 Tècnics i professionals de suport	5.875	4.993	3.739	3.221	3.327	4.995
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	10.617	9.423	7.034	5.807	5.804	8.057
5 Treb.dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	24.088	22.216	18.579	16.415	16.432	25.795
6 Treb.qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	1.758	1.519	1.231	1.024	1.019	1.506
7 Artesans i treb.qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	16.807	12.895	8.217	5.843	5.686	8.122
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	3.667	3.043	2.102	1.618	1.612	2.353
9 Ocupacions elementals	19.014	16.623	13.677	11.336	11.289	17.259
0 Ocupacions militars	17	13	6	6	5	13
Total	87.544	75.405	58.316	48.641	48.640	73.042

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

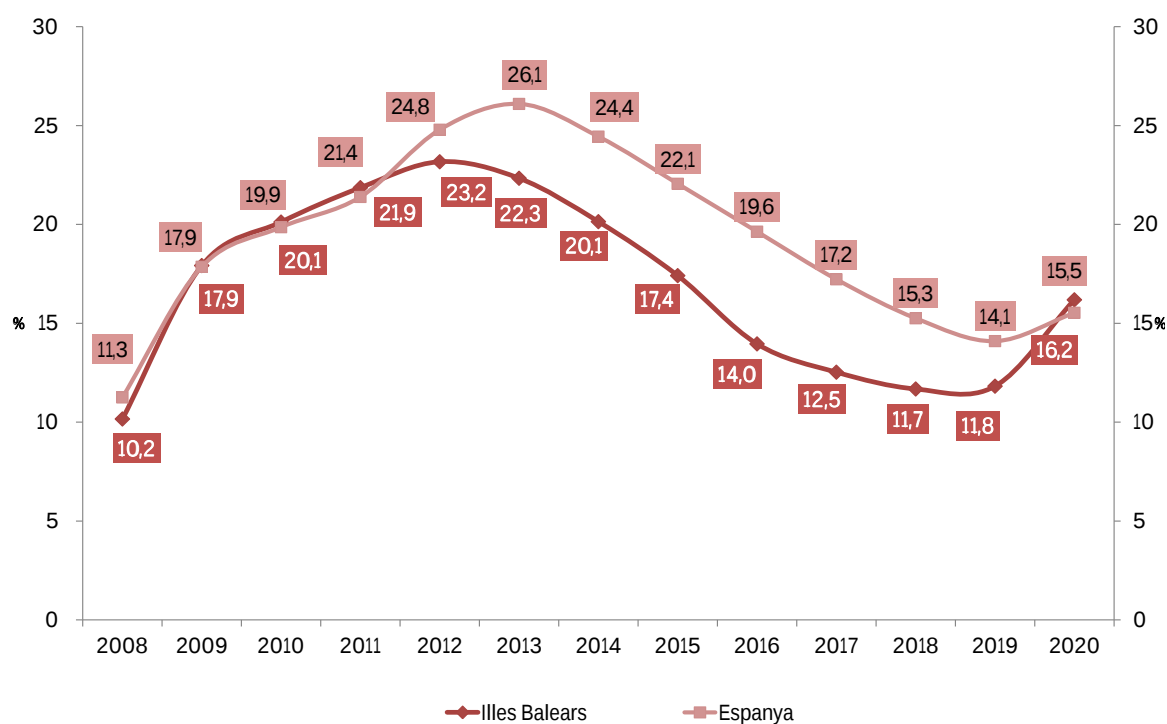
3.5.4. Evolució de la taxa d'atur

Les Illes Balears tanquen el 2020 amb una taxa d'atur del 16,2%, per sobre la taxa del conjunt d'Espanya (15,5%), per primera vegada després de vuit anys.

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, la taxa d'atur de les Illes Balears se situa en el 16,2% de la població activa en el 2020. En comparació, la taxa del conjunt d'Espanya se situà en el 15,5%, 0,7 punts per sota de les Balears. En el gràfic 31 es pot observar que la taxa de les Illes Balears se situa habitualment per sota de la del conjunt

nacional, tret dels anys 2009, 2010 i 2011, quan la crisi s'hi va intensificar i va augmentar la desocupació. Des del 2012 l'atur cau de forma més intensa a Balears i el diferencial amb la taxa d'atur espanyola es veu accentuat. El 2020 l'augment de la desocupació per la conjuntura econòmica i sanitària incrementen les taxes, i la taxa de les Illes se situa per sobre de l'espanyola. Aquest fet reflecteix la dependència de l'arxipèlag respecte a les activitats dels serveis, que són les que s'han vist més afectades per les restriccions.

Gràfic 31. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i les Balears (2008-2020)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

La taula 45 presenta les taxes d'atur per comunitat autònoma i grups sociodemogràfics en tres moments de temps diferents: l'any 2017, 2019 i 2020. La taxa del 2020 mostra el fort increment en totes les comunitats autònomes respecte els anys anteriors, seguint la conjuntura econòmica d'aquest any atípic.

La taxa d'atur femenina se situa en el 17,5% en el 2020 a les Illes Balears, per sobre de la masculina (15,0%). Altres anys, concretament el 2013, 2014, 2015 i 2018, la taxa d'atur masculina havia estat superior a la femenina. Com ja s'ha comentat en punts anteriors, les dones han presentat de manera habitual una major incidència de l'atur que

els homes, situació que es va capgirar durant la darrera crisi pel gran increment de l'atur entre els homes ocupats principalment a la construcció. Tanmateix, s'ha vist que en el cas de l'atur registrat les dones tornaven a ser majoria a les llistes de l'atur en el 2020, fet que també es confirma amb les dades de l'EPA. Ara bé, la taxa d'atur femenina de les Balears s'ha incrementat menys que la masculina (+4,1 punts i +4,7 punts, respectivament). La taxa d'atur femenina del conjunt d'Espanya (17,4%) gairebé iguala la de les Balears (17,5%).

Per grups d'edat, els més joves presenten la taxa d'atur més elevada, concretament del 41,6% en el 2020. Per part seva, el grup d'edat entre 25 i 54 anys mostra una taxa d'atur del 15,1% i, finalment, la taxa d'atur del grup de persones majors de 55 anys és la més baixa dels tres grups d'edat, de l'11,4%. Aquests valors reflecteixen com els joves són els que han patit més la desocupació durant el 2020. En comparació amb la resta d'Espanya, les Balears se situen en una posició alta entre les diferents comunitats autònomes amb les taxes més elevades, i assoleix la cinquena posició més alta en el rànquing per regió

entre els més joves, la sisena en els de mitjana edat i la setena entre els més grans. Per tant, en el darrer any es posa de manifest com l'edat, ha mostrat un efecte protector enfront de l'atur, probablement perquè els més grans compten amb major proporció de contractació indefinida, la qual cosa els ha permès incorporar-se a un ERTO i no perdre el lloc de feina.

Per nacionalitat, els estrangers no comunitaris són habitualment els que han de fer front a les taxes d'atur més elevades. En el 2020 continuen sent el col·lectiu amb la taxa més elevada amb un 29,8%, amb un increment de 10,0 punts respecte el 2019. Tanmateix, les Illes Balears són la vuitena regió amb la taxa d'atur dels estrangers no comunitaris més alta, 2,9 punts per sobre de la del conjunt d'Espanya (26,9%). Els estrangers comunitaris tenen en el 2020 una taxa (18,2%) per sota de la del mateix col·lectiu del conjunt d'Espanya (20,0%), després d'haver experimentat un augment de +2,0 punts respecte el 2019. Alhora, els espanyols mostren la taxa més baixa (13,2%) tot i que també ha crescut respecte del 2019 (+3,6 p.p.).

Taula 45. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2017, 2019 i 2020)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020	2017	2019	2020
Total Espanya	17,2	14,1	15,5	19,0	16,0	17,4	15,7	12,5	13,9	38,6	32,5	38,3	15,9	12,9	14,5	14,8	12,2	12,1	16,3	13,2	14,1	19,7	15,3	20,0	26,3	23,0	26,9
Andalusia	25,5	21,2	22,3	28,6	25,2	26,5	22,9	17,8	18,8	49,1	41,7	49,5	23,9	20,1	21,1	22,4	17,5	17,3	25,2	20,8	21,5	28,8	18,7	28,1	27,7	29,2	29,9
Aragó	11,7	10,0	11,7	14,8	11,5	13,6	9,0	8,8	10,1	30,5	27,4	28,4	10,9	9,0	11,0	8,1	8,4	8,9	10,0	8,3	9,6	20,6	18,5	21,1	23,4	20,5	24,2
Astúries	13,7	14,2	14,1	13,9	15,1	14,4	13,5	13,3	13,9	36,8	28,7	35,8	13,6	14,5	14,3	9,0	10,2	9,7	13,0	12,9	13,0	22,9	21,0	20,8	30,8	41,9	35,2
Illes Balears	12,4	11,7	16,1	12,5	13,4	17,5	12,4	10,3	15,0	30,8	29,2	41,6	10,8	10,5	15,1	12,4	9,5	11,4	11,5	9,7	13,2	11,6	16,2	18,2	18,9	19,8	29,8
Canàries	23,5	20,5	22,6	26,0	21,9	23,9	21,2	19,3	21,5	45,3	42,2	51,6	21,8	19,1	21,2	22,2	17,7	19,2	24,0	20,4	21,4	14,5	15,8	21,0	26,9	24,0	31,2
Cantàbria	13,6	10,3	12,1	13,9	11,0	12,7	13,2	9,6	11,7	35,6	30,9	42,0	13,0	10,1	11,3	10,0	6,7	9,0	12,7	9,3	11,6	25,1	21,5	19,1	23,2	21,1	17,7
Castella i Lleó	14,1	11,6	12,1	16,6	13,6	13,8	12,0	10,0	10,6	36,2	29,5	34,6	13,4	10,8	11,2	10,8	10,0	9,5	13,3	10,9	11,1	21,4	17,7	17,4	28,4	23,1	27,3
Castella-la Manxa	20,8	16,2	17,7	26,0	21,3	23,0	16,8	12,2	13,6	44,4	39,1	39,4	19,4	14,2	16,3	16,7	15,7	15,7	19,5	15,4	16,0	27,3	13,4	20,4	36,4	31,1	36,1
Catalunya	13,4	11,0	12,6	14,4	11,5	13,4	12,5	10,6	11,9	30,4	26,2	34,0	11,8	9,7	11,3	13,5	9,9	9,1	11,6	9,6	10,5	17,2	10,2	15,5	26,2	21,6	25,7
Com. Valenciana	18,2	14,1	16,2	20,2	16,9	18,4	16,5	11,8	14,3	41,7	31,1	36,5	16,3	12,8	14,9	16,2	13,4	14,1	17,0	12,9	14,3	20,8	16,1	18,6	27,6	24,3	30,1
Extremadura	26,2	21,5	21,8	30,7	27,7	26,3	22,7	16,6	18,0	48,6	44,6	47,2	24,7	20,6	20,7	23,5	17,0	17,4	25,4	21,4	21,2	16,4	13,2	30,9	61,9	30,1	39,4
Galícia	15,7	11,8	12,0	16,4	12,8	13,3	15,0	10,8	10,9	34,5	27,8	33,1	15,1	11,3	11,7	12,8	9,9	8,9	15,1	11,1	11,3	28,2	22,4	22,1	28,5	24,5	25,6
Madrid	13,3	10,6	12,5	13,9	11,5	13,5	12,8	9,8	11,6	34,7	29,0	31,8	12,1	9,1	11,5	11,5	10,8	10,6	12,3	9,7	11,0	14,6	13,5	19,8	22,7	17,0	20,8
Múrcia	18,0	14,7	16,2	21,6	18,2	19,5	15,2	11,9	13,6	39,5	33,4	37,5	16,5	13,4	15,3	15,1	11,5	10,6	17,5	13,8	14,6	18,5	24,6	25,9	21,1	18,8	24,5
Navarra	10,2	8,2	10,1	13,2	9,2	10,1	7,7	7,4	10,0	31,2	22,9	25,9	9,2	7,9	9,6	6,3	4,9	7,0	8,0	6,7	8,3	26,8	14,4	11,6	33,9	23,6	31,7
País Basc	11,3	9,2	9,5	12,2	9,4	10,5	10,5	8,9	8,7	27,3	27,4	33,2	10,9	7,9	8,7	8,8	8,9	6,8	9,9	7,7	8,6	22,2	15,4	10,3	34,9	31,0	25,0
La Rioja	12,0	10,0	10,8	14,9	9,8	12,6	9,5	10,1	9,3	29,6	25,0	26,6	11,6	8,4	10,2	8,1	11,0	8,2	10,8	8,4	9,2	13,3	12,5	16,9	29,3	24,9	21,7

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.5.5. Anàlisi familiar de l'atur

Un 8,8% de les llars de les Balears tenen tots els membres en situació d'atur el 2020.

L'Enquesta de població activa és una operació estadística que demana informació sobre tots els membres de la llar. Es coneix, per tant, la situació laboral del conjunt de persones que conviuen sota un mateix sostre. La taula 46 presenta les dades del nombre de llars segons la situació econòmica de cadascun dels membres des de l'any 2012 fins al 2020. Fins al 2019 s'observa una clara tendència a l'alça de la proporció de llars amb

tots els actius ocupats respecte al 2012, i una conseqüent caiguda de la proporció de llars on tots els seus actius estan aturats. Aquesta situació es capgira el 2020, amb un descens de les llars on els actius estan ocupats (-5,2 punts). En canvi, creixen les llars on tots els actius estan aturats (+3,1 punts) i també les que tenen actius i aturats (+2,1 punts). La figura dels ERTA ha permès que la caiguda de llars on tots els membres estan ocupats no sigui tan intensa, igual que la de les que tenen tots els membres aturats que no han experimentat un augment tan fort com hauria estat sense els expedients de regulació.

Taula 46. Nombre (en milers) i proporció de llars amb almenys un membre actiu en relació amb la situació econòmica dels membres a les Illes Balears (2012-2020)

	2012		2014		2016		2018		2019		2020	
	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%
Total de llars	347,0	100,0	349	100,0	354,5	100,0	360,0	100,0	364,0	100,0	363,1	100,0
Tots els actius estan ocupats	236,4	68,1	251	71,8	281,8	79,5	296,6	82,4	298,9	82,1	279,3	76,9
Tots els actius estan aturats	39,2	11,3	39	11,0	25,2	7,1	23,8	6,6	20,5	5,6	31,9	8,8
Hi ha ocupats i aturats	71,3	20,6	60	17,1	47,5	13,4	39,6	11,0	44,5	12,2	51,9	14,3

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

D'altra banda, la taula 47 recull la informació sobre el percentatge de llars amb totes les persones actives en situació d'atur sobre el total de llars, per comunitats autònomes. A les Illes Balears, durant el 2020 un 8,8% de llars varen tenir tots els membres

desocupats. Aquest valor és el setè més baix per comunitat autònoma i se situa 0,3 punts per sobre de la mitjana nacional (8,5%). Per tant, les Illes Balears se situa en una posició intermèdia i pròxima a la mitjana del conjunt d'Espanya.

Taula 47. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2012-2020)

Comunitat autònoma	Total					
	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Andalusia	20,5	21,6	17,1	13,2	12,1	13,0
Aragó	9,3	10,4	7,5	5,3	5,0	6,7
Astúries	13,1	13,5	11,6	9,2	9,7	9,7
Illes Balears	11,3	11,1	7,1	6,6	5,6	8,8
Canàries	19,0	19,9	16,1	11,8	11,5	13,6
Cantàbria	9,7	10,3	8,8	5,3	5,6	7,4
Castella i Lleó	10,5	11,9	9,3	6,8	6,6	7,0
Castella-la Manxa	15,4	15,6	12,7	8,9	8,1	9,0
Catalunya	12,2	10,9	8,6	6,0	5,7	6,6
Com. Valenciana	15,0	14,7	12,1	8,5	7,7	9,0
Extremadura	18,7	16,6	16,5	13,3	12,3	12,6
Galícia	11,5	12,4	10,0	8,0	7,0	7,4
Madrid	8,9	8,6	7,4	6,1	4,9	5,6
Múrcia	15,1	13,6	9,7	8,1	6,7	7,8
Navarra	8,3	9,0	6,4	5,2	4,8	6,2
País Basc	8,8	9,0	7,5	6,4	5,6	5,0
La Rioja	10,3	9,8	6,7	5,9	5,5	5,7
Total Espanya	13,7	13,8	11,1	8,4	7,6	8,5

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.5.6. Durada de la demanda

El comportament del mercat de treball de les Illes Balears és molt dinàmic, atès que gairebé 1 de cada 3 dels aturats registrats en el 2020 tenen demandes inferiors a tres mesos.

En els darrers anys, la reactivació econòmica va fer que el nombre d'aturats de llarga durada baixàs any rere any. En el 2020, tot i l'excepcionalitat que marca el mercat de

treball, l'atur de llarga durada continua la tendència a la baixa. Així, representa el 23,1% del total d'atur registrat, -1,8 punts per sota del valor del 2019 (24,9%). Les Balears continuen com la comunitat autònoma amb el menor percentatge d'aturats de llarga durada sobre el total d'atur registrat, molt per sota la mitjana nacional (39,0%) (vegeu taula 48). El 2020 és el sisè any que aquest indicador es redueix interanualment.

⁷IPC base 2011 = 100.

Taula 48. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2012-2020)

Comunitat autònoma	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Andalusia	39,1	41,9	43,6	40,3	39,1	37,7
Aragó	33,9	40,9	41,3	37,0	34,9	34,8
Astúries	36,7	46,6	47,2	46,2	45,1	45,1
Illes Balears	30,0	34,8	32,2	26,9	24,9	23,1
Canàries	45,3	50,5	47,9	43,7	41,1	39,9
Cantàbria	35,9	43,0	41,7	38,5	36,3	39,1
Castella-la Manxa	35,1	42,3	41,5	42,0	41,8	43,2
Castella i Lleó	36,7	45,1	44,6	42,1	39,9	38,8
Catalunya	37,1	45,2	43,3	39,2	37,8	37,0
Com. Valenciana	41,0	47,4	46,6	43,1	41,3	40,2
Extremadura	36,8	42,0	40,7	38,3	36,9	38,3
Galícia	41,7	48,4	46,9	46,6	43,7	44,1
Madrid	35,3	43,2	43,2	40,3	38,5	38,3
Múrcia	39,6	44,9	44,5	41,6	40,6	40,4
Navarra	30,6	39,0	39,0	36,8	35,0	34,9
País Basc	40,5	51,0	53,1	52,1	49,2	46,1
La Rioja	31,1	39,6	39,5	37,7	36,3	36,8
Total Espanya	38,4	44,6	44,4	41,5	39,9	39,0

Font: OTIB, a partir de dades de l'SPEE.

Les Illes Balears es caracteritzen per un major dinamisme del mercat de treball, en comparació amb el conjunt d'Espanya, amb un flux important d'entrades i sortides dels registres del SOIB. Així, el major nombre d'aturats es concentra en les demandes de curta durada, és a dir, inferior a tres mesos (el 29,5%), a diferència d'Espanya on just es concentra el 23,9%. El percentatge s'eleva al 51,4% si hi afegim els de durada inferior a sis mesos. Així, una de cada dues persones desocupades a les Balears mantenen la demanda durant menys de sis mesos. En el conjunt d'Espanya suposa el 40,1%.

Com s'ha comentat, l'atur de llarga durada s'ha incrementat de forma significativa durant els anys de crisi econòmica, si bé la situació és més crítica en el conjunt d'Espanya on en el 2020 el 23,1% de les persones inscrites tenen una demanda superior als 24 mesos, molt per sobre de les Balears (10,8%). Això posa de manifest la magnitud del problema, sobretot per les situacions de vulnerabilitat social que implica.

Taula 49. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i Espanya (2020)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	Percent.	Absoluts	Percent.
<3 mesos	21.577	29,5%	886.815	23,9%
>3 <=6 mesos	15.939	21,8%	602.343	16,2%
>6 <=9 mesos	11.210	15,3%	453.706	12,2%
>9 <=12 mesos	7.099	9,7%	318.414	8,6%
>12 <=18 mesos	6.595	9,0%	366.732	9,9%
>18 <=24 mesos	2.713	3,7%	224.444	6,0%
>24 mesos	7.911	10,8%	857.372	23,1%
TOTAL	73.042	100,0%	3.709.825	100,0%

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB i l'SPEE.

Pel que fa al perfil de les persones en situació d'atur de llarga durada, la distribució per sexe mostrava abans de la crisi un major pes de les dones, que arribà al seu punt àlgid l'any 2007, quan el percentatge de dones desocupades durant més d'un any era del 63,3%, 26,6 punts més que els homes (36,7%). D'ençà va començar una reducció del pes femení de manera que, entre el 2010 i el 2013, la distribució pràcticament s'equiparà entre ambdós sexes. A partir del 2014 es comença a recuperar l'ocupació masculina, fet que redueix el pes dels homes i provoca l'increment del percentatge de dones. El 2020 es trenca aquesta tendència i el pes de les dones en atur de llarga durada es redueix mentre que el d'homes creix. Respecte de les xifres del 2019, l'augment ha estat més intens entre el col·lectiu masculí (+60,9%) que entre el femení (+50,8%).

Per grups d'edat, el fet més significatiu és que el 36,1% del total dels aturats de llarga durada en el 2020 és major de 54 anys, el

que demostra les dificultats de reinserció d'aquest col·lectiu, atès que els aturats de més edat són un dels grups que presenten més problemes d'ocupabilitat. En el darrer any s'ha incrementat considerablement el nombre dels menors de 25 anys dins el col·lectiu d'atur de llarga durada (+403,0%). També han augmentat els de 25 a 54 anys (53,8%) i les persones de 55 i més anys (+18,2%). La durada de la reducció de l'activitat durant tot el 2020 ha provocat que els joves, més vinculats a contractació temporal, hagin passat d'una situació d'atur a una d'atur de llarga durada pel transcurs dels mesos.

Respecte de la nacionalitat, el 82,9% dels aturats de llarga durada són espanyols, el 7,6% són ciutadans europeus i el 9,5% restant són no comunitaris. En termes interanuals, tots els grups han augmentat el nombre d'aturats, sobretot els estrangers no comunitaris (+116,4%), seguits dels de la UE-28 (+86,0%) i, finalment, dels espanyols (+47,5%).

Taula 50. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2012	27.975	13.754	14.221	2.751	17.928	7.296	23.122	1.636	3.217
2014	27.309	12.819	14.490	1.973	16.495	8.841	23.649	1.402	2.258
2016	19.522	8.134	11.388	1.216	10.413	7.894	17.035	1.063	1.424
2018	13.585	5.154	8.431	766	6.605	6.214	11.835	822	928
2019	12.544	4.714	7.830	633	5.993	5.918	10.900	791	854
2020	19.395	7.585	11.810	3.184	9.218	6.993	16.075	1.471	1.848

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Tot plegat, la reinserció laboral d'aquest col·lectiu és complexa i requereix mesures combinades en què, a part de processos d'orientació laboral i tutorització intensiva,

també es fa necessari implementar polítiques de contractació pública per facilitar noves experiències laborals.

3.5.7. Població aturada i cobertura de les prestacions

El mercat de treball de les Balears presenta encara, com s'ha vist, una xifra elevada de persones desocupades. A més, la durada de la crisi ha fet que moltes d'aquestes persones acumulin molt de temps sense treballar i, en conseqüència, ja no rebin cap tipus de prestació econòmica. La taula 51 mostra l'evolució dels demandants i els aturats de les Illes Balears segons si cobren algun tipus de prestació des de l'any 2012.

Pel que fa als demandants, després d'assolir el màxim de la sèrie l'any 2012 (d'ençà el 2005), comença d'ençà un descens progressiu fins el 2019, el qual finalitza el

2020 en què s'assoleix el màxim històric (187.277 persones). S'observa com a mesura que passen els anys el nombre de persones demandants que tenen dret a cobrar alguna prestació disminueix. En el 2020 el percentatge ha baixat i se situa en el 44,7%. Respecte dels aturats de les Balears, l'evolució dels aturats sense prestació ha estat equivalent fins al 2019, però canvia el 2020 amb un increment del pes dels desocupats sense prestació que se situa en el 56,6%. Probablement la llarga durada de les restriccions a moltes activitats ha provocat que moltes persones en atur hagin finalitzat les prestacions.

Taula 51. Evolució del total de demandants i dels demandants aturats segons si cobren prestació i tipus de prestació (2012-2020)

	2012	2014	2016	2018	2019	2020
DEMANDANTS total	128.908	113.663	95.549	86.075	88.354	187.277
DEMANDANTS cobren	68.229	57.864	46.401	41.993	45.773	103.532
prestació	35.548	27.532	22.723	24.239	27.706	67.526
subsidi	29.772	26.970	21.222	16.330	16.928	20.564
renda activa	2.910	3.363	2.455	1.425	1.139	1.257
% demandants no cobren	47,1%	49,1%	51,4%	51,2%	48,2%	44,7%
ATURATS total	87.544	75.405	58.316	48.641	48.640	73.042
ATURATS cobren	47.055	37.825	27.789	23.732	25.336	31.714
prestació	24.336	17.188	12.639	12.996	14.611	17.134
subsidi	20.126	17.682	13.020	9.527	9.763	13.261
renda activa	2.593	2.955	2.130	1.209	962	1.044
% aturats no cobren	46,2%	49,8%	52,3%	51,2%	47,9%	56,6%

Font: OTIB, a partir de les dades del SOIB.

3.6. Condicions de treball i relacions laborals

3.6.1. Els convenis col·lectius

S'han subscrit 36 convenis col·lectius a les Illes Balears durant el 2020, que afecten 236.525 treballadors, dels quals 23 són d'empresa, segons dades provisionals del Ministeri de Treball i Economia Social.

El Ministeri de Treball i Economia Social presenta les dades de la negociació col·lectiva, tant per a Espanya com per a les comunitats autònomes. Les darreres dades disponibles són les provisionals registrades fins al desembre de 2020. Així, a les Balears s'han subscrit 36 convenis col·lectius d'àmbit autonòmic, 23 dels quals són d'empresa i afecten 3.263 treballadors, i els 13 restants

són d'altres àmbits i afecten 233.262 treballadors.

El grau de cobertura ens dona informació sobre el nombre de treballadors afectats per convenis autonòmics respecte del total de treballadors afiliats a la Seguretat Social (vegeu la taula 52). Aquest és del 51,1% el 2020, però s'ha de tenir en compte que la dada dels treballadors afectats per convenis és encara provisional. La xifra del 2020 ha millorat respecte la de l'any anterior, i sobretot si es compara amb la del 2016, respecte a la qual ha pujat més de 12 punts percentuals.

Taula 52. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2012-2020)

Any	Treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2012	188.800	395.784	47,7%
2014	204.316	410.635	49,8%
2016	177.042	455.257	38,9%
2018	210.326	496.712	42,3%
2019	233.885	506.882	46,1%
2020	236.525	462.612	51,1%

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

3.6.2. Els costos laborals i les hores treballades

Els costos laborals han caigut un -11,8% respecte al 2019 a les Illes Balears, després de tres anys consecutius d'incrementos salarials molt significatius.

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el salari mensual mitjà a les Illes Balears és de 1.652,05 € el 2020, un 13,2% per sota de la mitjana nacional (1.903,58 €). Habitualment les retribucions a les Balears se situen per sota de la mitjana nacional, fet que es pot

atribuir a l'especialització en activitats del sector dels serveis que requereixen una qualificació baixa o mitjana, la qual limita les retribucions que es perceben (vegeu la taula 53).

En termes interanuals s'observa com la atípica situació econòmica del 2020 s'ha traslladat als salaris amb un descens en totes les comunitats autònomes, excepte a Múrcia (+1,4%) i Castella-la Manxa (+0,0%). En detall, la mitjana nacional decreix un

-2,6% mentre que a les Balears s'assoleix el segon descens més alt, del -11,8%, només per darrere de les Illes Canàries (-12,2%). Tanmateix, les comunitats autònomes amb els majors salaris respecte la mitjana continuen essent Madrid (121,7%) i el País Basc (118,1%). Aquestes xifres mostren com els efectes de la pandèmia s'han fet notar en aquest indicador econòmic. A les Illes, la forta dependència de les activitats del sector dels serveis, les quals s'han vist més afectades per les mesures de contenció del virus, l'ha fet caure significativament. A més, s'ha de tenir en compte l'aplicació dels ERTO, que impliquen que el treballador continua d'alta a l'empresa però rep la remuneració

del SEPE. Aquests fets han provocat unes majors caigudes tant a les Canàries com a les Balears, com a conseqüència de la reducció d'activitats turístiques.

Per sectors econòmics, la indústria presenta habitualment les remuneracions més elevades, les quals arriben als 1.830,2 € el 2020 a les Balears. En segon lloc se situa el sector de la construcció amb unes retribucions de 1.740,7 €. Finalment, en els serveis el salari mitjà és de 1.631,2 €. En termes interanuals, els salaris presenten un descens en tots els sectors. Destaca la caiguda dels serveis (-12,9%), seguida per la indústria (-6,6%) i el sector de la construcció (-5,2%).

Taula 53. Evolució del cost salarial total per treballador¹¹ i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2016-2018-2020)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)			Hores efectives treballades per treballador al mes		
	2016	2018	2020	2016	2018	2020
Andalusia	89,4	87,0	88,9	127,5	127,4	118,7
Aragó	94,5	94,7	95,2	126,1	126,5	117,9
Astúries	101,7	101,6	103,5	126,6	127,8	117,6
Illes Balears	92,7	97,2	86,8	133,7	135,4	111,2
Illes Canàries	83,8	84,6	75,8	131,0	132,3	108,9
Cantàbria	95,3	95,7	95,9	131,5	130,3	120,8
Castella-la Manxa	90,5	89,5	91,4	125,9	125,8	118,0
Castella i Lleó	88,0	87,4	89,3	127,7	127,7	121,2
Catalunya	106,3	106,9	105,3	128,6	128,8	116,2
Com. Valenciana	88,7	88,9	88,4	127,5	127,0	117,9
Extremadura	82,1	81,0	80,8	125,7	124,5	119,2
Galícia	87,2	88,7	91,3	129,6	129,9	120,9
Madrid	120,1	120,5	121,7	132,8	132,1	122,7
Múrcia	90,9	87,7	90,4	129,2	127,5	120,5
Navarra	103,6	108,5	111,3	123,8	125,5	118,0
País Basc	116,1	117,7	118,1	122,4	122,8	112,4
La Rioja	92,3	90,2	90,2	126,4	127,3	118,5
Total nacional	100,0	100,0	100,0	128,8	128,7	118,1

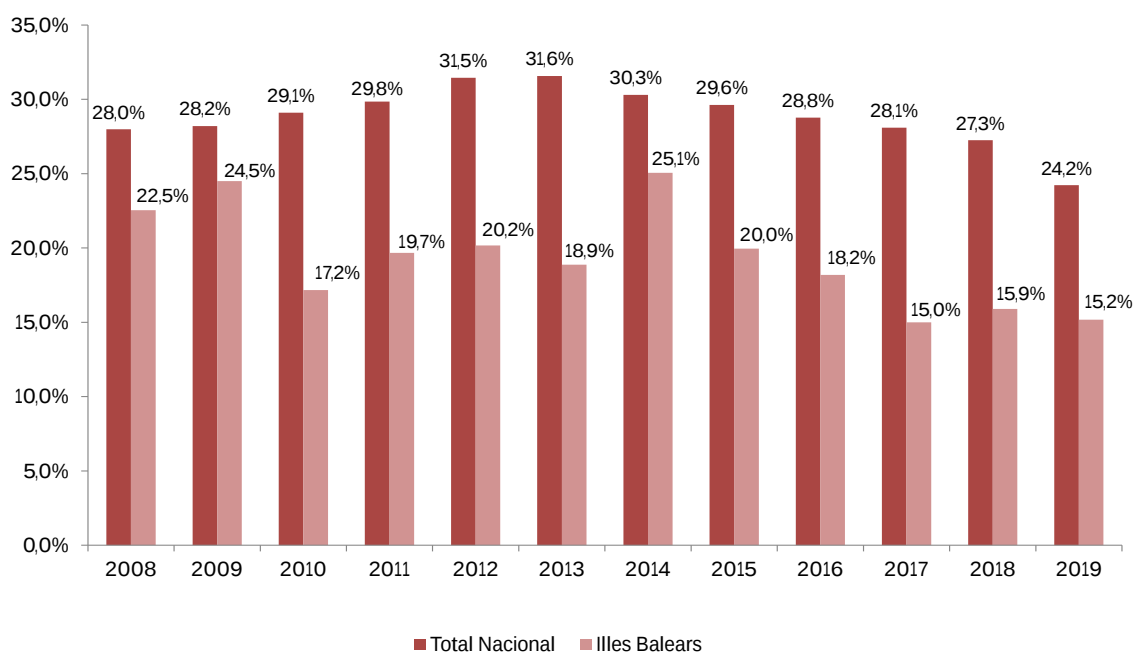
Font: OTIB, a partir de dades de l'Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

¹¹ Mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008.

Segons les dades de l'enquesta anual d'estructura salarial de l'INE, el salari mitjà anual per a un home a les Balears el 2019 (darrera dada disponible) és de 24.914,5 € enfront dels 21.631,1 € de les dones. Una diferència de 3.283,4 euros, la qual cosa suposa una bretxa salarial del 15,2%. Amb aquesta xifra les Illes Balears se situen com la segona comunitat autònoma amb la bretxa

salarial més baixa del conjunt d'Espanya, per darrera Canàries (13,0%). La distinta estructura productiva del mercat de treball és el factor fonamental que explica aquesta variabilitat entre les diferents regions. La diferència de salaris es de 9 punts més baixa que al conjunt estatal (24,2%). D'acord amb l'edat, a mesura que augmenta l'edat del treballador augmenta la bretxa salarial.

Gràfic 32. Evolució de la bretxa salarial a Espanya i les Illes Balears (2008-2019)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

L'anàlisi del cost salarial en relació amb l'augment pactat en conveni i amb la taxa d'inflació ens mostra l'evolució que ha experimentat el poder adquisitiu dels treballadors de les Balears. S'observa una relació entre ambdós indicadors, de manera que hi ha diferències evidents seguint el cicle econòmic. Així, abans de la crisi, el creixement dels salaris superava la taxa d'inflació, tant a les Balears com a Espanya, fet que implicava

una major capacitat adquisitiva dels treballadors. A partir de la recessió, la caiguda d'activitat i salaris provoca un canvi que fa que es perdi poder adquisitiu. Com s'observa en la taula 54 a les Illes Balears, l'excepteional situació econòmica del 2020 ha suposat un descens més intens del cost salarial (-11,8%) que de la taxa d'inflació (-0,3%), la qual cosa palesa la reducció de la capacitat adquisitiva dels treballadors respecte del 2019.

Taula 54. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació¹² a les Balears i Espanya (2012-2020)

	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2012	0,7	-1,6	2,5	1,2	-0,6	2,4
2014	0,6	1,0	0,2	0,5	-0,1	-0,2
2016	1,2	-1,3	-0,1	1,0	-0,3	-0,2
2018	3,3	3,4	1,5	1,7	1,0	1,7
2019	3,4	0,4	0,5	2,3	1,9	0,7
2020	0,9	-11,8	-0,3	1,9	-2,6	-0,3

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball i Economia Social, ETCL i IPC (INE).

Respecte a les hores efectivament treballades a les Illes Balears, el 2020 es dediquen 111,2 hores a la feina de mitjana per treballador i mes, la qual cosa representa 24,7 hores menys que la mitjana nacional (118,1 hores). La caiguda de l'activitat per contenir el virus han provocat que les Balears passin de ser una de les comunitats autònomes amb el major nombre d'hores treballades, a situar-se a la coa en el 2020. De fet, les Balears són la segona regió amb el menor nombre d'hores treballades, per darrera de les Canàries (108,9 hores), i a 11,5 hores per sota de Madrid, que és la comunitat on més hores es comptabilitzen (122,7 hores). Respecte de les hores efectivament treballades el 2019, a les Balears es treballen 24,7 hores menys i a Espanya 10,2 hores menys. La gran dependència de les Balears de les activitats turístiques i de serveis, les quals s'han vist molt afectades per les restriccions, han produït que les hores treballades a l'arxipèlag davallin considerablement.

Quant a les hores treballades segons el tipus de jornada, les Balears solen encapçalar la llista per comunitat autònoma independentment de la jornada treballada. Ara bé, el 2020 la caiguda de les hores treballades es trasllada a ambdues jornades. La jornada completa a les Balears és de 127,7 hores el 2020, la tercera més baixa de totes les regions, i que representen 5,3 hores menys que en el conjunt nacional. La jornada parcial mitjana a les Balears assoleix les 67,9 hores. En aquest cas és la setena més alta d'Espanya i se situa 0,4 hores per sota de la mitjana nacional (67,6 hores). En termes interanuals, ambdues jornades perden hores. La caiguda és més intensa a la parcial (-54,5%) que a la completa (-14,5%). Per sector i jornada, la jornada completa cau especialment als serveis (-16,7%), seguits de la indústria (-10,2%) i la construcció (-3,2%). Quant a la jornada parcial, decreixen les hores efectives sobretot als serveis (-33,5%) i també a la indústria (-13,8%), mentre que creixen a la construcció (+10,3%).

¹² IPC base 2011 = 100.

3.6.3. La sinistralitat laboral

L'índex d'incidència disminueix en termes interanuals, per tercer any consecutiu, i se situa en 2.815 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes.

Segons les dades del Ministeri de Treball i Economia Social les Illes Balears presenten un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) de 2.814,5 incidències el 2020. A la taula 55 es mostra com les Balears són la tercera comunitat autònoma amb l'índex més elevat, molt per sobre del valor del conjunt d'Espanya (2.357,6 incidències).

En termes interanuals, l'índex d'incidència

disminueix un -34,0% a les Balears i supera la reducció del conjunt nacional (-21,9%). Totes les comunitats autònomes presenten descensos de la sinistralitat laboral en el darrer any, que es poden explicar tant pel descens dels accidents com per la reducció d'afiliats al llarg del 2020 a conseqüència de la pandèmia. El fet que les Balears encapçalin el descens interanual de l'índex és a causa del fort descens de l'afiliació que evidentment ha anat acompanyat d'una caiguda del nombre d'accidents, ja que hi ha menys persones que fan feina. Així, la intensitat de la caiguda d'aquest indicador també reflecteix com les Balears s'han vist més afectades per la reducció de l'activitat, especialment, en els serveis, que és sector predominant a les Balears.

Taula 55. Índexs d'incidència de la sinistralitat durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2017-2020)

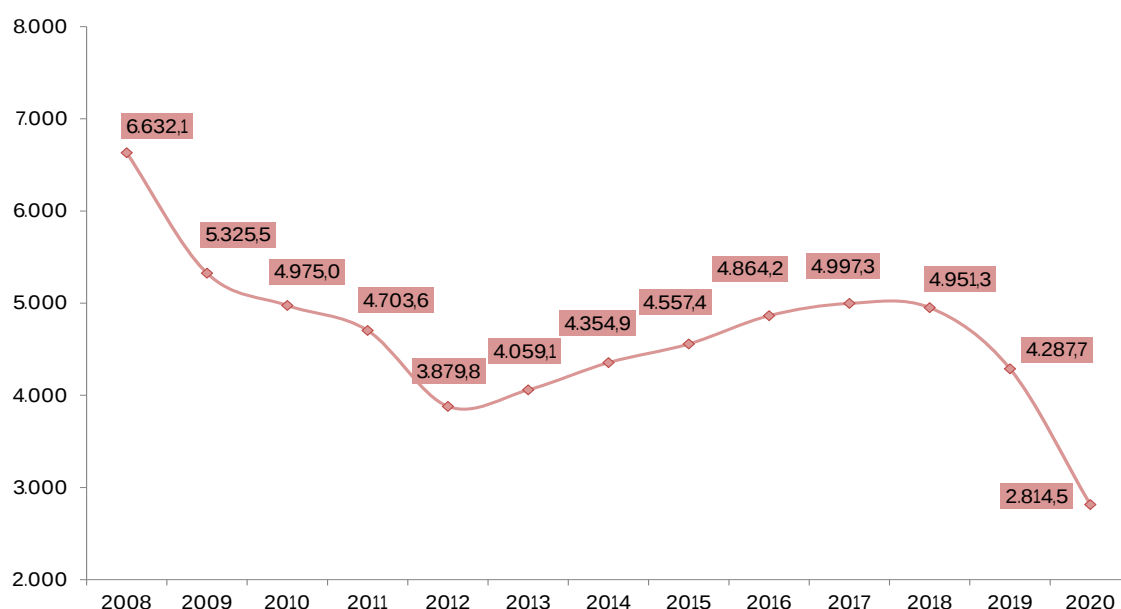
Comunitat autònoma	2017	2018	2019	2020
Espanya	3.408,8	3.408,7	3.019,6	2.357,6
Andalusia	3.846,6	3.838,0	3.404,9	2.695,0
Aragó	3.247,1	3.303,3	2.948,3	2.783,8
Astúries	3.413,7	3.444,5	3.021,6	2.465,9
Illes Balears	5.025,0	4.996,3	4.348,8	2.868,6
Illes Canàries	3.618,2	3.530,6	2.876,3	2.001,6
Cantàbria	3.019,6	3.078,6	2.799,6	2.463,9
Castella-la Manxa	4.153,8	4.083,9	3.659,4	3.190,4
Castella i Lleó	3.306,0	3.392,0	2.975,9	2.483,5
Catalunya	3.283,7	3.313,4	2.892,1	2.116,7
Com. Valenciana	3.111,0	3.171,3	2.824,8	2.340,2
Extremadura	3.733,3	3.804,0	3.165,9	2.654,1
Galícia	3.627,1	3.514,1	3.158,5	2.276,2
Madrid	2.757,5	2.784,2	2.437,1	1.803,7
Múrcia	3.586,3	3.514,4	3.073,3	2.705,2
Navarra	3.541,3	3.746,6	3.766,3	3.074,9
País Basc	3.596,0	3.390,2	3.253,0	2.589,8
La Rioja	3.668,9	3.619,9	3.397,2	2.828,9
Ceuta	3.347,8	2.865,2	2.412,9	2.212,8
Melilla	3.242,2	3.625,6	2.618,5	1.947,4

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Per part seva, la Direcció General de Treball i Salut Laboral del Govern de les Illes Balears presenta les xifres de la incidència dels accidents laborals a les Illes Balears. Segons les dades, entre els anys 2007 i 2012, coincidint amb la forta caiguda de l'ocupació per la recessió, l'índex d'incidència disminueix a les Balears. De fet, com es pot observar en el gràfic 33, el valor de l'any 2012 és el més baix de tota la sèrie analitzada (3.879,8 incidències). D'ençà, a mesura que s'incrementa l'ocupació també creix la sinistralitat. Ara bé, en 2018, per primera vegada des del 2012, l'índex

d'incidència disminueix i se situa en 4.951,3. Aquest descens s'intensifica el 2020, i se situa en les 2.814,5 incidències per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes, que representa una caiguda interanual del -34,4%. Aquesta reducció es pot explicar per la caiguda de l'activitat, total, en un primer moment a conseqüència del confinament i parcial després, seguint les diverses restriccions establertes per controlar la pandèmia, que han fet caure tant els accidents com els treballadors afiliats.

Gràfic 33. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (2008-2020)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral.

En termes absoluts, el 2020 s'han registrat a les Balears 13.004 accidents. D'aquests, la majoria (99,5%) són de caràcter lleu (12.934 accidents). Els greus representen el 0,5% del total i són 65 accidents. Finalment, els accidents mortals produïts a les Balears són 5 en el darrer any. Respecte a l'any anterior,

cauen els accidents un -40,1%. Per la gravetat de l'accident baixen sobretot els accidents lleus (-40,1%), seguits dels greus (-37,5%) i dels mortals que han passat de 7 a 5.

Taula 56. Evolució dels accidents registrats a les Illes Balears per gravetat (2012-2020)

Gravetat	Accidents					
	2012	2014	2016	2018	2019	2020
Lleus	12.639	14.699	18.330	20.519	21.596	12.934
Greus	85	78	93	100	104	65
Mortals	3	2	5	3	7	5
Illes Balears	12.727	14.779	18.428	20.622	21.707	13.004

Font: OTIB, a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Pel que fa a la distribució per sectors, el dels serveis és el que, de manera habitual, presenta un major nombre d'accidents, en part perquè és el que concentra el major nombre de treballadors de les Balears. El 2020 aquesta distribució es manté. Així, el major nombre de sinistres es concentren en els serveis (7.419 accidents, el 57,1%), seguits per la construcció (3.708 sinistres, el 28,5%), la indústria (1.601 accidents, el 12,3%) i, finalment, l'agricultura (276 accidents, el 2,1%).

Aquesta distribució canvia quan s'analitza l'índex d'incidència, que posa en relació els accidents amb la plantilla mitjana activa. Així, segons aquest indicador, els sectors amb els majors índexs són, de manera habitual a les Balears, el de la construcció (9.977,9) i la indústria (7.246,0). Els segueixen l'agricultura (4.729,1) i els serveis (2.433,0). En termes interanuals, l'índex cau en tots. Lidera el descens el sector dels serveis (-43,9%), seguit a distància per l'agricultura (-17,3%), la construcció (-14,2%) i la indústria (-13,2%).

Taula 57. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Illes Balears (2012-2020)

Any	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2012	6.026,5	6.477,2	7.964,0	3.478,5
2014	5.966,1	6.660,8	9.289,5	3.947,0
2016	5.384,2	7.238,5	10.551,5	4.328,0
2018	6.423,2	7.966,5	10.860,4	4.253,8
2019	5.716,0	8.348,6	11.634,2	4.333,9
2020	4.729,1	7.246,0	9.978,0	2.433,1

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Per illa, els accidents es distribueixen d'acord amb la distribució de l'ocupació a les illes: Mallorca en concentra el major pes (79,3%), seguida d'Eivissa (12,8%), Menorca (6,9%) i Formentera (0,6%). Ara bé, en aquest cas la distribució de l'índex d'incidència per illes

tampoc no coincideix amb la dels accidents. De forma habitual, Eivissa sol ser l'illa amb el major índex d'incidència¹³, però el 2020 l'illa amb el major índex és Menorca (4.337,7), seguida d'Eivissa (4.102,1), Mallorca (3.537,4) i Formentera (2.890,0).

¹³ No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats al règim general i en els accidents registrats

Taula 58. Accidents i índex d'incidència per illes (2016-2020)

	Accidents				Índex d'incidència			
	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020
Mallorca	14.537	16.261	16.843	10.312	5.124,7	5.169,6	5.241,8	3.537,4
Menorca	1.083	1.286	1.414	903	5.174,6	5.591,5	6.053,4	4.337,7
Eivissa	2.645	2.913	3.281	1.662	6.113,6	6.042,8	6.624,8	4.102,1
Formentera	100	90	98	78	3.547,4	2.741,4	2.978,5	2.890,0
Illes Balears	18.428	20.622	21.707	13.004	4.864,2	4.951,3	4.287,7	2.814,5

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

4. ANNEX: TAULES PER ILLES

Taula 59. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Total població	873.414	864.763	859.289	868.693	896.038	912.171
Dones	438.120	435.794	433.988	439.016	451.505	459.289
Homes	435.294	428.969	425.301	429.677	444.533	452.882
Menors 15 anys	134.088	135.523	135.548	136.478	137.226	136.960
15-29	157.595	146.796	141.694	142.530	150.044	154.667
30-44	235.966	229.919	222.803	217.160	216.741	217.061
45-64	217.610	221.712	225.585	235.157	248.820	256.918
65-74	66.563	68.170	71.747	74.200	77.297	78.631
75 i més	61.592	62.643	61.912	63.168	65.910	67.934
Pob. estrangera	187.752	167.403	143.641	139.304	154.521	165.863
UE-27	91.504	84.642	71.676	66.347	68.638	59.568
No UE	118.135	82.761	71.965	72.957	85.883	106.295

Font: Revisió padró. INE

Taula 60. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Total població	94.875	95.183	92.348	91.170	93.397	95.641
Dones	47.438	47.709	46.400	45.870	47.007	48.030
Homes	47.437	47.474	45.948	45.300	46.390	47.611
Menors 15 anys	14.989	14.910	14.320	13.751	13.553	13.505
15-29	16.637	15.754	14.777	14.635	15.402	15.928
30-44	25.278	24.839	23.140	21.867	21.558	21.700
45-64	24.163	25.122	25.225	26.018	27.369	28.401
65-74	7.495	7.952	8.203	8.179	8.574	8.926
75 i més	6.313	6.606	6.683	6.720	6.941	7.181
Pob. estrangera	18.163	14.858	11.473	9.963	10.460	11.579
UE-27	8.015	8.927	6.920	5.503	5.070	3.505
No UE	10.148	5.931	4.553	4.460	5.390	8.074

Font: Revisió padró. INE

Taula 61. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a les Pitiüses (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Total població	144.825	151.728	152.842	156.136	160.025	163.731
Dones	69.979	73.568	74.413	76.188	78.191	79.926
Homes	74.846	78.160	78.429	79.948	81.834	83.805
Menors 15 anys	20.335	21.472	21.980	22.567	22.718	22.895
15-29	28.366	27.827	26.348	25.494	25.653	26.143
30-44	43.287	46.439	47.657	48.562	48.595	49.032
45-64	36.129	38.315	38.810	40.677	43.137	45.109
65-74	9.109	9.777	10.267	10.839	11.573	11.895
75 i més	7.599	7.898	7.780	7.997	8.349	8.657
Pob. estrangera	43.123	42.145	37.404	37.666	40.006	42.593
UE-27	21.328	25.197	21.356	20.883	21.251	19.187
No UE	21.795	16.948	16.048	16.783	18.755	23.406

Font: Revisió padró. INE

Taula 62. Empreses en alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Mallorca	29.908	29.196	30.944	32.673	33.339	30.701
Menorca	3.561	3.465	3.507	3.648	3.718	3.408
Eivissa	5.650	5.853	6.388	6.849	7.050	6.302
Formentera	454	487	535	565	596	521
Total Illes Balears	39.573	39.001	41.374	43.734	44.703	40.932

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 63. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Règim General	252.838	244.448	267.137	302.885	321.320	291.515
Règim d'Autònoms	62.584	61.930	65.591	68.354	71.091	69.968
Règim Especial de la Llar	8.054	9.659	9.222	8.707	7.967	7.641
Règim Especial Agrari	2.341	2.063	2.000	2.032	1.921	1.936
Règim del Mar	1.280	1.277	1.357	1.496	1.571	1.379
Total règims	327.098	319.377	345.306	383.474	403.869	372.438

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 64. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Règim General	20.238	19.076	19.885	22.198	23.359	20.818
Règim d'Autònoms	6.869	6.967	7.252	7.375	7.423	7.238
Règim Especial de la Llar	504	806	724	634	526	490
Règim Especial Agrari	258	231	239	251	261	266
Règim del Mar	195	199	229	231	238	237
Total règims	28.064	27.279	28.328	30.690	31.807	29.049

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 65. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Règim General	33.576	34.657	40.275	46.103	49.526	40.516
Règim d'Autònoms	9.858	10.256	11.282	12.220	12.979	12.412
Règim Especial de la Llar	1.175	1.418	1.454	1.371	1.222	1.194
Règim Especial Agrari	181	131	129	125	138	143
Règim del Mar	357	398	501	586	612	490
Total règims	45.146	46.859	53.642	60.405	64.477	54.754

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 66. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2011-2020)

	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Règim General	2.149	2.306	2.689	3.101	3.290	2.699
Règim d'Autònoms	833	878	915	942	971	911
Règim Especial de la Llar	50	38	49	42	36	36
Règim Especial Agrari	11	7	6	10	18	18
Règim del Mar	81	82	89	99	102	80
Total règims	3.123	3.310	3.749	4.195	4.417	3.743

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 67. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2020

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	12.034	14,7%	14,7%
5220	Venedors de botigues i magatzems	9.260	11,3%	25,9%
5120	Cambrers assalariats	8.836	10,8%	36,7%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	3.854	4,7%	41,4%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	3.033	3,7%	45,1%
9100	Empleats domèstics	2.904	3,5%	48,6%
9310	Ajudants de cuina	2.162	2,6%	51,3%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	1.817	2,2%	53,5%
5110	Cuiners assalariats	1.678	2,0%	55,5%
4221	Empleats de serveis de correus (excepte empleats de finestreta)	1.512	1,8%	57,4%
Total 10 ocupacions		47.090	57,4%	
Total contractes dones 2020		82.101		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 68. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2020

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
7121	Paletes	13.206	12,2%	12,2%
5120	Cambrers assalariats	8.193	7,6%	19,8%
9602	Peons de la construcció d'edificis	8.040	7,4%	27,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	4.155	3,8%	31,1%
9700	Peons de les indústries manufactureres	3.643	3,4%	34,5%
5110	Cuiners assalariats	3.227	3,0%	37,5%
9310	Ajudants de cuina	2.956	2,7%	40,2%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.222	2,1%	42,3%
2932	Compositors, músics i cantants	2.128	2,0%	44,2%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	1.992	1,8%	46,1%
Total 10 ocupacions		49.762	46,1%	
Total contractes homes 2020		107.966		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 69. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2020

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.281	15,1%	15,1%
5120	Cambrers assalariats	1.251	14,8%	29,9%
5220	Venedors de botigues i magatzems	937	11,1%	40,9%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	562	6,6%	47,6%
9310	Ajudants de cuina	377	4,4%	52,0%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	329	3,9%	55,9%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	262	3,1%	59,0%
5629	Altres treballadors que tenen cura de les persones en serveis de salut	216	2,5%	61,5%
9100	Empleats domèstics	210	2,5%	64,0%
5110	Cuiners assalariats	152	1,8%	65,8%
	Total 10 ocupacions	5.577	65,8%	
	Total contractes dones 2020	8.476		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 70. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2020

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
7121	Paletes	1.303	12,5%	12,5%
5120	Cambrers assalariats	1.187	11,4%	23,8%
9602	Peons de la construcció d'edificis	1.131	10,8%	34,6%
9310	Ajudants de cuina	610	5,8%	40,5%
5110	Cuiners assalariats	460	4,4%	44,9%
5220	Venedors de botigues i magatzems	340	3,3%	48,1%
9512	Peons agrícoles d'hortes, hivernables, planters i jardins	218	2,1%	50,2%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	210	2,0%	52,2%
9700	Peons de les indústries manufactureres	210	2,0%	54,2%
9443	Escombradors i similars	173	1,7%	55,9%
	Total 10 ocupacions	5.842	55,9%	
	Total contractes homes 2020	10.456		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 71. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, dones 2020

PITIÜSES - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	3.115	19,1%	19,1%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.478	15,2%	34,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.936	11,9%	46,2%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	849	5,2%	51,4%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	581	3,6%	55,0%
9310	Ajudants de cuina	559	3,4%	58,4%
5110	Cuiners assalariats	548	3,4%	61,8%
9100	Empleats domèstics	493	3,0%	64,8%
2121	Infermers no especialitzats	332	2,0%	66,8%
4309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	292	1,8%	68,6%
Total 10 ocupacions		11.183	68,6%	
Total contractes dones 2020		16.299		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 72. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, homes 2020

PITIÜSES - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
7121	Paletes	4.179	16,2%	16,2%
5120	Cambrers assalariats	3.089	11,9%	28,1%
9602	Peons de la construcció d'edificis	2.390	9,2%	37,3%
5110	Cuiners assalariats	1.402	5,4%	42,7%
9310	Ajudants de cuina	877	3,4%	46,1%
5220	Venedors de botigues i magatzems	662	2,6%	48,7%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	634	2,5%	51,1%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	603	2,3%	53,5%
7231	Pintors i empaperadors	531	2,1%	55,5%
8432	Conductors assalariats de camions	521	2,0%	57,5%
Total 10 ocupacions		14.888	57,5%	
Total contractes homes 2020		25.872		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 73. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2011-2020)

Tipus de contracte	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Indefinits	25.684	28.191	39.491	56.770	62.067	34.156
Formatius	899	1.325	2.877	2.464	1.780	1.075
Temporals	205.220	228.392	293.112	342.917	328.696	154.636
Altres	1.200	1.149	1.359	570	1.056	200
Total	233.003	259.057	336.839	402.721	393.599	190.067

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 74. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2011-2020)

Tipus de contracte	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Indefinits	2.499	3.024	3.505	4.613	4.906	3.231
Formatius	77	77	122	234	155	104
Temporals	21.551	21.874	26.015	29.139	29.241	15.590
Altres	13	82	66	2	3	7
Total	24.140	25.057	29.708	33.988	34.305	18.932

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 75. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2011-2020)

Tipus de contracte	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Indefinits	4.986	5.752	8.942	13.980	16.480	7.638
Formatius	141	152	220	221	146	83
Temporals	45.013	51.033	66.859	78.977	69.956	31.163
Altres	41	30	9	19	21	12
Total	50.181	56.967	76.030	93.197	86.603	38.896

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 76. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2011-2020)

Tipus de contracte	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Indefinits	450	568	703	1.496	1.983	680
Formatius	3	2	8	26	21	20
Temporals	3.595	3.768	4.599	5.091	3.552	2.575
Altres	2	2	0	0	3	0
Total	4.050	4.340	5.310	6.613	5.559	3.275

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 77. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	2.849	3.540	3.878	4.090	3.245	3.092
Indústria	6.995	7.335	10.261	12.268	12.877	8.515
Construcció	23.625	21.276	33.301	40.877	37.883	31.876
Serveis	199.534	226.906	289.399	345.486	339.594	146.584
Hostaleria	69.365	82.458	107.558	133.235	127.718	37.241
Comerç	28.118	30.056	39.562	47.752	44.952	25.275
Total	233.003	259.057	336.839	402.721	393.599	190.067

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 78. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	184	281	332	341	326	312
Indústria	1.196	1.085	1.327	1.356	1.368	982
Construcció	2.859	2.037	3.258	3.415	3.659	3.134
Serveis	19.901	21.654	24.791	28.876	28.952	14.504
Hostaleria	8.950	10.477	12.080	14.743	14.523	5.380
Comerç	2.540	2.917	3.306	3.673	3.532	1.997
Total	24.140	25.057	29.708	33.988	34.305	18.932

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 79. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	194	227	235	249	316	282
Indústria	1.009	966	1.399	1.661	1.625	1.111
Construcció	6.227	6.997	9.095	10.333	11.088	8.863
Serveis	42.751	48.777	65.301	80.954	73.574	28.640
Hostaleria	21.159	24.645	34.847	44.743	38.972	12.280
Comerç	5.755	6.306	7.781	9.430	9.099	4.565
Total	50.181	56.967	76.030	93.197	86.603	38.896

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 80. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	28	34	26	68	60	40
Indústria	53	36	60	57	76	44
Construcció	597	549	456	688	520	545
Serveis	3.372	3.721	4.768	5.800	4.903	2.646
Hostaleria	2.125	2.447	3.178	3.771	3.046	1.579
Comerç	470	529	657	704	718	381
Total	4.050	4.340	5.310	6.613	5.559	3.275

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 81. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	792	1.132	1.224	636	525	755
Indústria	3.662	3.573	2.684	1.933	1.738	2.426
Construcció	13.536	10.926	7.027	4.480	4.108	6.208
Serveis	46.279	47.915	39.964	31.734	30.446	44.961
Sense ocup. anterior	3.316	3.161	3.018	2.358	2.306	3.428
Total	67.585	66.706	53.917	41.141	39.122	57.778

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 82. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	56	74	68	51	39	56
Indústria	348	347	264	193	180	276
Construcció	1.235	987	557	360	346	577
Serveis	4.367	4.678	4.036	3.181	2.903	4.243
Sense ocup. anterior	184	170	166	142	131	224
Total	6.190	6.256	5.091	3.927	3.599	5.376

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 83. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	68	73	63	56	60	88
Indústria	310	301	223	161	157	248
Construcció	1.943	1.581	1.164	814	733	1.225
Serveis	6.558	6.847	6.110	5.001	4.631	7.759
Sense ocup. anterior	154	131	183	139	123	210
Total	9.033	8.933	7.743	6.169	5.704	9.530

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 84. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total (2011-2020)

Sector econòmic	2011	2013	2015	2017	2019	2020
Agricultura i pesca	8	12	7	7	5	10
Indústria	9	5	7	5	5	6
Construcció	88	82	72	36	37	56
Serveis	348	281	256	202	162	273
Sense ocup. anterior	4	7	10	4	6	13
Total	457	388	352	254	215	358

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2013-2020)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2013	66.706	34.129	32.577	7.108	48.275	11.323	53.743	4.226	8.737
2014	60.523	29.980	30.543	6.534	42.557	11.432	49.362	3.915	7.247
2015	53.917	25.491	28.426	5.953	36.763	11.201	44.097	3.568	6.253
2016	46.824	21.554	25.270	5.062	31.239	10.523	38.101	3.290	5.433
2017	41.141	18.308	22.833	4.707	26.783	9.651	33.426	3.087	4.628
2018	38.940	17.053	21.888	4.557	25.108	9.276	31.261	3.100	4.580
2019	39.122	17.206	21.917	4.643	25.048	9.431	31.115	3.208	4.800
2020	57.778	26.370	31.408	8.042	38.461	11.275	43.749	5.360	8.669

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 86. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2013–2020)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2013	6.256	3.219	3.037	688	4.642	926	5.118	304	833
2014	5.742	2.805	2.937	627	4.161	955	4.788	287	667
2015	5.091	2.323	2.768	593	3.593	905	4.270	259	562
2016	4.394	1.967	2.428	505	3.044	845	3.689	220	485
2017	3.927	1.694	2.233	481	2.641	805	3.278	220	430
2018	3.620	1.513	2.108	475	2.374	771	3.019	209	393
2019	3.599	1.500	2.099	468	2.324	806	3.007	205	387
2020	5.376	2.349	3.027	785	3.591	999	4.333	336	707

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 87. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2013–2020)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2013	8.933	4.748	4.185	958	6.696	1.279	6.357	1.069	1.507
2014	8.751	4.530	4.222	875	6.541	1.336	6.259	1.086	1.406
2015	7.743	3.853	3.890	791	5.702	1.251	5.542	970	1.232
2016	6.784	3.328	3.456	697	4.950	1.138	4.800	912	1.073
2017	6.169	3.016	3.154	662	4.482	1.025	4.263	911	996
2018	5.836	2.813	3.023	641	4.228	967	3.955	929	951
2019	5.704	2.744	2.960	579	4.139	986	3.859	918	927
2020	9.530	4.607	4.923	1.054	7.135	1.341	6.136	1.657	1.737

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 88. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2013–2020)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2013	388	225	163	43	311	35	228	64	96
2014	388	213	175	40	308	40	222	68	98
2015	352	190	162	42	273	36	209	57	85
2016	313	166	148	39	233	41	184	57	73
2017	254	133	121	28	191	35	144	55	56
2018	245	128	117	32	181	32	143	54	47
2019	215	111	103	30	158	27	130	45	41
2020	358	174	185	45	267	46	202	79	77

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

5. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

Taules

- Taula 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial
- Taula 2. Evolució de les taxes d'ocupació i d'atur per països (2020)
- Taula 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2020)
- Taula 4. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2014-2020)
- Taula 5. Creixement del VAB per illes (2010-2020)
- Taula 6. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i Espanya (2019 i 2020).
- Taula 7. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2020-2019).
- Taula 8. Taxes de creixement dels centres de treball balears del règim general amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2020)
- Taula 9. Centres de treball en alta al règim general de la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2020)
- Taula 10. Altes, baixes i ràtio d'altres d'empreses per sector a les Illes Balears (2020)
- Taula 11. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 12. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i Espanya (2010 i 2020)
- Taula 13. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 14. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2020)
- Taula 16. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2016-2018-2020)
- Taula 17. Taxes netes d'escolarització de 16 a 18 anys per comunitat autònoma, i nivells/etapes, curs 2018-2019
- Taula 18. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2016-2018-2020)
- Taula 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2012-2020)
- Taula 20. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball (2012-2020)
- Taula 21. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2020-2019)
- Taula 22. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2020)
- Taula 23. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2012-2020)
- Taula 24. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2020)
- Taula 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i les Illes Balears (2017-2019-2020)

- Taula 27. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis (2012-2020)
- Taula 28. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i les Illes Balears (2017-2019-2020)
- Taula 29. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2012-2020)
- Taula 30. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i jornada (2012-2020)
- Taula 31. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO per illa (abril-febrer)
- Taula 32. Evolució de la distribució dels demandants d'ocupació en ERTO per sector econòmic (abril-febrer)
- Taula 33. Demandants d'ocupació inscrits en situació d'ERTO i afiliació TGSS per sector econòmic (febrer 2021 i febrer 2020)
- Taula 34. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO i afiliació a la TGSS per activitats econòmiques amb major nombre de demandants (febrer 2021 i febrer 2020)
- Taula 35. Demandants d'ocupació inscrits en situació d'ERTO i afiliació TGSS per sexe (febrer 2021 i febrer 2020)
- Taula 36. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO i afiliació TGSS per sexe i edat (febrer 2021 i febrer 2020)
- Taula 37. Distribució dels demandants d'ocupació en ERTO per nivell educatiu i pes acumulat (febrer 2021)
- Taula 38. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2012-2020)
- Taula 39. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2020)
- Taula 40. Evolució de l'atur registrat per illes (2012-2020)
- Taula 41. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb increments interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2020)
- Taula 42. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 43. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 44. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 45. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2017, 2019 i 2020)
- Taula 46. Nombre (en milers) i proporció de llars amb almenys un membre actiu en relació amb la situació econòmica dels membres a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 47. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2012-2020)
- Taula 48. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2012-2020)
- Taula 49. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i Espanya (2020)
- Taula 50. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 51. Evolució del total de demandants i dels demandants aturats segons si cobren prestació i tipus de prestació (2012-2020)
- Taula 52. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2012-2020)
- Taula 53. Evolució del cost salarial total per treballador¹¹ i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2016-2018-2020)
- Taula 54. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació¹² a les Balears i Espanya (2012-2020)

- Taula 55. Índexs d'incidència de la sinistralitat durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2017-2020)
- Taula 56. Evolució dels accidents registrats a les Illes Balears per gravetat (2012-2020)
- Taula 57. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Illes Balears (2012-2020)
- Taula 58. Accidents i índex d'incidència per illes (2016-2020)
- Taula 59. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2011-2020)
- Taula 60. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2011-2020)
- Taula 61. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a les Pitiüses (2011-2020)
- Taula 62. Empreses en alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2011-2020)
- Taula 63. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2011-2020)
- Taula 64. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2011-2020)
- Taula 65. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2011-2020)
- Taula 66. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2011-2020)
- Taula 67. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2020
- Taula 68. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2020
- Taula 69. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2020
- Taula 70. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2020
- Taula 71. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, dones 2020
- Taula 72. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, homes 2020
- Taula 73. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2011-2020)
- Taula 74. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2011-2020)
- Taula 75. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2011-2020)
- Taula 76. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2011-2020)
- Taula 77. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2011-2020)
- Taula 78. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2011-2020)
- Taula 79. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2011-2020)
- Taula 80. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2011-2020)
- Taula 81. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total (2011-2020)
- Taula 82. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total (2011-2020)
- Taula 83. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total (2011-2020)
- Taula 84. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total (2011-2020)
- Taula 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2013-2020)
- Taula 86. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2013-2020)
- Taula 87. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2013-2020)
- Taula 88. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2013-2020)

Gràfics

- Gràfic 1. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i les Balears (2010-2020)
- Gràfic 2. Distribució de les empreses de les Illes Balears segons estrat d'assalariats (2020)
- Gràfic 3. Evolució de la variació interanual de les empreses d'alta a la Seguretat Social de les Illes Balears (2015-2020)
- Gràfic 4. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2010-2020)
- Gràfic 5. Creixement percentual de la població per illes (2010-2020)
- Gràfic 6. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2010 i 2020)
- Gràfic 7. Evolució de la població activa a les Balears (2010-2020) (en milers)
- Gràfic 8. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i Espanya (2010-2020)
- Gràfic 9. Evolució del percentatge de població de 30-34 anys amb nivell d'Educació Superior. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2008-2020)
- Gràfic 10. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2010-2020)
- Gràfic 11. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2020)
- Gràfic 12. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i població ocupada a les Balears segons l'EPA (2010-2020)
- Gràfic 13. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2020)
- Gràfic 14. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2020)
- Gràfic 15. Evolució de la taxa d'ocupació de la població de 16 anys i més a Espanya i les Illes Balears (2010-2020)
- Gràfic 16. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2010-2020)
- Gràfic 17. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2010-2020)
- Gràfic 18. Variació interanual del nombre de treballadors d'alta al règim general de la Seguretat social i les afiliacions equivalents a jornada completa (2012-2020)
- Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2010-2020)
- Gràfic 20. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2020)
- Gràfic 21. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2020)
- Gràfic 22. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2020)
- Gràfic 23. Evolució dels treballadors en ERTO. Dades a fi de mes (abril-desembre 2020)
- Gràfic 24. Evolució del pes dels treballadors en ERTO sobre el total d'afiliació a la Seguretat social. Dades a fi de mes (abril-desembre 2020)
- Gràfic 25. Pes del treballadors en situació d'ERTO sobre el total d'afiliació per comunitats autònomes a darrer dia de mes, mitjana abril-desembre 2020
- Gràfic 26. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2008-2020)
- Gràfic 27. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2019-2020)
- Gràfic 28. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat dels mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2012-2020)
- Gràfic 29. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2020)

- Gràfic 30. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2008-2020¹⁰)
- Gràfic 31. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i les Balears (2008-2020)
- Gràfic 32. Evolució de la bretxa salarial a Espanya i les Illes Balears (2008-2019)
- Gràfic 33. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (2008-2020)

6. LLISTA DE FONTS I INDICADORS

- Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- Indicadors econòmics del Ministeri de Treball i Economia Social
- Indicadors educatius del Ministeri d'Educació i Formació Professional
- Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2010 de l'INE
- Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- Euroindicadors de l'Eurostat
- Estadístiques generals i regionals de l'Eurostat
- Estadística de migracions (INE)
- Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- Revista *Conjuntura econòmica de les Illes Balears*, de la Direcció General d'Ocupació i Economia de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears
- Índexs de preus de consum (IPC) de l'INE
- Padró municipal de l'INE
- Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Dades del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SPEE)
- Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- Direcció General de Treball i Salut Laboral de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat)

